

Nr 225.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till domkapitlen och stiftsnämnderna för budgetåret 1938/39 m. m.; given Stockholms slott den 3 mars 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Arthur Engberg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och jordbruksdepartementen anför härefter chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Engberg följande:

Under punkten 35 av 1938 års åttonde huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition angående anslag till domkapitlen m. m., som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1938/39

dels till Domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar ett förslagsanslag av 233,300 kronor;

dels ock till Domkapitlen och stiftsnämnderna: Omkostnader ett förslagsanslag av 72,400 kronor.

Sedan frågan om anställnings- och lönevillkoren för stiftsjägmästarna och övrig hithörande personal numera är färdigberedd, tillåter jag mig ånyo anmäla förevarande anslagsfråga.

Avd. 1. Stiftsnämndernas skogliga personal.

Anställnings- och löneförhållanden.

Genom beslut den 25 juni 1937 uppdrog Kungl. Maj:t åt kammarrådet Tom Wohlin att i egenskap av sakkunnig inom ecklesiastikdepartementet verkställa utredning rörande anställnings- och lönevillkoren för stiftsjägmästarna och de biträdande stiftsjägmästarna samt övrig dithörande personal ävensom avgiva det förslag, till vilket utredningen kunde giva anledning.

Jämlikt tidigare erhållet bemyndigande har jag därefter, den 22 september 1937, tillkallat ledamoten av riksdagens första kammare, lantbrukaren Per Johan Gustafsson, kamreraren i statskontoret Bror Erhard Johnsson, förste revisorn i domänstyrelsen Ivar Bernhard Nicolaus Sjöström samt t.f. häradsskrivaren Nils-Erik Brodin att, i den mån så erfordrades, såsom experter biträda Wohlin vid fullgörande av omförmälda, honom anförtrodda utredningsuppdrag.

Med skrivelse den 16 november 1937 avlämnade den sakkunnige till departementschefen utredning och förslag beträffande i uppdraget omförmälda frågor.

Häröver hava yttranden avgivits av samtliga domkapitel — utom domkapitlet i Stockholm — och stiftsnämnder, varvid stiftsnämnderna i Härnösand, Luleå och Visby tillika överlämnat yttranden av vederbörande stiftsjägmästare och biträdande stiftsjägmästare i nämnda stift ävensom stiftsnämnden i Visby yttrande av en boställsnämndsledamot, kyrkoherden C. J. Björkander i Östergarn. Dessutom hava utlåtanden avgivits den 10 december 1937 av allmänna civilförvaltningens lönenämnd, den 18 december 1937 av domänstyrelsen, den 19 december 1937 av kammarkollegiet och den 20 december 1937 av statskontoret. Föreningen Sveriges ordinarie jägmästare och de extra jägmästarnas förbund hava härjämte till Kungl. Maj:t ingivit en gemensam skrift i vissa av de i utredningen berörda frågorna.

Under det forcerade lagstiftningsarbete, som föregick 1932 års ecklesiastika boställsreform, synas de förhållanden, som sammanhörde med de då planerade stiftsnämndernas verksamhet, icke hava erhållit tillräcklig belysning. Ett förhandsbedömande av den nyskapade organisationen, dess arbetsuppgifter och verksamhetsformer ställde sig ju också särskilt vanskligt, då principerna för den ifrågavarande förvaltningsordningen dittills voro oprövade. Sedan stiftsnämnderna inrättats, framfördes ock snart nog flera synbarligen välgrundade krav på kompletteringar i organisationen. Härtill kom, att under tiden efter det organisationen trätt i verksamhet en del jämkningar och i vissa fall även utvidgningar utöver den ursprungliga ramen måste vidtagas i avseende å organisationens arbetsuppgifter. Det är

fördenskull förklarligt, att åtskilliga av de antaganden och beräkningar, som lågo till grund för organisationen vid dess tillkomst, redan måst i betydande utsträckning korrigeras. I sådant hänseende må — med bortseende från smärre, tidigare vidtagna, mera lokalt begränsade och mestadels såsom provisoriska angivna ändringar i den första organisationen — här främst erinras om statsmakternas beslut år 1937, varigenom omfattande utvidgningar medgåvos med avseende å personalstaterna för de för domkapitlen och stiftsnämnderna gemensamma domkapitelskanslierna.

Till grund för statsmakternas omförmälda beslut om domkapitelskansliernas nya organisation låg, såsom känt är, ett av 1934 års domkapitels-sakkunniga därom avgivet förslag. Nämnda sakkunniga, vilka jämlikt den 31 maj 1934 givet nådigt bemyndigande tillkallats för att inom ecklesiastikdepartementet verkställa förnyad utredning och avgiva förslag angående domkapitlens omorganisation — ett uppdrag som av de sakkunniga slutfördes med överlämnande den 25 juli 1935 av betänkande med förslag i ämnet — hade genom beslut den 20 juni 1935 av Kungl. Maj:t erhållit i uppdrag att jämväl verkställa utredning rörande den inverkan, 1932 års ecklesiastika boställslagstiftning kunde befinnas hava haft på arbetsförhållandena å domkapitlens kanslier, och avgiva det förslag, vartill sådan utredning kunde giva anledning. Efter det sistberörda utredning verkställt, avgåvo dessa sakkunniga den 13 oktober 1936 betänkande i nämnda fråga, varvid de, bland annat, framhöllo följande.

De sakkunniga hade kommit till den uppfattningen, att 1932 års ecklesiastika lagstiftning medfört en betydlig ökning av arbetsbördan å domkapitlens expeditioner och att den dittillsvarande ordningen, varigenom arbetskrafterna å domkapitelskanslierna förstärkts genom att stiftsnämnderna bemyndigats anställa s. k. tillfällig personal, icke kunde anses vara för framtiden tillfredsställande. De sakkunniga hade därför ansett det ändamålsenligt, att stiftsnämndernas personal inskränktes till att i fortsättningen endast omfatta stiftsjägmästarna och dessas skogligen biträden samt att till domkapitlens förfogande ställdes arbetskrafter i den fulla utsträckning, att det kunde förväntas, att denna kanslipersonal kunde medhinna att på ett nöjaktigt sätt fullgöra allt det arbete å kanslierna, som vore erforderligt med hänsyn till såväl domkapitlens som stiftsnämndernas verksamhet. Enligt detta förslag skulle följaktligen stiftsnämndernas samtliga kansligöromål komma att utföras av domkapitlens befattningshavare. Till kostnaderna för den för domkapitlen och stiftsnämnderna föreslagna gemensamma kanslipersonalen borde kyrkofonden bidra till den del, personalen sysselsattes med stiftsnämndsärenden. De sakkunniga hade uppskattningsvis bedömt, att arbetsbördan å expeditionerna fördelade sig lika å domkapitels- och stiftsnämndsärenden. Kyrkofonden borde alltså bidra med hälften av avlöningskostnaderna. Kyrkofondens bidrag, vilket borde utgå med beräknat belopp oavsett den verkliga anslagsbelastningen, skulle enligt förslaget såsom uppborädsmedel tillföras det riksstatsanslag, från vilket samtliga ifrågavarande utgifter avfördes. — I överensstämmelse med vad sålunda föreslagits beträffande personalstaten, ansågo de sakkunniga jämväl, att

några särskilda expensmedel, med undantag av sådana för hyresutgifter till lokaler åt vissa stiftsjägmästare, ej längre borde ställas till stiftsnämndernas förfogande. Samtliga expensutgifter borde i stället uppföras på domkapitlens omkostnadsstat, till vars finansiering kyrkofonden jämväl borde bidra med hälften av beräknade expenser.

Detta domkapitelssakkunnigas förslag framlades sedermera av Kungl. Maj:t i proposition nr 97 för 1937 års riksdag och blev av riksdagen godkänt.

Anställnings- och tjänstgöringsförhållandena för stiftsjägmästarna och de förenämnda skogliga biträdena hade domkapitelssakkunniga icke ansett kunna innefattas i det åt dem lämnade utredningsuppdraget.

Dessa befattningshavare komme samtliga, enligt de sakkunnigas förslag, att alltjämt vara anställda omedelbart hos stiftsnämnderna. Emellertid sammanhängande stiftsjägmästarnas verksamhet så intimt med de arbetsuppgifter, som skulle utföras å domkapitlens expeditioner, att de sakkunniga funno sig ej böra underlåta att likväl något beröra även dessa tjänstemän. Efter en redogörelse för ifrågavarande befattningshavares ställning och verksamhet framhöllo de fördenskull, att, därest deras förslag med avseende å domkapitlens personalstater vunne bifall — varigenom ju de på grund av stiftsnämndernas verksamhet tillkomna kanslitjänstemännen finge sina anställnings- och pensionsförhållanden reglerade —, billigheten syntes kräva, att också stiftsjägmästare och biträdande stiftsjägmästare gjordes delaktiga av motsvarande förmåner. Stiftsjägmästarna torde i så fall i dessa hänseenden böra beredas samma ställning som ordinarie statstjänstemän och de biträdande stiftsjägmästarna som extra ordinarie statstjänstemän. Beträffande sådana stiftsjägmästare, som icke vore heltidsanställda, uttalade de sakkunniga, att dessa tjänstemän, enligt vad som upplysts, syntes redan då praktiskt taget tjänstgöra i samma utsträckning som övriga stiftsjägmästare. En omändring av ifrågavarande befattningar till heltidstjänster skulle sålunda icke medföra någon egentlig förstärkning av arbetskrafterna utan endast innebära, att löneförmånerna anpassades efter den verkliga tjänstgöringstidens längd. Med hänsyn härtill ävensom till arten av de arbetsuppgifter, som påvilade stiftsjägmästarna i avseende å skogsväsendet, samt möjligheten och lämpligheten av att utnyttja dessa befattningshavare för även andra stiftsnämndernas uppgifter syntes någon inskränkning i fråga om tjänstgöringsskyldigheten för vissa stiftsjägmästare icke vara påkallad. — Skogliga biträden åt stiftsjägmästarna funnes på kyrkofondens bekostnad anställda blott hos ett par stiftsnämnder och där endast för viss del av året. Återstående tider hade dessa biträden sysselsatts med indelningsförrättningar, varvid deras arbete i enlighet med bestämmelserna i ecklesiastik boställsordning bekostades av vederbörande pastorat. I den mån sådana biträden även framdeles bleve erforderliga, syntes det de domkapitelssakkunniga, att dessa biträdens anställning borde ordnas på samma sätt, som dittills skett, eller så, att Kungl. Maj:t medgäve anställande under erforderlig tid av dylikt biträde mot visst bestämt månadsarvode från kyrkofonden.

Den nuvarande organisationen med avseende å stiftsjägmästarnas och dessas skogliga biträdens ställning, verksamhet och avlöningsförhållanden

finnes närmast reglerad i ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932 (nr 400) och Kungl. Maj:ts instruktion den 16 september 1932 (nr 425) för stiftsnämnd och stiftsjägmästare samt genom särskilda, med stöd av bestämmelser i dessa författningar meddelade nådiga beslut.

Enligt boställsordningen skall hos varje stiftsnämnd, i dennas egenskap av högsta myndighet inom stiftet för tillsyn av pastoratens boställsförvaltning, såsom biträde åt nämnden finnas anställd en eller, om särskilda skäl finnas och Kungl. Maj:t det medgiver, två eller flera av nämnden utsedda stiftsjägmästare, varjämte — enligt Kungl. Maj:ts bestämmande — biträden åt stiftsjägmästare må av nämnden anställas. Kungl. Maj:t bestämmer avlöning åt såväl stiftsjägmästare som biträden samt utfärdar instruktion för stiftsnämnd och stiftsjägmästare.

För pastorats skötsel av löneboställes skog skall hos pastoratet såsom biträde finnas anställd en person med i regel skoglig utbildning. Kungl. Maj:t äger förordna, att vid vården av större boställsskog skall av pastoratet anlitas biträde med högre skoglig utbildning. Löneboställes skog skall skötas efter hushållningsplan, som upprättas genom stiftsnämndens försorg. Avverkning må ej ske annorledes än efter utsyning av pastoratets för skogsskötseln anlitate biträde. Jämlikt i boställsordningen genom lag den 7 december 1934 nr 568 införda särskilda bestämmelser äger dock Kungl. Maj:t, där löneboställes skog enligt skogsvårdslagen är att anse såsom svår-förnygrad, på framställning av stiftsnämnden föreskriva, att utsyning å skogen skall verkställas av stiftsjägmästare eller annan hos stiftsnämnden anställd person med högre skoglig utbildning, ävensom beträffande utsyning å boställsskog av skyddsskogs-karaktär förordna efter som omständigheterna påkalla.

Enligt den samtidigt med boställsordningen utfärdade lagen om kyrkofond (nr 404/1932) skall för varje av pastorat förvaltad löneboställe, där ej stiftsnämnden finner så obehövt, uppskattning ske av löneboställets årliga normalavkastning. Uppskattningen, vilken, där skog finnes, skall avse samma tid som hushållningsplanen för skogen men eljest tio år, sker med avseende å skogsavkastningen på grundval av värdet utav enligt hushållningsplan för avverkning tillgängligt virke på rot. Uppskattningen verkställs av boställsnämnden, därvid, om skog finnes å bostället, stiftsjägmästaren eller annan av stiftsnämnden förordnad i skogsskötsel kunnig person skall inträda såsom ledamot av nämnden.

Enligt stiftsnämndsinstruktionen skall stiftsjägmästaren biträda stiftsnämnden vid handläggning av på nämnden ankommande frågor angående skogsskötseln och vad därmed sammanhänger samt enligt stiftsnämndens bestämmande bereda och föredraga sådana frågor inför nämnden. I ärende, som av honom föredragits, har han att avfatta nämndens beslut och med biträde av befattningshavarna på domkapitlets expedition ombesörja beslutens vederbörliga expediering. I övrigt skall han fullgöra den tjänst-

göring, som stiftsnämnden uppdrager åt honom, och åligger det honom att uppmärksamt följa utvecklingen på skogsskötselns område samt förändringarna i skogsskötselns tekniska och ekonomiska förutsättningar ävensom att, såvitt möjligt, lära känna de kyrkliga skogarna inom stiftet och träda i personlig förbindelse med de lokala representanterna för vården av dessa skogar. Stiftsjägmästaren, vilken under förvaltningsorganisationens första skede hade skyldighet att, efter stiftsnämndens bemyndigande, mottaga uppdrag av pastorat att vara dess biträde vid skötseln av löneboställes skog, må dock numera — jämlikt kungörelse den 15 februari 1935 (nr 20) — icke åtaga sig sådant uppdrag. Efter medgivande av stiftsnämnden må stiftsjägmästaren likväl för pastorats räkning ombesörja försäljning av virket från löneboställe. Ersättning för sådant försäljningsuppdrag åt stiftsjägmästare erlægges av pastoratet till kyrkofonden efter grunder, som stiftsnämnden bestämmer.

Stiftsjägmästare tillsättes på förordnande med sex månaders uppsägningstid. Enligt vad först i stiftsnämndsinstruktionen föreskrevs, ägde stiftsjägmästare med heltidstjänstgöring åtnjuta lön enligt 28:e lönegraden med en begynnelselön i 27:e löneklassen under avdelning B av fastställd löneplan i gällande avlöningsreglemente för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, vilket reglemente även i övrigt skulle i tillämpliga delar gälla för stiftsjägmästare. Sedan statskontoret, i anledning av en inom ecklesiastikdepartementet upprättad promemoria angående stiftsjägmästarnas löneplacering, i yttrande den 16 januari 1933 uttalat, att en placering av stiftsjägmästarna i lönegrad B 26 med löneklasserna 26—29 bäst syntes stå i överensstämmelse med vederbörande riksdagsutskotts år 1932 verkställda beräkningar, förordnade emellertid Kungl. Maj:t i kungörelse den 27 januari 1933 (nr 16) om sådan ändring av bestämmelserna i stiftsnämndsinstruktionen, att stiftsjägmästare skulle åtnjuta avlöning enligt 26:e lönegraden.

I anledning av cirkulär från ecklesiastikdepartementet den 4 november 1932 angående anstalter för stiftsjägmästares tillsättande m. m. föreslogo stiftsnämnderna i Uppsala, Linköping, Skara, Västerås, Lund och Luleå, en var för sitt stift, anställande av en stiftsjägmästare med heltidstjänstgöring,

stiftsnämnderna i Växjö och Härnösand, för vardera stiftet, anställande av såväl stiftsjägmästare som en biträdande stiftsjägmästare, båda med heltidstjänstgöring,

stiftsnämnden i Karlstad anställande i stiftet av en stiftsjägmästare och en stiftsskogvaktare med heltidstjänstgöring och därjämte en stiftsskogvaktare med halvtidstjänstgöring samt

stiftsnämnderna i Strängnäs, Göteborg och Visby anställande inom vederbörande stift av en stiftsjägmästare utan heltidstjänstgöring med en årslön av omkring 6,000 kronor.

Domänstyrelsen framhöll i denna fråga, att, som det för dåvarande icke vore känt, i vilken utsträckning skogliga biträden komme att inom pastoraten anställas, det vore svårt att bedöma, i vilken omfattning stiftsjägmästare och biträden åt dem borde tillsättas. Styrelsen, som fördenskull ansåg största möjliga återhållsamhet böra iakttagas, förordade vad stiftsnämnderna föreslagit, dock att för vardera av Göteborgs och Visby stift en stiftsjägmästare utan heltidstjänstgöring anställdes tillsvidare och för Visby stift därjämte ett biträde under minst en månad per år. För stiftsjägmästare utan heltidstjänstgöring föreslog styrelsen en avlöning uppgående till tre fjärdedelar av den för stiftsjägmästare bestämda och för biträde åt stiftsjägmästare avlöning enligt lönegrad 19 för extra ordinarie tjänstemän vid statsdepartement. — Statskontoret anslöt sig till vad domänstyrelsen i dessa avseenden förordat.

Sedermera har Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 27 januari 1933 föreskrivit, att från och med den 1 mars 1933 skall hos stiftsnämnd tills vidare vara anställd, i vart och ett av Uppsala, Skara, Västerås, Växjö, Lunds, Karlstads, Härnösands och Luleå stift en stiftsjägmästare med heltidstjänstgöring samt i vart och ett av Linköpings, Strängnäs, Göteborgs och Visby stift en stiftsjägmästare, som ej har heltidstjänstgöring. Därjämte finge hos en var av stiftsnämnderna i Växjö och Härnösands stift tills vidare från och med samma dag vara anställd en biträdande stiftsjägmästare. Denne senare skall tillsättas på förordnande med rätt till tre månaders uppsägningstid och äger åtnjuta avlöning enligt 19:e lönegraden av den löneplan, som återfinnes i 7 § av gällande kungörelse med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid nyreglerade verk inom allmänna civilförvaltningen. Stiftsjägmästare, som ej äro anställda med heltidstjänstgöring, skola äga åtnjuta samma löneförmåner och rättigheter i övrigt som heltidstjänstgörande stiftsjägmästare, med iakttagande dock att avlöningen icke må överstiga tre fjärdedelar av vad till stiftsjägmästaren utgår.

Genom samma nådiga brev tillerkändes såväl stiftsjägmästarna som de två biträdande stiftsjägmästarna rätt att för tjänsteresa åtnjuta respenninganslag och traktamentsersättning med vissa belopp. Vid ledighet med å tjänsten förordnad vikarie skall befattningshavaren till vikarien avstå så stor del av respenninganslaget, som belöper på den tid, ledigheten omfattar. Traktamentsersättning utgår för använd tid under resa, som sträckt sig mera än 8 kilometer, eller under förrättning, som verkställts på längre avstånd än 8 kilometer från bostaden, räknat i rak riktning från denna, men ej vid frånvaro från bostaden under kortare tid än 6 timmar. I övrigt gäller beträffande traktamentsersättning vad i allmänna resereglementet stadgas; räkning å traktamentsersättning skall ingivas till stiftsnämnden och skall i fråga om förrättning innehålla uppgift å tid för avresa från och återkomst till bostaden.

Genom särskilda beslut den 25 januari och den 30 december 1935 samt den 13 november 1936 har Kungl. Maj:t sedermera anvisat vissa tilläggs-

anslag åt ifrågavarande skogspersonal för tjänsteresor under den föregående tiden samt därvid jämväl föreskrivit ändringar med avseende å storleken av de tidigare bestämda respenningsanslagen och traktamentsersättningarna. Enligt sistnämnda beslut utgår för närvarande respenningsanslag till stiftsjägmästarna i Uppsala, Linköping, Skara, Lund, Karlstad och Härnösand med 200 kronor, till stiftsjägmästarna i Västerås, Växjö och Luleå med 175 kronor, till stiftsjägmästaren i Strängnäs och biträdande stiftsjägmästaren i Härnösand med 150 kronor, till stiftsjägmästaren i Göteborg med 125 kronor, till stiftsjägmästaren i Visby med 100 kronor och till biträdande stiftsjägmästaren i Växjö med 60 kronor, allt per månad, samt traktamentsersättning till stiftsjägmästare efter 9 kronor för dag och 5 kronor för natt och till biträdande stiftsjägmästare efter 7 kronor för dag och 4 kronor för natt.

Sedan stiftsnämnden i Karlstad på sin tid gjort framställning om medgivande att under stiftsjägmästarens semester få tilldela för denne förordnad vikarie viss ersättning samt statskontoret i utlåtande däröver framhållit behovet av föreskrifter i sådant syfte, har Kungl. Maj:t — senast genom beslut den 18 juni 1937 i skrivelser till flera stiftsnämnder — förklarat hinder icke möta för stiftsnämnden att, där så ansåges oundgängligen erforderligt, på kyrkofondens bekostnad förordna vikarie för stiftsjägmästaren under dennes semester och tillika föreskrivit, att sådan vikarie skall för avlöningsbestämmande anses placerad i 19:e lönegraden av löneplanen enligt gällande avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid nyreglerade verk inom allmänna civilförvaltningen.

På därom — i samband med anmälan av medelsbehovet för ett vart budgetår — gjorda framställningar hava åt stiftsnämnderna i Uppsala och Karlstad allt sedan år 1933 av Kungl. Maj:t anvisats årliga anslag ur kyrkofonden för anställande i vartdera stiftet under en tid av högst sex månader per år av ett biträde med högre skoglig utbildning åt stiftsjägmästaren mot ett arvode av till en början 300 å 350 kronor, men numera högst 400 kronor i månaden. I särskild framställning år 1934 har stiftsnämnden i Uppsala hemställt, att ifrågavarande biträde måtte få anställas såsom biträdande stiftsjägmästare, vilken framställning dock lämnats utan bifall. Enligt nu gällande reglering äga förenämnda två biträden därjämte att för tjänsteresor, som de under anställningstiden på grund av stiftsnämndens i särskilda fall meddelade uppdrag kunna komma att företaga och för vilka kostnaderna icke skola gäldas av annan än kyrkofonden, av kyrkofondens medel åtnjuta dels respenningsanslag, biträdet i Uppsala med 100 kronor och biträdet i Karlstad med 25 kronor för månad, dels ock traktamentsersättning efter 6 kronor 50 öre för dag och 3 kronor 50 öre för natt enligt de för stiftsjägmästarna gällande bestämmelser.

Genom beslut den 13 december 1935 föreskrev Kungl. Maj:t, att å sko-

garna till samtliga lönebeställningen inom Visby stift, vilka skogar vore av svår-förnygrad beskaffenhet, i huvudsak all utsyning skulle verkställas av stifts-jägmästaren eller av annan hos stiftsnämnden anställd person med högre skoglig utbildning. Genom särskilda beslut den 4 december 1936 meddelade Kungl. Maj:t likartade föreskrifter beträffande skogarna till dels tolv lönebeställningen i Västerås stift, dels alla lönebeställningen å Öland inom Växjö stift, dels tolv lönebeställningen i Härnösands stift, dels Tärna kyrkoherdeboställe och Muonionalusta kapellpredikantsboställe samt alla lönebeställningen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker i Luleå stift, vilka samtliga skogar vore av skyddsskogskaraktär eller av svårförnygrad beskaffenhet.

I anledning av sistberörda föreskrifter beträffande vissa beställningsskogar inom Västerås stift hemställde därvarande stiftsnämnd i underdånig skrivelse den 12 februari 1937 om ett årligt anslag ur kyrkofonden för anställande av en person med högre skoglig utbildning såsom biträde åt stiftsjägmästaren därstädes för arbetet med utsyningarna å ifrågavarande beställningsskogar. Genom beslut den 30 april 1937 medgav Kungl. Maj:t stiftsnämnden i Västerås att under högst tre månader av budgetåret 1937/38 få på kyrkofondens bekostnad anställa ett sådant biträde mot lika arvode samt respenninganslag och traktamentsersättning, som för motsvarande biträde i Uppsala föreskrivits.

Från och med år 1933 har därjämte stiftsnämnden i Karlstad efter framställning i samband med anmälan av sitt medelsbehov för ett vart budgetår medgivit erforderligt anslag till anställande av en skogvaktare å Laggåsens allmänna kyrkohemman. Denne erhöll till en början 2,700 kronor i årslön — motsvarande 10:e löneklassen i ortsgrupp B enligt löneplan för extra ordinarie tjänstemän i gällande avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid domänverket — jämte därå belöpande dyrtidstillägg ävensom ett respenninganslag med 120 kronor för år. Vid anställande av ny befattningshavare å Laggåsen år 1936 fastställde stiftsnämnden dennes avlönning att utgå efter 9:e lönegraden, ortsgrupp B, av gällande avlöningsreglemente för vissa verk tillhörande den civila statsförvaltningen och hans respenninganslag att utgå med 10 kronor för månad och bestämde tillika, att befattningshavaren skulle vara skyldig att vara bosatt å Kvarntäppans skogvaktarboställe, för vilket ett arrende av 150 kronor skulle av skogvaktaren erläggas till stiftsnämnden.

Efter det stiftsnämnderna trätt i verksamhet hava beträffande stiftsjägmästarnas och de övriga skogliga biträdenas anställningsförhållanden — utöver vad som förekommit i samband med härförut omnämnda, därutinnan redan vidtagna jämkningar och kompletteringar — tid efter annan från såväl stiftsnämndernas som de anställda befattningshavarnas sida framställts åtskilliga yrkanden om ytterligare ändringar i organisationen.

Sälunda hava framställningar gjorts om beredande av anställning med

heltidstjänstgöring jämväl för stiftsjägmästarna i Linköping, Strängnäs, Göteborg och Visby. Av vad i denna fråga förekommit, må här följande framhållas:

Den 20 juni 1934 hemställde *stiftsnämnden i Linköping* hos Kungl. Maj:t, att den hos stiftsnämnden anställde stiftsjägmästaren skulle hava heltidstjänstgöring samt komma i åtnjutande av därav betingad avlöning. Efter en redogörelse för av stiftsjägmästaren under år 1933—1934 verkställda arbeten framhöll stiftsnämnden, att jägmästaren under den gångna tiden nödgats för att kunna utföra det honom åvilande arbetet ålägga sig heltidstjänstgöring samt dessutom även vid vissa tillfällen tjänstgöring däröver. Då enligt stiftsnämndens förmenande detta förhållande av allt att döma syntes komma att fortsätta, hade nämnden kommit till den uppfattningen, att det icke syntes vara rättvist, att jägmästaren i verkligheten utförde heltidstjänstgöring utan att erhålla motsvarande avlöning. — Domänstyrelsen framhöll i yttrande häröver den 5 juli samma år, att, ehuru vägande skäl icke torde kunna fränkännas det förslag, stiftsnämnden framlagt, styrelsen likväl ansåge, att ytterligare erfarenhet krävdes, innan man ginge till utvidgning av den nuvarande organisationen. Prövningen borde i varje fall enligt styrelsens förmenande verkställas i ett sammanhang beträffande samtliga stift. — Statskontoret anslöt sig i yttrande den 14 juli samma år till vad domänstyrelsen i ärendet anfört, och framställningen lämnades av Kungl. Maj:t, genom beslut den 27 juli 1934, utan bifall.

I yttrande den 11 oktober 1935 till 1934 års domkapitelssakkunniga framhöll *stiftsnämnden i Strängnäs*, bland annat, att stiftsjägmästaren, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 27 januari 1933 icke är heltidsanställd, vore helt upptagen för stiftsnämndens räkning. Därest stiftsnämndens arbetsuppgifter enligt gällande instruktion skulle kunna på tillfredsställande sätt lösas, vore det enligt stiftsnämndens mening nödvändigt, att stiftsjägmästaren anställdes med heltidstjänstgöring. Till belysande av stiftsjägmästarens arbetsuppgifter meddelade stiftsnämnden i detta samband, att det ålåge denne

att på eget ansvar bereda, föredraga och ombesörja expediering av följande ärenden, nämligen

frågor angående skogsskötseln och vad därmed sammanhänger;
anläggande av kulturbeten;
sådana byggnadsfrågor på löneboställen och allmänna kyrkohemman, vilka erfordrade besök på platsen;
normaluppskattningar;
inkomst- och fastighetsdeklarationer för allmänna kyrkohemman;
övriga beskattningsfrågor;

frågor, som av stiftsnämnden, stiftsnämndens ordförande eller stiftssekreteraren överlämnades till stiftsjägmästaren, ävensom

att såsom rådgivare åt pastoraten verka för ekonomisk och tidsenlig bebyggelse av löneboställen.

I underdånig framställning den 27 november 1935 hemställde *stiftsnämnden i Göteborg*, att hos stiftsnämnden skulle anställas en stiftsjägmästare med heltidstjänstgöring. Nämnden framhöll därvid, att under de närmare tre år, som då förflutit sedan boställsreformens genomförande, stiftsnämndens erfarenheter gäve vid handen, att den för stiftet anställda stiftsjägmästaren måste ägna all sin tid åt tjänsten. Stiftsjägmästarens arbete hade tagits i anspråk i en utsträckning, som ej kunnat för-

uteses, på grund av att tillgången på skolad arbetskraft vid tillsättande av pastoratens skogliga biträden ofta varit knapp och följaktligen medfört, att dessas arbete måst läggas i händerna på ordsbor, föga bevandrade i skogliga göromål. Stiftsjägmästarens arbete hade även tagits i anspråk vid normaluppskattningarna och den därmed sammanhörande behandlingen av arrende- och skogligt ekonomiska frågor, ävensom beträffande frågor angående rationellt betes anordnande och skogsbetets avlysande. — Domänstyrelsen framhöll i remissutlåtande häröver att, då tre år förflutit, efter det den nya organisationen för förvaltning och skötsel av lönebostälernas skogar trädde i tillämpning, rätt god erfarenhet borde hava erhållits i vad mån denna organisation vore lämpligt avvägd. Styrelsen ifrågasatte därför, huruvida ej en närmare utredning i ovan angivna hänseende borde vid lämplig tidpunkt verkställas. — I infortrat yttrande anslöt sig statskontoret till domänstyrelsens uttalande om lämpligheten av en utredning i frågan. Genom beslut den 17 april 1936 lämnades stiftsnämndens framställning av Kungl. Maj:t utan bifall.

Stiftsnämnden i Visby har slutligen i framställning angående anslagsäskanden för budgetåret 1937/38, i anslutning till tidigare av stiftsnämnden gjorda uttalanden i frågan, anfört att, som då mera än tre år förflutit, sedan stiftsjägmästarebefattningen inrättades, stiftsnämnden ansåge sig hava vunnit god erfarenhet om omfattningen av det med stiftsjägmästartjänsten förenade arbetet. Till följd av bestämmelserna om svärföringrad skog inom stiftet vore stiftsjägmästaren skyldig verkställa all utsyning å skogarna med undantag av mindre omfattande utsyningar av husbehovsvirke m. m. Ingresset för skogsdikning vore dessutom mycket stort hos pastoraten, varför stiftsjägmästarens tid till stor del toges i anspråk härför. Stiftsjägmästaren hade också varit fullt sysselsatt under hela sin tjänstetid. Enär det på stiftsjägmästaren ankommande arbetet snarare syntes tilltaga än avtaga, hemställde stiftsnämnden att tjänsten omändrades till heltidstjänst. — Statskontoret erinrade i anledning härav, hurusom ämbetsverket i utlåtande den 24 mars 1936 över framställningen av stiftsnämnden i Göteborg om heltidstjänstgöring för den där anställde stiftsjägmästaren uttalat sig för, att en utredning — i enlighet med vad domänstyrelsen föreslagit — borde komma till stånd med avseende å stiftsjägmästarnas verksamhet och tjänstgöringsförhållanden.

De av stiftsnämnderna i Strängnäs och Visby i denna fråga gjorda framställningarna hava hittills ej föranlett någon Kungl. Maj:ts särskilda åtgärd.

I likhet med vad stiftsnämnden i Strängnäs, på sätt nyss berörts, i yttrande till 1934 års domkapitelssakkunniga framhållit med avseende å därvarande stiftsjägmästares anställning, hava även flertalet av övriga stiftsnämnder och av domkapiteln i yttranden till nämnda sakkunniga utlåtits sig om och yrkat ändringar beträffande den skogliga personalens hos stiftsnämnderna tjänsteförhållanden. Ur dessa yttranden må följande här återgivas:

Av *Uppsala stiftsnämnd* har uttalats, att stiftsjägmästaren intoge en synnerligen viktig post i den nya förvaltningsorganisationen. Hans ställning vore, om icke formellt så dock reellt, synnerligen självständig och hans insats i verksamheten motsvarade nog i verkligheten den av Kungl. Maj:t ursprungligen avsedda. Att stiftsnämnden i allra största utsträckning måste

beträffande de skogliga göromålen lita till stiftsjägmästarens kunnighet, omdöme, initiativkraft och ortskännedom, syntes vara klart, enär den i stiftsnämnden representerade skogliga sakkunskapen ej kunde — då uppdraget i stiftsnämnden innehades vid sidan av annan huvudtjänst — hava tillfälle att mera ingående följa förvaltningsbestyren. De skogliga förvaltningsuppgifterna vore ock omfattande och synnerligen betydelsefulla. På stiftsjägmästarens upplysande och vägledande verksamhet torde utfallet av pastoratens skogsskötsel och det ekonomiska resultatet därav i hög grad bero. Med hänsyn till de viktiga och ansvarsfulla uppgifter, som sålunda fullgjordes av stiftsjägmästarna, hade de löneförmåner, som anvisats dem eller lönegraden B 26, kommit att framstå såsom otillfredsställande. Denna lönegradsplacering, som tydligtvis avpassats efter domänverkets revirförvaltares löneställning, vore även ur denna jämförelsesynpunkt numera för låg, då berörda skogsstatstjänstemän kort efteråt fingo sin löneställning (B 26) förbättrad genom lönetillägg å respektive 600 och 1,200 kronor för år vid mera krävande revirförvaltningar. Med hänsyn till stiftets geografiska utbredning, dess betydande, på ett stort antal enheter spridda skogsareal samt dessa skogars stora produktionsmöjligheter, måste stiftsjägmästarens skogliga verksamhet ställas på åtminstone samma plan som jägmästarnas i de mest krävande reviren. Det låge dock närmast till hands att jämföra stiftsjägmästarna med länsjägmästarna. — Kungl. Maj:tt hade medgivit, att hos stiftsnämnden i Uppsala finge under sammanlagt högst sex månader såsom biträde åt stiftsjägmästaren på kyrkofondens bekostnad anställas en person med högre skoglig utbildning mot ett arvode av högst 400 kronor i månaden. Då de arbeten, som anförtroddes åt ifrågavarande assistent hos stiftsjägmästaren — i främsta rummet indelning av pastoratens skogar, men därjämte löpande skogliga förvaltningsgöromål av olika slag — mer än väl toge dennes arbetskraft i anspråk, ansåge stiftsnämnden, att ifrågavarande tjänsteman borde erhålla helårsanställning — dock endast såsom extra ordinarie — med avlönning och reseersättning, utgående direkt från kyrkofonden. Beträffande löneställningen syntes tjänsteuppgifternas art och omfattning — av grundläggande betydelse som indelningsarbetet vore för beräkningen av skogarnas behållna avkastning — ävensom angelägenheten av att för uppgiften kunna påräkna goda arbetskrafter till fullo motivera en placering i lönegraden 19 i löneplanen för e.o. tjänstemän.

Domkapitlet och stiftsnämnden i Linköping hava anfört, bland annat: Stiftsjägmästaren — vilken under omkring 150 dagar om året företog tjänsteresor ute i stiftet — beredde och föredroge samt expedierade i stiftsnämnden alla skogliga ärenden ävensom övriga ärenden, som honom av stiftsnämnden anförtroddes. I övervägande antal frågor rörande försäljning av kyrklig jord uppdroges åt stiftsjägmästaren att efter på ort och ställe företagen undersökning till stiftsnämnden inkomma med eget yttrande. Till stiftsjägmästarens åliggande hörde även — förutom hans rent praktiska, skogliga arbete vid tjänsteresor i stiftet — att för stiftsnämndens räkning företaga erforderlig utredning rörande skogliga frågor, arrende-frågor, ekonomiska frågor o. dyl. Stiftsjägmästaren upprättade och handhade även stiftsnämndens statistik. Han genomgick och rättade också inkommande normaluppskattningsinstrument. Stiftsjägmästarens arbetsbörd vore enligt nämndens uppfattning så stor, och det arbete, som av honom utfördes, så betydande, att rättvisan syntes fordra, att för denne tjänsteman föreskrevs heltidstjänstgöring med lön enligt lönegrad B 28.

Stiftsnämnden i Skara har ansett det vara mycket liten sannolikhet för antagandet, att stiftsnämndens arbetsuppgifter komme att efter hand minskas. Snarast pekade utvecklingen i alldeles motsatt riktning. Stiftsjägmästarens resor och förrättningsdagar företedde nämligen en avgjord tendens till ökning. Det vore också stiftsnämndens avsikt att framdeles i större utsträckning, än som dittills skett, utnyttja stiftsjägmästarens lokalkänedom för yttranden och utredningar i markförsäljnings- och byggnads- m. fl. frågor. Stiftsjägmästarens anställningsform med 6 månaders uppsägningstid syntes stiftsnämnden ur flera synpunkter otillfredsställande. Det vore enligt nämndens mening alldeles uppenbart, att sedan den nya ordningen dåmera hunnit tillräckligt prövas, ordinarie anställning borde beredas den tjänsteman, på vars duglighet stiftsnämndens arbete i hög grad berodde. Stiftsjägmästarens pensionsfråga, som understötts av 1934 års kyrkomöte, vore ännu icke ordnad men skulle genom tjänstens förvandling till ordinarie få en tillfredsställande lösning. De arbetsuppgifter av olika slag, som ålåg stiftsjägmästaren och som blivit vida mer omfattande än från början antogs, den genomgående självständiga och ansvarsfulla karaktären av hans arbete, syntes stiftsnämnden fullt motivera hans placering i lönegrad B 29.

Domkapitlet i Västerås har framhållit, att stiftsjägmästaren beredde och föredroge samtliga skogliga ärenden, kommunicerades ärenden rörande uppskattning av boställens normalavkastning, byggnadsärenden, försäljningsärenden och övriga ärenden i fall, där hans sak- och ortskänedom kunde vara av värde.

Domkapitlet och stiftsnämnden i Lund hava anfört, att den synnerligen viktiga stiftsjägmästartjänsten borde förses med ordinarie innehavare, varigenom också pensionsfrågan av sig självt löstes. Stiftsjägmästaren hade givetvis sin huvudsakliga sysselsättning med den kyrkliga egendomens inom stiftet skogliga förhållanden. Med hänsyn till denna skogsmarks utomordentligt goda bonitet och till omvårdnaden av den för denna landsända säregna lövskogsvegetationen ställdes på innehavaren av denna befattning särskilt stora fordringar. Med stöd av 21 § i gällande instruktion för stiftsnämnd och stiftsjägmästare hade vidare stiftsjägmästarens arbetskraft tagits i anspråk för utarrendering av allmänna kyrkohemman och biskopshemman samt såsom stiftsnämndens ombud vid syner, besiktningar och förrättningar å dessa fastigheter. Jämväl vid försäljningsärenden och andra viktigare angelägenheter hade hans sakkunskap tagits i anspråk. Han representerade också inom förvaltningen bland tjänstemännen såsom icke juridiskt utbildad en annan typ av befattningshavare, vilket givetvis hade sitt stora värde. Genom sina omfattande tjänsteresor inom stiftet vore han den ende befattningshavare, som i mera avsevärd utsträckning kunde informera stiftsnämnden om arbetsförhållandena. — Stiftsjägmästaren hade därför en tjänsteställning, som närmast vore att jämföra med en överjägmästares enligt instruktionen för domänverket. Stiftsjägmästarens utövade sålunda i betydande omfattning en kontrollerande och inspekterande verksamhet. Av synnerlig vikt vid lönegradsplaceringen vore att ihågkomma, att stiftsjägmästarebefattningen vore en sluttjänst, varifrån någon befordran icke vore tänkbar. Domkapitlet och stiftsnämnden hade närmast tänkt sig stiftsjägmästaren placerad såsom ordinarie tjänsteman i B 29. Domkapitlet ville dock inskränka sig till att föreslå en mellanställning mellan överjägmästare och revirförvaltare och ansåge fördenskull en placering i lägst B 28 såsom ordinarie tjänsteman lämplig.

Stiftsnämnden i Karlstad har meddelat, att stiftsjägmästaren vore föredragande i rent skogliga frågor, biträdde vid förbehandling av samtliga ärenden i förvaltnings- och försäljningsfrågor såväl i fråga om skog som jordbruk samt tomtfrågor. Han hade direkt förvaltning av allmänna kyrkohemmans skogar med en areal av c:a 8,800 hektar, biträdde vid utarrendering av allmänna kyrkohemmans jordbruk samt ombestyrde för stiftsnämndens räkning nybyggnads- och reparationsarbeten å desamma. Han omhänderhade även kassabokföringen för allmänna kyrkohemman, indrivning av skogsförsäljningsmedel och delvis arrendemedel samt utbetalning för skogs- och byggnadsarbeten. Han samarbetade med pastoraten vid skötseln av lönebställens skogar samt biträdde stiftsnämnden vid kontroll av skogsskötseln. Han ombestyrde årligen försäljning å auktion av gagnvirke från ecklesiastika skogar inom stiftet med en försäljningssumma, som år 1933 uppgått till 509,828 kronor och år 1934 till 567,580 kronor. Han biträdde boställsnämnderna vid ekonomiska besiktningar på lönebställen, då större byggnadsfrågor prövades, samt vid försäljningsvärderingar av egendomar och tomter. Stiftsjägmästarens arbete hade blivit mera omfattande och betydelsefullt än vad som kanske från början beräknats dels genom förvaltningen av den betydande arealen allmänna kyrkohemman, som finnes inom stiftet, dels ock genom att stiftsjägmästaren i mycket stor utsträckning deltog i markförsäljnings- och jordbruksfrågor. Stiftsnämnden funne det vara en olägenhet, att tjänsten hade provisorisk karaktär, och ansåge att stiftsjägmästaren borde få ordinarie anställning. Den stora arbetsbörda, som åvilade stiftsjägmästaren i Karlstads stift, motiverade väl en höjning av hans löneförmåner. Arten och omfattningen av stiftsjägmästarens arbete torde inom de olika stiftet kanske vara ganska skiftande, men med den omfattning, arbetet hade inom Karlstads stift, torde stiftsjägmästaren väl kunna tåla en jämförelse med länsjägmästare. Stiftsnämnden funne därför, att rättvisan krävde, att stiftsjägmästaren bereddades en förmånligare löneställning.

Stiftsnämnden i Härnösand har ansett erforderligt, att även stiftsjägmästaren komme i åtnjutande av den trygghet i arbetet, som följde med ordinarie anställning. Den nuvarande organisationen syntes ock hava den fasthet, som vore förutsättning för ordinarie anställning. Stiftsjägmästaren borde beredas ordinarie anställning med placering åtminstone i lönegrad B 27 så snart ske kunde. — Samma skäl gällde i huvudsak även för den biträdande stiftsjägmästaren, som uppbure lön enligt 19:e lönegraden för extra ordinarie tjänstemän, dock utan avdrag för pensionsavgifter. Han ansåges i ett stift som Härnösands med de största ecklesiastika skogarna i riket oumbärlig och borde därför givas ordinarie anställning med avlöning åtminstone i lönegrad B 21.

Stiftsnämnden i Luleå har meddelat, att nämnden i ett, vid dess tillkomst kanske icke förutsett, stort antal fall ansett sig böra till stiftsjägmästaren för utredningar och yttranden hänskjuta ärenden, som icke direkt berörde boställenas skogliga förvaltning. Bland de ärenden, som sålunda hänskjutits till stiftsjägmästaren, märktes särskilt de i Luleå stift synnerligen talrika friköpsärendena, där stiftsjägmästarens sakkunskap kommit nämnden till godo på ett synnerligen lyckligt sätt. Hans utredningar hade också i oväntat många fall — efter besiktning å stället — medfört, att nämnden beträffande de vid förrättningarna föreslagna köpeskillningarna ansett sig böra vidtaga ofta långt gående och av kammarkollegiet i samtliga hittills prö-

vade ärenden godkända förhöjningar. Stiftsjägmästaren hade också genom sina tätt återkommande tjänsteresor möjliggjort för nämnden att fylla den uppgift, som kanske måste anses vara dess förnämsta, nämligen den kontrollerande och rådgivande verksamheten. Efter direktiv av nämnden hade stiftsjägmästaren således vid sidan av sin skogligen verksamhet i stor utsträckning fått ägna sig även åt förvaltningen av bostälernas jordbruksdelar. — Nämnden förklarade sig därför icke hava något att erinra emot, att den hos nämnden anställde stiftsjägmästaren uppflyttades i högre lönegrad än den, i vilken han vore placerad, förslagsvis i lönegrad B 29.

Domkapitlet i Visby har framhållit, att stiftsjägmästaren alltsedan sin anställning i tjänsten haft full sysselsättning med en arbetstid minst lika dryg som jägmästare anställd hos skogsvårdsstyrelse.

Från de ifrågakvarande befattningshavarnas egen sida föreligga, som nämnts, även en del framställningar, i huvudsak gående ut på förbättrade anställnings- och avlöningsförhållanden.

Sålunda gjordes av stiftsjägmästaren *E. Wesström i Linköping m. fl.* i juli 1934 en underdånig framställning om beredande av tjänste- och familjepensionsrätt åt stiftsjägmästarna och de biträdande stiftsjägmästarna, varöver utlåtanden avgävos av, bland andra, kammarkollegiet och statskontoret samt statens pensionsanstalt. Kammarkollegiet och statskontoret framhöllo, att ämbetsverken icke hade något att erinra mot att stiftsjägmästare och biträdande stiftsjägmästare bereddes tjänste- och familjepensionsrätt. Beträffande kostnaden borde kyrkofonden bestrida de med pensioneringen förenade utgifter, som icke täcktes av de av tjänst innehavarna erlagda pensionsavgifterna, varvid statens pensionsanstalt borde anförtros bestyret med tjänstepensionering i förevarande fall. För tjänstårsberäkningen borde vederbörande befattningshavare få tillgodoräkna tid, då han varit anställd i statlig tjänst. I avseende å frågan angående familjepensionering uttalade ämbetsverken, att knappast någon annan pensionsinrättning än statens pensionsanstalt kunde komma i fråga, men att, därest på grundval av då pågående förarbeten enhetliga bestämmelser för familjepensioneringens ordnande skulle komma att genomföras, dessa bestämmelser även borde tillämpas på efterlevande till stiftsjägmästare och biträdande stiftsjägmästare. — Statens pensionsanstalt anförde i sitt den 5 oktober 1934 i detta ärende avgivna yttrande, att pensioneringen kunde ordnas på tillfredsställande sätt genom föreskrifter om att bestämmelserna i de civila tjänste- och pensionsreglementena i tillämpliga delar skulle gälla, varvid vissa tillägsbestämmelser rörande tjänstårsberäkning möjligen kunde bli erforderliga. Därest emellertid denna pensionsfråga befundes icke kunna eller icke böra lösas på detta sätt, borde övervägas att för pensioneringen anlita statens pensionsanstalt, i vilket fall icke blott familjepensioneringen utan även tjänstepensioneringen borde ordnas på detta sätt. — Här berörda framställning har emellertid hittills icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

En bland de skogligen befattningshavarna hos stiftsnämnderna bildad yrkessammanslutning, *stiftsjägmästareföreningen*, hemställde i underdånig skrivelse i oktober 1935 om utredning genom 1934 års domkapitelssakkunniga beträffande stiftsjägmästarnas tjänstgörings-, anställnings- och avlöningsförhållanden.

I framställningen anfördes, bland annat, att inom flertalet stift stiftsjägmästarna vid sidan av sin skogliga verksamhet även handlade ärenden, som tillhörde den rena jordbruksförvaltningen, såsom arrendebyggnads- och markförsäljningsfrågor. Särskilt i de stift, där stiftsjägmästarna ej hade heltidstjänst, hade deras arbetstid i det närmaste helt utnyttjats genom överflyttning på dem av till skogsskötseln ej hörande göromål. Beträffande frågan om avlöningen till stiftsjägmästarna och de biträdande stiftsjägmästarna framhöll föreningen, att de tjänstemän, med vilka föreningen ansåge befattningshavarna i fråga närmast vara att jämföra, nämligen länsjägmästarna, åtnjöte en avlöning, som i de flesta fall låge på en avsevärt högre nivå, och att fog funnes för en placering av stiftsjägmästarna i lönegrad B 29. Samma skäl, som anförts beträffande stiftsjägmästarna, talade för att de biträdande stiftsjägmästarna placerades högre än nu eller i lönegrad B 21. — Denna föreningens hemställan lämnades av Kungl. Maj:t enligt beslut den 1 november 1935 utan bifall.

I en framställning i december 1936 framhåller *stiftsjägmästareföreningen* vidare, att, såvitt man då kunde skönja efter de fyra år, som förflutit, sedan den nya boställsordningen började tillämpas, intet syntes tala emot, att den förvaltningsorganisation, som då inrättats, i huvudsak komme att bestå orubbad under en avsevärd tid framåt. Utvecklingen av den nya förvaltningsordningen hade givit vid handen, att stiftsjägmästarnas insats blivit av stor betydelse samt att dessa kommit att intaga en självständigare ställning än vad andra sammansatta lag- och jordbruksutskottet vid 1932 års riksdag förmodat. Att så blivit fallet sammanhängde därmed, att stiftsjägmästaren utförde sitt betydelsefullaste arbete ute å boställena, där han företrädde stiftsnämnden i egenskap av dess förtroendemän. Utvecklingen hade också klart ådagalagt, att tillgången till en i praktiska värv förfaren tjänsteman blivit av stor betydelse för den nya förvaltningsorganisationen, och vikten härav hade ej blivit mindre genom stiftsnämndernas inrättande. Tillkomsten av dessa nämnder under riksdagsbehandlingen borde därför icke av utskottet hava åberopats såsom motiv för, att stiftsjägmästarnas avlöning gjordes lägre än från början avsetts. — Av jämförelser med andra skogliga befattningshavare inom allmän tjänst framginge, att stiftsjägmästarna fått stå tillbaka såväl för länsjägmästarna som för domänverkets tjänstemän. De förra åtnjöte avlöningar, vilka vida överstege en stiftsjägmästares, de senare hade vid den år 1934 genomförda omorganisationen av domänverket placerats i lönegrad B 26 med lönetillägg å 600 och 1,200 kronor till revirförvaltare inom mera krävande revir. Revirförvaltaren ägde stödet av en fast och inarbetad organisation såväl uppåt som nedåt och arbetena utfördes av en för sina uppgifter väl utbildad personal. Stiftsjägmästaren åter vore för arbetet å boställsskogarna hänvisad till ett stort antal hos pastoraten anställda personer, som merendels handhade skogsskötseln vid sidan av annan verksamhet och vilkas utbildning och förmåga varierade inom vida gränser. Stiftsjägmästarens arbete krävde därför en god del människokänedom, omdöme, ihärdighet och tålmod och finge sålunda i hög grad det personligas prägel över sig, varför en jämförelse med domänverkets personal kunde anses befogad endast såvida den avsåge de mera krävande befattningarna. Vid stiftsjägmästarnas placering i avlöningshänseende borde avseende jämväl fästas därvid, att de ej i likhet med revirförvaltarna hade möjlighet till befördran inom sitt förvaltningsområde. Föreningen ansåge därför att avlöningen till stiftsjägmästarna borde höjas

till vad i propositionen föreslagits vid 1932 års riksdag eller till lönegrad B 28. — Beträffande de deltidanställda stiftsjägmästarna anslöte sig föreningen helt till 1934 års domkapitelssakkunnigas uppfattning, att reduceringen av tjänstgöringsskyldigheten borde upphöra. En förändring härutinnan skulle icke medföra någon egentlig förstärkning av arbetskrafterna utan innebure endast, att löneförmånerna anpassades efter den verkliga tjänstgöringstidens längd. — Även för de två biträdande stiftsjägmästarna i Härnösand och Växjö vore en reglering av anställningsförhållandena påkallad. Domkapitelssakkunniga hade för dessa tjänstemän tänkt sig extra ordinarie anställning. Starka skäl talade dock enligt föreningen för, att även de biträdande stiftsjägmästarna uppfördes på ordinarie stat. Den tid, när någon stiftsjägmästare avginge från tjänsten, vore ännu avlägsen och ifrågavarande biträdande tjänstemän vore fördenskull synnerligen illa ställda i befordringshänseende. Inom domänverket hade man också numera inrättat ett antal ordinarie assistentbefattningar i 20:e lönegraden. Med hänsyn till de biträdande stiftsjägmästarnas befordringssvårigheter syntes det rättvist, att dem bereddes en något förmånligare avlöning eller enligt lönegrad 21. Skulle endast extra ordinarie anställning kunna beredas dem, borde de placeras i 22:a lönegraden.

Slutligen må här även nämnas, att frågan om beredande av tjänste- och familjepensionsrätt åt stiftsjägmästarna och de biträdande stiftsjägmästarna jämväl varit före vid 1934 års kyrkmöte i anledning av två vid mötet därom väckta motioner. I häröver avgivet betänkande uttalade kyrkolagsutskottet, att utskottet i likhet med motionärerna ansåge det vara synnerligen önskvärt, att förmånen av pension tillerkändes ifrågavarande tjänstemän och deras anhöriga, varför utskottet hemställde, att kyrkomötet måtte, med betonande av det berättigade i att tjänste- och familjepension bereddes stiftsjägmästare och biträdande stiftsjägmästare, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och åtgärder i detta syfte. I underdånig skrivelse den 29 november 1934 (nr 13) har kyrkomötet anhållit om åtgärder i sådant hänseende.

Härjämte har *stiftsnämnden i Karlstad* i underdånig framställning den 29 augusti 1935 hemställt om beredande av tjänste- och familjepensionsrätt åt innehavaren av stiftsskogvaktartjänsten å Laggåsens allmänna kyrkohemman. I gemensamt yttrande häröver framhöllo kammarkollegiet och statskontoret, att, vad nämnda befattning beträffade, vissa skäl talade för att jämväl denna förenades med pensionsrätt. Frågan härom syntes emellertid enligt ämbetsverkens mening vara av beskaffenhet att böra upptagas till prövning först i samband med frågan om pensionsrätt för stiftsnämndernas personal i övrigt.

De två sist omnämnda framställningarna i pensionsfrågan hava hittills icke, liksom ej heller stiftsjägmästareföreningens skrivelse i december 1936, föranlett någon Kungl. Maj:ts särskilda åtgärd.

Jag övergår nu till en redogörelse för vad förenämnde sakkunnige, kammarrådet Wohlin, i sin den 16 november 1937 avlämnade utredning anfört och föreslagit.

Till utredningen hava av den sakkunnige fogats dels en sammanställning av från stiftsnämnderna inhämtade uppgifter rörande antalet hos dessa under de tre senaste åren diarieförda ärenden samt å antalet under stiftsnämndernas inseende eller förvaltning för närvarande stående ecklesiastika lönebeställningen, allmänna kyrkohemman och biskopshemman, dels ock två författningsförslag, innefattande — jämte annat — de ändringar i ecklesiastisk beställningsordning och gällande kyrkofondslag, som bleve erforderliga i följd av vad den sakkunnige föreslagit i fråga om den skogligena personalorganisationen vid stiftsnämnderna. Berörda sammanställning torde få såsom bilaga fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende (Bil.).

I utredningen har den sakkunnige till en början upptagit till behandling frågan om behovet av en ändrad reglering av anställningsvillkoren för stiftsnämndernas skogligena personal. Härom anför han följande:

Då genom den anbefallda utredningen översynen av stiftsnämndernas personalförhållanden nu utsträckts till de skogligena utbildade biträdena vid ifrågakörande förvaltnings- och kontrollorgan vore det lätt att, i första hand i fråga om stiftsjägmästartjänsterna, fastställa, att den gestaltning, som med 1932 års ecklesiastiska beställningsreform givits åt anställningsvillkoren vid dessa tjänster, icke svarade emot ändamålsenlighetens krav. Till brister, vilka i detta hänseende närmast fölle i ögonen, måste hänföras såväl lösligheten i anställningsformen — tjänstekontrakt, med viss tidsfrist uppsägbart å vardera sidan, — som avsaknaden av reglering för befattningshavarens egen pensionering och för familjepensionering, liksom även den vid några av tjänsterna införda ordningen, varigenom befattningshavaren anställts utan s. k. heltidstjänstgöring med ty åtföljande reduktion av avlöningens belopp.

Enligt vad samstämmigt vitsordats hade väl den första rekryteringen å stiftsjägmästartjänsterna, som ägt rum på våren 1933 och i vilken hittills någon förändring ej förekommit, utfallit synnerligen gynnsamt. Tilläventyrs skulle man vara benägen att härav sluta, att en reformering av anställningsvillkoren vid tjänsterna i fråga nu vore mindre angelägen. En sådan slutsats vore dock säkerligen oriktig. Det lyckliga utfallet av rekryteringen år 1933 borde tvivelsutan ses mot bakgrunden av den allmänna försämring i befordringsutsikterna på jägmästarbanan, som vid nämnda tidpunkt gjort sig gällande. Starkast hade, som bekant, denna konjunkturförsämring framträtt i de betydande beskrningar av organisation och personalbestånd inom domänverket, som då planlagts och sedermera — under det därpå följande året — genomförts. Att i angiven situation många välmeriterade befattningshavare inom domänverket funnit med sin fördel förenligt att söka vinna en snabbare utkomst inom den nya ecklesiastiska skogsförvaltningen än som erbjöde sig inom domänverket, vore naturligt. Och väl förstäligen hade varit, om de härförut framhållna svagheter i anställningsvillkoren vid stiftsjägmästarebefattningarna, som dock naturligtvis icke kunnat av dessa sökande lämnas helt obeaktade, framstått såsom olägenheter, om vilka

förhoppning kunde hysas, att de utan allt för långt dröjsmål skulle bliva avhjälpna.

Då det nu gällde att finna en lämplig utgångspunkt för ett uppordnande av anställningsvillkoren för stiftsnämndernas skogliga personal, torde ett sakförhållande av en viss principiell betydelse här till en början böra med några ord beröras. Såsom känt vore, hade vid utformningen av författningsregleringen för den senast ävägabragta boställsreformen vissa strävanden gjort sig gällande i syfte att förläna de å stiftsnämnderna ankommande administrativa uppgifterna i avseende å den kyrkliga jorden någon viss, från statlig administration artschild karaktär. Även beträffande stiftsnämndernas organisation hade överväganden av sådan art kommit att avsätta vissa spår. Kunde det sägas, att riksdagen år 1932 skänkt strävanden i sådan riktning något stöd, vore likvisst av vad vid en senare riksdag, år 1934, förekommit i sammanhang med behandlingen då av en i första kammaren väckt motion (nr 142) oförtydligt, att riksdagen vid detta senare tillfälle, i vad det gäller stiftsnämndernas förvaltningsrättsliga ställning, tagit ett bestämt avstånd från tendenser av dylik innebörd. Riksdagen finge anses hava vid berörda tillfälle starkt understrukt, att stiftsnämnderna måste vara att betrakta såsom helt jämställda med andra statens organ och att ej heller stiftsjägmästarna, i avseende å verksamhetens art och därmed för-enat ansvar, kunde intaga någon slags särställning i förhållande till andra befattningshavare i allmän tjänst.

Om stiftsnämndernas av riksdagen så karakteriserade ställning kunde ju ej heller några delade meningar råda. Den omständigheten, att kostnaderna för stiftsnämndernas verksamhet bestredes av kyrkofonden eller, närmare bestämt, finansierades med medel, som tillfördes fonden genom den allmänna kyrkoavgiften, kunde givetvis icke betaga dessa myndigheter deras rent statliga karaktär och detta desto mindre, som den allmänna kyrkoavgiften endast formellt men ej till sin reala innebörd skilde sig från de ordinarie statliga beskattningsinstituten.

De å stiftsjägmästarna ankommande tjänstegöromålen, vilka, så långt det praktiskt låtit sig göra, blivit i hithörande författningar angivna, representerade en förvaltningsverksamhet av bestående och sålunda ordinarie natur. Under de fem år, som förflutit sedan organisationens tillkomst, hade, såsom naturligt vore, gränserna för denna tjänsteverksamhet fått sin närmare, genom vunna erfarenheter reglerade samt av praxis och lokala arbetsförhållanden betingade, utformning. Det syntes med hänsyn härtill vara riktigt, att stiftsjägmästartjänsternas innehavare nu utan vidare dröjsmål bereddades den fasta anställning, som följde med befattning å s. k. ordinarie stat. I enlighet med vad eljest gemenligen tillämpades i fråga om tjänster med motsvarande kvalifikationer, syntes utnämningssrätten till befattningarna böra förbehållas Kungl. Maj:t, en ordning, vilken torde vara desto mera välbetänkt, som den hittills i detta hänsende gällande visat sig förbunden med vissa praktiska olägenheter. I sammanhang med dessa förändringar i anställningsvillkoren för stiftsjägmästarna syntes givetvis också erforderlig reglering böra företagas för ordnandet enligt övliga grunder av befattningshavarnas egen pensionering och för pensionering av deras efterlevande.

Innan spörsmålet om en rättvis löneavvägning för stiftsjägmästarebefattningarna upptoges till behandling, borde först den gällande organisationen av stiftsnämndernas ifrågavarande skogliga personal med några ord beröras.

Beträffande denna personal stadgades i boställsordningen (6 §), att hos varje stiftsnämnd skulle finnas anställd en stiftsjägmästare, varvid lagrummet tillika upptog den anvisningen, att, där särskilda skäl kunde sådant föranleda, Kungl. Maj:t skulle äga medgiva anställande av två eller flera dylika befattningshavare. Härjämte föreskrevs, att Kungl. Maj:t ägde bestämma, huruvida och till vilket antal biträden åt stiftsjägmästare finge av stiftsnämnden anställas. Då boställsreformen skulle föras ut i livet, hade emellertid den största oklarhet förelegat i fråga om såväl vidden som tyngden av de arbetsuppgifter, som genom den nya lagstiftningen på detta område skulle komma att tillföras de nyinrättade förvaltningsorganen. Osäkerheten härutinnan hade icke minst avsett den konkreta omfattningen av de tjänsteuppgifter, som närmast skulle ankomma å stiftsjägmästarna. En betydande ovisshet hade även förelegat beträffande effektiviteten i den anordning — anställande av skogsbiträden hos pastoraten med, i allmänhet, lägre skoglig kompetens —, varigenom stiftsnämndernas och sålunda i första hand stiftsjägmästarnas kontrollerande verksamhet tänktes väsentligt underlättad. Det bedömande, inför vilket Kungl. Maj:t ställdes vid organisationens första bestämmande i januari 1933, hade sålunda blivit förbundet med stora vanskligheter. Det hade i detta läge, då inga omedelbara erfarenhetsrön förelegat för personalbehovets uppskattning, varit i viss mån förklarligt, att denna uppskattning huvudsakligen kommit att grundas enbart på statistiskt tillgängliga siffror för förvaltnings- och kontrollobjektens antal och storlek, å uppgifter om skogarnas avkastning, stiftens geografiska utsträckning m. m. Av naturliga skäl hade därvid försiktigheten bjudit att, intill dess organisationens bärkraft hunnit under en avsevärdare tid prövas, för varje fall och sålunda även i de mest utpräglade »skogsstiften» begränsa antalet »ordinarie» stiftsjägmästarebefattningar till *en*. Härav hade man emellertid, så att säga för proportionalitetens bevarande, hänlett till den slutsatsen, att en viss mindre grupp stift, för vilka de angivna statistiska siffrorna varit de i stort sett lägsta, icke kunde försvara en »hel» dylik tjänst. Sedan en framförd tanke på anordnande av någon slags gemensamhet vissa stift emellan i avseende å stiftsjägmästarens tjänstgöring visat sig såväl av formella som framför allt av praktiska skäl ogenomförbar, hade, om man ville fasthålla vid berörda schematiska grundval för organisationen, erbjudit sig allenast den nödfallslösning — stiftsjägmästartjänstens anordnande såsom icke heltidstjänst —, som genom beslutet den 27 januari 1933 blivit av Kungl. Maj:t föreskriven beträffande stiftsjägmästarebefattningarna i Strängnäs, Linköping, Göteborg och Visby och som för dessa fyra befattningar alltjämt vore gällande.

Den för dessa sistnämnda stiftsjägmästarebefattningar sålunda föreskrivna anställningsformen syntes icke äga någon motsvarighet inom statsförvaltningen i övrigt vid befattningar med jämförlig ställning i avseende å ansvar och självständighet. Olägenheterna med en dylik anordning i föreliggande fall läge också i öppen dag. Ingen garanti kunde föreliggas för att de löpande arbetsuppgifter, som komme på en stiftsjägmästares lott och som icke kunde vare sig eftersättas eller uppskjutas, kunde utföras inom ramen av något för dag, vecka eller månad bestämt timantal. Och vad gällde en annan, för regleringen given huvudförutsättning eller den, att tjänst innehavaren på stationeringsorten skulle kunna genom enskilt förvärvsarbete förskaffa sig den nödiga compensationen för avlöningsbegränsningen vid stiftsjägmästartjänsten, vore det ävenledes tydligt, att möjligheterna härför måste bliva beroende av helt individuella och lokala förhållanden och, över huvud taget, av allehanda ovissa omständigheter.

En avveckling av ifrågavarande reglering måste framstå såsom högeligen angelägen. Förhållandena, sådana de utvecklats sig i avseende å stiftsjägmästarnas arbetsuppgifter, syntes ock hava i det väsentliga jämnat vägen för en sådan avveckling. Enligt vad som samstämmigt vitsordats från vederbörande stiftsnämnders sida hade det under de år, varunder stiftsnämnderna hittills varit i verksamhet, visat sig, att den förutsatta begränsningen av tjänstgöringsskyldigheten vid de ifrågavarande fyra stiftsjägmästarbefattningarna över huvud icke kunnat upprätthållas. I realiteten hade sålunda de tjänsteuppgifter, som jämlikt omedelbara instruktionella föreskrifter eller till följd av särskilda av nämnden meddelade uppdrag ankommit å stiftsjägmästaren, även i dessa stift tagit en sådan omfattning, att stiftsjägmästaren nödgats ställa sin arbetskraft till stiftsnämndens förfogande i praktiskt taget samma utsträckning, som kunnat påfordras vid en heltidstjänst.

Det förhållande, som här berörts, finge sin omedelbara förklaring, när man uppmärksammade stiftsjägmästartjänsternas speciella karaktär. Innehavare av sådan befattning vore, såsom regel, den enda å det gemensamma domkapitels- och stiftsnämndskansliet ständigt tillgängliga arbetskraften med såväl skogligt-teknisk som praktiskt-ekonomisk sakkunskap. Samme befattningshavare vore desslikes den å berörda kansli, som genom sina fortgående inspektionsbesök vid de kyrkliga fastigheterna måste förutsättas besitta den säkraste förtrogenheten med dessa fastigheters tillstånd inom de skilda församlingarna och den vidsträcktaste och mest ingående personalkännedomen ute i orterna, såväl då det gällde stiftsnämnden underlydande kyrkoråd, boställsstyrelser och boställsnämnder som i fråga om pastoratens skogliga biträden och boställsarrendatorerna. I följd härav vore det helt naturligt, att ett fortbestående behov måste komma att göra sig gällande att inom stiftsnämnden och å kansliet kunna tillita stiftsjägmästarens biträde för upplysningar, råd och utredningar även i en mångfald andra å nämnden ankommande ärenden än sådana, som omedelbart hänförde sig till skogsvården. Enligt vad som upplysts yttrade sig detta behov av stiftsjägmästarens medverkan företrädesvis i arrendeärenden, vid reglering av byggnads- och därmed likartade frågor samt, och icke minst, vid uppskattningar och andra ekonomiska kalkyler beträffande fastigheternas avkastning och då spörsmål föreläge om värdering av jord och anläggningar i samband med friköp och övriga ifrågakommande avyttringar. Det låge återigen i sakens natur, att möjligheten till stiftsjägmästarens utnyttjande på här berört sätt — en praxis, vilken från såväl effektivitetssom kostnadssynpunkt finge anses vara synnerligen ändamålsenlig, — ytterst betingades av den arbetsbörda, som de rent skogliga funktionerna vid tjänsten pålade honom. I de stift, där sistnämnda funktioner representerade en relativt mindre belastning, kunde tydligen stiftsjägmästarens ianspråkstagande för andra, härförut angivna, för honom väl avpassade uppgifter inom stiftsnämndens verksamhetsområde med stor fördel tjäna såsom en regulator och därigenom bidra till att förläna organisationen dess tillbörliga elasticitet.

Den sakkunnige övergår härefter till att utreda förutsättningarna för ett anordnande såsom heltidstjänster av de befattningar, varmed heltidstjänstgöring för närvarande icke är förbunden, och anför härom, bland annat, följande:

Vad anginge de fyra stiftsjägmästartjänster, vilka icke vore förbundna med heltidstjänstgöring och varom i detta sammanhang närmast vore fråga, sade det sig självt, att i den mån befattningarnas innehavare hittills, för att kunna fullgöra vad förhållandena i ett vart fall krävde för tjänsternas upprätthållande, stadigvarande nödgats underkasta sig en tjänstgöring utöver det mått, som finge anses ha varit för den dem tillerkända avlöningen bestämmande, organisationen i denna del blivit föga avpassad efter billighet och rättvisa.

Vidkommande *stiftsjägmästartjänsterna i Linköping och Göteborg*, så syntes, vid ett närmare studium av fastighetsförhållandena i dessa stift, någon tvekan icke kunna råda om det berättigade i att nu utan vidare förbinda dessa befattningar med full tjänstgöringsskyldighet. Ej heller i fråga om *stiftsjägmästartjänsten i Strängnäs* syntes några större betänkligheter böra vara förbundna med en motsvarande reglering, änskönt de kyrkliga skogarnas antal och arealer i detta senare stift vore lägre än i de två förra.

Vad åter vidkomme *stiftsjägmästartjänsten i Visby*, så vore det visserligen obestriddligt, att Gotlandsstiftet genom sin litenhet, icke minst såsom verksamhetsområde för en stiftsnämnd, intoge en särställning. För de sju stift, där stiftsjägmästaren hittills ensam, utan biträde av stadigvarande anställd, skogligt utbildad befattningshavare, fullgjort de tjänsten åvilande arbetsuppgifterna, uppginge medeltalet kyrkliga skogar till 212 och dessas genomsnittliga areal produktiv skogsmark till 13,852 hektar. För Gotland utgjorde motsvarande siffror 53 och 4,960. Vid bedömande av dessa siffrors betydelse för organisationen av stiftsjägmästartjänsten borde, å ena sidan, likvisst erinras, att stiftsjägmästaren i Visby hade att enligt särskilt meddelade bestämmelser själv ombesörja den huvudsakliga anparten av virkesutsyningarna å stiftets samtliga, såsom svårföringrade ansedda boställsskogar, ett onus, som ej — i allt fall icke i motsvarande utsträckning — åvilade stiftsjägmästarna i fastlandsstiften. Å andra sidan finge emellertid ej heller förbises, att det ecklesiastika fastighetsbeståndet på Gotland, till följd av öns i övervägande grad rent agrara karaktär och dess markerat stationära befolkningsförhållanden, ej torde kunna tillföra stiftsnämnden förvaltningsärenden (exempelvis jordupplätelser, friköp av lägenheter och andra försäljningsmål) i proportionsvis samma utsträckning, som fallet vore i flertalet av fastlandsstiften. De här anförda data gäve väl alltså, tillsammansantagna, närmast vid handen, att på stiftsjägmästaren i Visby i tjänsten ankommande arbetsuppgifter näppeligen — åtminstone sett i jämförelse med övriga stiftsjägmästares arbetsförhållanden — fyllde det mått av stadigvarande arbete, som skäligen borde läggas till grund för en dylik tjänsts organiserande såsom heltidstjänst. Hade likväl, på sätt av stiftsnämnden i Visby vitsordats, stiftsjägmästaren därstädes haft sin tid såsom vid heltidstjänst fullt upptagen av tjänsteåligganden vid stiftsjägmästarebefattningen, torde man fördenskull vara berättigad att sluta till, att de kontrollerande funktioner, befattningens innehavare hittills påtagit sig, och den handledning, han funnit sig böra utöva vid pastoratens skötsel av boställsskogarna, intensifierats i en omfattning, som, då en jämförelse anställdes med förhållandena i fastlandsstiften, svårligen kunde i och för sig motivera en definitiv organisation av den ifrågavarande tjänsten såsom heltidstjänst. Gynnsamma förutsättningar föreläge emellertid för en praktisk lösning av den organisationsfråga, som här mötte. En sådan lösning skulle nämligen, syntes det, stå att vinna genom att till stiftsjägmästar-

tjänsten i Visby, såsom utfyllnad i de med denna omedelbart sammanhörande arbetsuppgifterna, hänlägga revirförvaltarbestyren för de domänverkets skogliga administration underställda kronoskogarna på Gotland.

Till närmare belysning av det sålunda framställda förslaget har den sakkunnige beträffande den nuvarande organisationen för skötseln av kronoskogarna å Gotland och i fråga om förutsättningarna för den av honom för stiftsjägmästartjänsten i Visby föreslagna nya organisationen framhållit följande:

Enligt vad inom domänstyrelsen under hand inhämtats, hade vid uppordnandet av förvaltningsorganisationen för kronoskogarna å Gotland i stort sett mött liknande svårigheter som de, vilka enligt vad förut berörts föreläge med avseende å regleringen av stiftsjägmästartjänsten i Visby. I sitt förslag rörande domänverkets organisation den 5 juli 1933 hade domänstyrelsen uttalat, att den lämpliga storleken för ett enmansrevir i södra och mellersta delarna av landet växlade mellan 8.000 och 12.000 hektar produktiv skogsmark med en årsavverkning av 30.000—40.000 kubikmeter. I enlighet härmed kunde givetvis de å det egentliga Gotland och å Gotska Sandön befintliga kronoskogarna, tillhopa omfattande mindre än 8.000 hektar produktiv skogsmark och med ett sammanlagt årligt avverkningsbelopp av endast omkring 11.500 kubikmeter, icke lämpligen komma i fråga såsom en självständig förvaltningsenhet (revir). Domänstyrelsen hade också, efter prövning av olika alternativ, beslutit, att skogarna å Gotland och Gotska Sandön skulle ingå i Linköpings revir, vilket därigenom kommit att omfatta omkring 15.000 hektar produktiv skogsmark med en årlig avverkning, enligt senaste beräkningar (oktober 1937) av omkring 36,500 kubikmeter. Med hänsyn, bland annat, till de säregna skogliga förhållandena å Gotland med dess till stor del svårförnygrade och svagt produktiva marker samt därmed förenade förhållandevis arbetskrävande förvaltning hade emellertid numera för Linköpings och det angränsande Tjusts revir såsom gemensamt biträde åt vederbörande revirförvaltare därstädes förordnats en assistent (jägmästare).

Från domänstyrelsen hade beträffande de olika delarna av Linköpings revir meddelats följande ytterligare uppgifter:

	Produktiv skogsmark hektar	Årlig av- verkning m ³	Virkesförråd per hektar prod. skogsmark m ³
Östgötadeln	7,200	25,000	121
Gotska Sandön	2,700	4,500	71
Gotlandsdelen	5,100	7,000	65

Till jämförelse finge nämnas, att motsvarande siffror beträffande de ecklesiastiska skogarna å Gotland för närvarande, enligt av vederbörande stiftsjägmästare meddelade uppgifter, utgjorde:

4,960 hektar produktiv skogsmark,

8,500 kubikmeter i årlig avverkning samt

80 kubikmeter virkesförråd per hektar produktiv skogsmark.

Dessa siffror gäve i sin mån stöd för tanken, att man genom ett organisatoriskt sammanförande av ifrågavarande å Gotland belägna skogliga förvaltningsobjekt skulle kunna häva de svårigheter, som med avseende

å personalanställningen för närvarande föreläge för de två nuvarande organisationerna därstädes. Om kronoskogarna å det egentliga Gotland underlades därvarande stiftsjägmästares förvaltning, erhöles ett samfällt förvaltningsobjekt, vars omfattning åtminstone i fråga om arealen produktiv skogsmark uppginge till den av domänstyrelsen tidigare för ett enmansrevir angivna lämpliga storleken.

De funktioner, domänstyrelsen och vederbörande överjägmästare för närvarande utövade beträffande de gotländska kronoskogarna, torde givetvis alltfört böra ankomma på dessa. För kronoskogarnas skötsel syntes ock böra bibehållas den å Gotland nu anställde kronojägaren, vilken i så fall i anställnings- och avlöningshänseende borde kvarstå hos domänverket, ehuru han i tjänsteangelägenheter i övrigt skulle komma att lyda närmast under stiftsjägmästaren. I avseende å det här framförda organisationsförslaget i övrigt syntes, därest detsamma vunne beaktande, domänstyrelsen och stiftsnämnden framdeles få sig ålagt att, var för sig, avgiva förslag till den specialreglering, som kunde visa sig erforderlig.

Om en anordning, som den här skisserade, bleve genomförd, låge givetvis makt uppå, att den därav påkallade finansiella regleringen mellan domänfonden och kyrkofonden förenklades, så långt sig göra låte. För undvikande av onödig omgång syntes därvid en årlig ersättning, innefattande i ett för allt såväl lön som resekostnads- och traktamentsersättningar, främst vara att förorda. Ett överlämnande på föreslaget sätt av de ifrågavarande kronoskogarna till förvaltning av stiftsjägmästaren å Gotland kunde preliminärt beräknas komma att för domänverket inbespara årliga kostnader, motsvarande i första hand den nuvarande assistentens halva avlöning jämte vissa rese- och traktamentskostnader, till ett belopp av i avrundat tal tillhoppa 5,000 kronor. Å andra sidan skulle kyrkofondens årskostnader för skogsförvaltningen å Gotland samtidigt komma att ökas med, i första rummet, skillnaden mellan årsavlöningen till en stiftsjägmästare med trefjärdedels lön enligt för närvarande bestämd lönegrad och årsavlöningen till en stiftsjägmästare med heltidstjänstgöring och placerad i den nya lönegrad, som för dessa befattningshavare bleve bestämd, en skillnad som efter vad här föresloges kunde beräknas till cirka 2,700 kronor för år. Därjämte uppstode givetvis även en viss ökning med avseende å stiftsjägmästarens resekostnader, i det närmaste väl motsvarande vad i sådant hänseende inbesparades för domänverket. Det torde för övrigt ligga i sakens natur, att den rationalisering av administrationen för de publika skogarna på Gotland, som det här framförda organisationsförslaget möjliggjorde, skulle medföra kostnadsbesparingar för såväl den statliga som den kyrkliga skogsförvaltningen på detta avskilda område.

Frågan om stiftsjägmästarnas lönegradsplacering bedömer den sakkunnige i anslutning till den ändrade anställningsform för dessa befattningshavare, som av honom föreslagits, sålunda:

Granskade man härefter till en början grunderna för den år 1933 fastställda lönegradsplaceringen för stiftsjägmästarna (lönegrad B 26), måste otvivelaktigt sägas, att denna lönegradsplacering — även fränsett de konsekvenser för lönesättningen, som inträtt genom den för befattningarna i Linköping, Strängnäs, Göteborg och Visby beräknade deltidstjänstgöringen — icke givit tjänsterna i fråga full rättvisa. Att man för löneavvägningen vid stiftsjägmästarebefattningarna finge söka en allmän anknytning till den

för domänverkets tjänstemän, och härvid i första rummet för revirförvaltar-tjänsterna, tillämpade löneskalan, vore naturligt. En dylik anknytning måste anses riktig ej blott med hänsyn till de väsentligen likartade formella kompetensfordringarna och de många beröringspunkter, som föreläge i avseende å tjänsteuppgifternas art, utan jämväl i betraktande av rekryteringsförhållandena.

Med hänsyn till det ringa antalet lägre biträdestjänster för den skogligen verksamheten, som för närvarande vore ställt och väl måste förutsättas även framdeles bliva ställt till stiftsnämndernas förfogande, torde det få anses sannolikt, att denna krets av biträden komme att vara allt för liten, för att den normala nyrekryteringen å stiftsjägmästarebefattningarna skulle kunna enbart genom befordran av ifrågavarande befattningshavare behö- rigen tillgodoses. Tvivelsutan hade man att även för framtiden räkna med att stiftsjägmästartjänster komme att i viss utsträckning besättas med sökande från domänverket, en rekryteringsordning, som ju hittills visat sig förmånlig och för övrigt framstode såsom naturlig.

Anvisning i fråga om stiftsjägmästartjänsternas lönegradsplacering hade visserligen av 1932 års riksdag blivit meddelad, men denna anvisning hade blivit skäligen vagt hållen. Riksdagens uttalande i denna fråga hade också blivit föremål för olika tolkningar, i det lönegraden genom ett första beslut av Kungl. Maj:t hade fixerats till B 28, fastän med begynnelselönen enligt en lägre, till denna lönegrad ordinärt icke hänförlig löneklass, men därefter bestämts till B 26. Det avgörande, som härmed träffats, kunde dock icke hava fått annan innebörd än av ett preliminärt, av försiktighetsskäl dik- terat ståndpunktstagande. Först i och med de konkreta erfarenhetsrön, som erhållits under stiftsnämndsorganisationens hittillsvarande verksamhet, hade en säker insikt kunnat vinnas om stiftsjägmästartjänsternas betydelse för denna organisation över huvud och om de speciella krav, som måste ställas på deras innehavare.

Stiftsjägmästartjänsten tillhörde en grupp av befattningar inom admi- nistrationen, vid vilka de självständiga initiativen till åstadkommande av tekniska och ekonomiska förbättringar inom förvaltningsområdet måste intaga ett betydelsefullt rum och vilkas arbetsuppgifter i övrigt i väsentlig utsträckning vore inriktade på fackmässig handledning vid och fortgående kontroll av en ekonomisk förvaltning, som i första hand vore anförtrodd åt inom kommunalförvaltningen verksamma organ och personer. Resultatet av en så beskaffad tjänsteverksamhet kunde icke enbart eller ens företrä- desvis avläsas i siffror å antalet i diaries registrerade och avverkade ären- den. Garantierna för framgångsrika arbetsinsatser av sådan art måste ytterst sökas i befattningshavarens levande intresse för sin uppgift, i hans villighet att underkasta sig omgång och besvär och, icke minst, i det hand- lag och den auktoritet, han visade sig besitta vid utövande av sina ledande och övervakande funktioner. Med hänsyn till stiftsjägmästartjänstens här framhållna självständiga karaktär måste det framstå såsom välgrundat och med i allmänhet tillämpade avlöningsprinciper bäst överensstämmande att bereda alla stiftsjägmästartjänsterna, utan avseende å skiljaktigheterna i tjänstgöringsdistriktens utsträckning och förvaltnings- och kontrollobjek- tens antal, ytvidd, avkastning och dylika faktorer, en och samma lönegrads- placering. I de tjänstgöringsdistrikt, i vilka de å stiftsjägmästaren ankom- mande löpande tjänstegöromålen överskredde måttet för en mansbörd, syn- tes följaktligen en sådan arbetsanhopning böra mötas, icke med en högre

löneställning för denne, utan genom att erforderligt fackkunnigt biträde i tjänsten ställdes till hans förfogande.

Den centrala ställning i stiftsnämndsorganisationen, som stiftsjägmästaren kommit att intaga, hade blivit en följd av förhållandenas egen natur och stode i god överensstämmelse med de för boställsreformen angivna syftmålen. Tjänstens självständighet hade i det föregående framhållits och markerades ytterligare av det förhållandet, att den kyrkliga skogsförvaltningen i stiftet icke vore underställd inseendet av någon fackmannamässig central uppsyningsmyndighet. Man torde på grund av vad här och i det föregående anförts rörande kvalifikationskraven för stiftsjägmästarebefattningarna kunna med fog hävda, att dessa befattningar icke borde i lönehänseende stå tillbaka för de mera krävande av revirförvaltartjänsterna inom domänverket.

En ordinarie jägmästare inom domänverket, som vore revirförvaltare, åtnjote för närvarande grundlön efter 26:e lönegraden. Därtill komme emellertid för vissa revir, de s. k. första och andra klassens, ett särskilt lönetillägg å 1,200 kronor, respektive 600 kronor för år. Härigenom komme avlöningsnivån för dessa revirförvaltare att, i andra klassens revir, överstiga grundlönen i 27:e lönegraden men understiga grundlönen i 28:e samt, i första klassens revir, till och med närma sig grundlönen i 29:e lönegraden för ordinarie befattningshavare. Dessa lönetillägg, utgörande inalles ett tiotal av det högre och något över tjugutalet av det lägre, utskiftades på reviren i regel med hänsyn till dessas krävande beskaffenhet, men förutsattes dessutom vara såtillvida rörliga, som de — oberoende av ombyte av befattningshavare — skulle kunna indragas från eller tilläggas ett revir i anledning av därinom inträffande förändringar (ökning eller minskning i produktiv skogsmarksareal, stigande eller sjunkande värden och antal av virkesförsäljningar o. dyl.). Förutom det att en jägmästare i domänverket sålunda på grund av dylika yttre omständigheter kunde komma att tilläggas eller mista angivna lönetillägg, kunde han emellertid även vinna eller förlora ett dylikt lönetillägg i följd av förflyttning från ett revir till ett annat. Domänstyrelsen ägde nämligen befogenhet att, utan ansökan av befattningshavaren, placera denne å det revir, styrelsen vid ett vart tillfälle funne för honom vara bäst passande. En jägmästare i domänverket bleve förden skull, efter vunen befordran till revirförvaltare, icke garanterad högre avlöning än som tillkomme honom såsom ordinarie befattningshavare i 26:e lönegraden. Vid pensionering kunde han alltså — liksom i händelse av hans frånfälle hans änka och barn — endast påräkna pension såsom för annan befattningshavare i nämnda lönegrad. Vid ledighet med tjänstledighetsavdrag kunde han även gå förlustig det särskilda lönetillägget och erhöle då endast avlöning enligt lönegraden.

Med hänsyn till de här omnämnda, för domänverkets revirförvaltning speciella anställnings- och avlöningsbestämmelserna samt under beaktande tillika av vad förut anförts om kvalifikationskraven för stiftsjägmästarebefattningarna syntes en placering av dessa sistnämnda tjänster i lönegrad B 27 få anses vara väl avvägd och med avseende å löneförmåner fullt jämförbar med flertalet av de mera krävande motsvarande befattningarna vid domänverket. Stiftsjägmästaren erhöle väl därigenom i regel icke fullt så hög månadsavlöning som en sådan revirförvaltare, men vore däremot garanterad en högre grundlön än denne och vunne därjämte ett högre pensionsunderlag för sig och sina efterlevande. Å andra sidan måste denna högre

grundval för avlöningen vid stiftsjägmästarebefattningarna anses väl motiverad av den betydelsefulla angelägenheten att även för framtiden säkerställa en välkvalificerad rekrytering å dessa befattningar, och densamma framstode jämväl såsom skälig med hänsyn därtill, att möjlighet till vidare befordran inom förvaltningsområdet saknades för ifrågakvarande befattningshavare.

I det följande har den sakkunnige närmast behandlat frågan om i vilken omfattning vid stiftsnämnderna — jämte stiftsjägmästartjänsterna — erfordras särskilda skogliga biträdestjänster. Efter att först ha redogjort för de nuvarande biträdestjänsterna och med dessa förbundna arbetsuppgifter lämnar den sakkunnige här tillika en redogörelse för organisationen av skogsindelningsarbetet å boställsskogarna, med särskild hänsyn till stiftsjägmästarnas och dessas biträdens befattning med detta arbete, och uttalar sig så till sist om behovet av ifrågakomna biträdestjänster samt om dessa befattningars lönegradsplacering.

För de nuvarande biträdestjänsterna redogör den sakkunnige sålunda:

För närvarande vore vid en var av stiftsnämnderna i Uppsala, Skara, Västerås, Växjö, Lund, Karlstad, Härnösand och Luleå anställd en »ordinarie» stiftsjägmästare med heltidstjänstgöring. Vid vardera av stiftsnämnderna i Växjö och Härnösand vore härjämte, alltifrån organisationens första verksamhetsår, anställd en assistent åt stiftsjägmästaren, benämnd biträdande stiftsjägmästare. I samband med anslagen för förvaltningsutgifter till stiftsnämnderna i Uppsala, Västerås och Karlstad hade Kungl. Maj:t dessutom tillerkänt en var av dessa stiftsnämnder — de i Uppsala och Karlstad för varje år alltsedan år 1933 och stiftsnämnden i Västerås för budgetåret 1937/38 — anslag från kyrkofonden för anställande av särskilt, i viss mån stadigvarande, biträde åt därvarande stiftsjägmästare. Samtliga dessa senare biträden, vilka skulle äga högre skoglig utbildning, åtnjöte månatliga, till visst belopp fixerade arvoden jämte respensningsanslag och traktamentsersättningar. I Uppsala och Karlstad vore biträdena anställda på kyrkofondens bekostnad under en tid av sex månader varje år och vore här avsedda att i allmänhet tillhandagå stiftsjägmästaren i dennes tjänst. I Västerås hade biträdet anställning på kyrkofondens bekostnad under tre månader av året och hade företrädesvis till uppgift att vara stiftsjägmästaren behjälplig med på denne ankommande virkesutsyningar å inom stiftet varande boställsskogar av skyddsskogskaraktär och av eljest svårförnygrad beskaffenhet.

Att ett behov av dessa biträdande stiftsjägmästare och särskilda biträden även framdeles komme att föreligga, torde, i varje fall under de nuvarande förvaltningsförhållandena, vara ställt utom tvivel. I de sistnämnda tre stifteten, där särskilda biträden åt stiftsjägmästarna blivit »fast» anställda, hade dessa biträden haft full sysselsättning under angiven anställningstid med förekommande ärenden tillhörande stiftsjägmästarens arbetsområde; i vissa fall hade, enligt uppgift, den anvisade tiden till och med visat sig härför otillräcklig. Så hade senast stiftsnämnden i Karlstad vid framläggandet av sina äskanden för budgetåret 1937/38 på anförda skäl gjort framställning om en utökning av anställningstiden för dess ifrågakvarande biträde till åtta

månader av året. Framställningen hade likväl — sedan densamma av statskontoret, under hänvisning till att en allmän utredning rörande ifrågavarande biträdens anställningsförhållanden förestode, för det dåvarande avstyrkts — av Kungl. Maj:t lämnats utan bifall.

De två biträdande stiftsjägmästarna i Växjö och Härnösand vore för närvarande anställda för helt år med viss uppsägningstid och avlöning i likhet med vad gällde för extra ordinarie befattningshavare i statens tjänst i 19:e lönegraden. Enligt av stiftsnämnderna lämnade uppgifter biträdde de, i stort sett, de »ordinarie» stiftsjägmästarna i alla på dem ankommande göromål — den biträdande stiftsjägmästaren i Växjö till synes dock huvudsakligast med skogsindelningsarbete.

De nuvarande särskilda biträdena hos stiftsnämnderna i Uppsala, Västerås och Karlstad vore av vederbörande stiftsnämnd engagerade för helt år med bestämd månadslön. Under den tid av året, som sträckte sig utöver vad Kungl. Maj:t medgivit för anställningen, hade dessa biträden sysselsatts med skogsindelningsarbete å pastoratsskogarna inom stiftet. För detta senare arbete hade pastoraten jämlikt stadgande i sista stycket i 46 § ecklesiastik boställsordning av stiftsnämnden påförts ersättning, motsvarande vad i ett vart fall av bitrådets årslön och dennes resekostnader därå belöpte. Bitrådet i fråga hade därvid av stiftsnämnden betraktats såsom i åberopade paragraf åsyftat »tillfälligt» biträde.

De arbetsuppgifter, för vilka de två biträdande stiftsjägmästarna sålunda utnyttjades, liksom även de uppdrag, som av de tre särskilda biträdena hittills handlagts och för vilka dessa givetvis även framgent i främsta rummet skulle vara erforderliga, måste samtliga — under nuvarande organisation — anses motsvara sådana göromål, som ordinärt ankomme på stiftsjägmästarna i tjänsten. Vad därvid särskilt beträffade skogsindelningsarbetet, varmed de särskilda biträdenas årsanställning, på sätt här förut omnämnts, till avsevärd del utfylldes och varmed jämväl de biträdande stiftsjägmästarna till en del vore sysselsatta, vore likvisst att beakta, hurusom redan vid stiftsnämndsorganisationens tillkomst fråga uppkommit, huruvida sådant arbete lämpligen — främst därvid det för skogsindelningarna grundläggande taxerings- och övriga s. k. fältarbetet — borde påläggas stiftsjägmästarna eller detta arbete borde annorlunda organiseras.

Beträffande organisationen av skogsindelningsarbetet lämnar den sakkunnige följande redogörelse:

Enligt 46 § boställsordningen skulle hushållningsplan för ecklesiastikt löneboställes skog upprättas genom stiftsnämndens försorg och, sedan pastoratet hörts över uppgjort förslag, fastställas av stiftsnämnden. Upprättande av hushållningsplan för allmänt kyrkohemmans skog ankomme enligt särskilda bestämmelser jämväl på stiftsnämnden. Beredning och föredragning av ärenden rörande skogshushållningsplaner åläge enligt gällande stiftsnämndsinstruktion stiftsjägmästaren. Om organisationen av arbetet med skogshushållningsplanernas upprättande — skogsindelningsarbetet — innehölle hithörande författningar i övrigt endast följande, redan tidigare i detta sammanhang åberopade, i sista stycket i 46 § boställsordningen intagna stadgande: »Anlitar stiftsnämnd tillfälligt biträde för upprättande av hushållningsplan, åligger det pastoratet att enligt grunder, som Konungen bestämmer, ersätta kyrkofonden för härav uppkommen kostnad». Förarbetena till boställsordningen innehölle ej heller några närmare anvisningar

rörande ordnandet av indelningsarbetet. Av vissa uttalanden till det av Kungl. Maj:t år 1932 framlagda förslaget till boställsordning skulle återigen kunna slutas, att »stiftsintendenten» (vilken enligt Kungl. Maj:ts förslag i förevarande hänseende tänkts skola intaga en visserligen mera självständig men dock med stiftsjägmästaren någorlunda jämförlik ställning) förutsatts skola övervaka och kontrollera indelningsarbetet samt själv handlägga den definitiva utformningen av förslagets avverkningsberäkningar m. m., men att tekniska förarbeten och sifferbearbetningar icke — annat än undantagsvis — borde ingå i dennes tjänsteåligganden och ej heller ankomma på de skogligt utbildade biträdena med verklig tjänsteställning i förvaltningsorganisationen. Enligt samma uttalanden torde man hava avsett, att det förberedande tekniska indelningsarbetet helst borde anförtros åt särskilt anlitad, utanför organisationen stående, på området speciellt erfaren arbetskraft.

Med utgångspunkt från de här återgivna övervägandena hade på sin tid 1932 års ecklesiastika boställssakkunniga till chefen för ecklesiastikdepartementet ingivit ett förslag till planläggning av det framtida arbetet med skogshushållningsplaners upprättande, i huvudsak gående ut på, att en särskild efter behovet avpassad, för skogsindelning utbildad och rutinerad personal skulle, i extra anställning inom domänverket, ställas till stiftsnämndernas förfogande för indelningsarbete å de ecklesiastika skogarna inom stiftet. Denna personal skulle i tjänsteorganisatoriskt hänseende vara anknuten till domänverket, men avlönas av kyrkofonden (för att sedan ersättas av pastoraten) samt i arbetets planläggning och bedrivande stå under stiftsnämndens och stiftsjägmästarens ledning. De boställssakkunniga avsågo med sitt förslag att genom utnyttjandet av den till buds stående personalen i domänverket skapa en garanti för att stiftsnämnderna alltid skulle äga tillgång till för ändamålet erforderliga, kompetenta biträden, men därjämte ock att genom sålunda centralt anställd personal åstadkomma såväl kostnadsbesparing som större enhetlighet i arbetet. I häröver den 14 februari 1933 avgivet utlåtande uttalade domänstyrelsen vissa betänkligheter mot förslaget med hänsyn till uppkommande personalorganisatoriska svårigheter, ävensom att för indelningarna å de spridda ecklesiastika boställsskogarna erforderlig materialinsamling vid anlitande av domänverkets personal stundom komme att ställa sig dyrare, än om stiftsnämnden därför anlidade personal från den lokala arbetsmarknaden. Domänstyrelsen ställde sig dock villig att, i den mån dess egna arbetsuppgifter det medgäve, lämna stiftsnämnderna anvisningar på för indelningsarbete lämpad och vid ett vart tillfälle tillgänglig personal. Genom beslut den 3 april 1933 förklarade departementschefen boställssakkunnigas berörda framställning icke föranleda någon departementschefens åtgärd.

Det här omförmälda spørsmålet hade vid samma tid upptagits till behandling av stiftens centralnämnd, som ock föranstaltat om en undersökning av de på frågan inverkan förhållandena samt i hänvändelse till stiftsnämnderna inhämtat dessas uppfattning i saken. De inom centralnämnden för frågans lösning framkomna planerna, vilka närmast hade gått ut på en uppgörelse med ett å skogsindelningsområdet verksamt enskilt affärsföretag om övertagande, för stiftsnämndernas gemensamma räkning, av skogsindelningsarbetet å landets samtliga ecklesiastika löneboställen och allmänna kyrkohemman, hade emellertid icke vunnit någon större anslut-

ning hos stiftsnämnderna, och genom beslut den 2 juni 1933 hade centralnämnden funnit ärendet icke föranleda någon dess vidare åtgärd.

Skogsindelningsarbetet hade härefter organiserats och bedrivits på det sätt, som inom varje särskilt stift befunnits mest ändamålsenligt. Av inhämtade upplysningar framginge sålunda, att i de flesta stiften stiftsjägmästarens egen medverkan i indelningsarbetet huvudsakligen inskränkte sig — förutom till ledning och övervakning av detsamma i allmänhet — till företagande genom besök å skogarna av erforderlig kontroll av taxeringar och övrigt av biträden utfört förarbete, ävensom till utförande av förekommande avverkningsberäkningar. De förberedande tekniska arbetena utfördes mestadels av tillfälliga, särskilt engagerade indelningsbiträden men, som förut nämnts, i Växjö samt i Uppsala, Västerås och Karlstads stift till en del även av den biträdande stiftsjägmästaren och de tre i de sistnämnda stiften anställda biträdena. I ett par stift syntes emellertid stiftsjägmästaren taga mera verksam del i det egentliga indelningsarbetet.

Den här lämnade redogörelsen gäve vid handen, att meningarna tidigare varit i någon mån delade i fråga om det lämpligaste sättet för indelningsarbetets organiserande. Såsom förhållandena utvecklats sig, hade man dock tydligen inom stiftsnämnderna funnit arbetet med hushållningsplanernas upprättande utgöra ett tjänsteäliggande för stiftsjägmästaren, för så vitt och i den omfattning hans arbetsbörda i övrigt så medgivit. Det återopade stadgandet i 46 § boställsordningen gäve ock ett bestämt stöd åt denna uppfattning.

Rörande behovet av skogliga biträdestjänster vid stiftsnämnderna samt om dessa befattningars lönegradsplacering anför den sakkunnige:

Med hänsyn till de anförda förhållandena i fråga om skogsindelningsarbetet och då inom de förberörda fem stiften synbarligen även övriga tjänsteuppgifter för stiftsjägmästaren för närvarande vore av den omfattning, att de ovillkorligen krävde anställande av visst stadigvarande biträde åt denne, syntes det icke blott vara väl motiverat, att vid stiftsnämnden i ett vart av Växjö och Härnösands stift bibehölles den hittillsvarande biträdande stiftsjägmästarebefattningen därstädes, utan desslikes ändamålsenligt, att i ett vart av de tre andra stiften — Uppsala, Västerås och Karlstads — inrättades en verklig biträdestjänst med fast anställning och för helt år bestämd avlöning. — Såsom i ett tidigare avgivet förslag om inrättande av ett Stockholmsstift anförts, skulle visserligen, om samma förslag genomfördes, en viss ej så oväsentlig del av Uppsala ärkestifts nuvarande område komma att överföras till det nya stiftet och dithörande ecklesiastiska skogar hänläggas under stiftsnämnden i Strängnäs. Då Uppsala stiftsnämnds förvaltningsområde därigenom skulle komma att minska, komme givetvis även därvarande stiftsjägmästares arbetsuppgifter att i motsvarande grad lätas. Detta stift vore emellertid för närvarande med avseende å stiftsnämndens förvaltningsområde, och därvid ej minst i fråga om skogarnas omfattning (35,349 hektar produktiv skogsmark), ett bland de största i landet. Enligt omnämnda förslag skulle från stiftsnämndens i Uppsala förvaltning avskiljas inalles 1,350 hektar produktiv skogsmark eller blott 3 à 4 procent av den skogsmarksareal, som nu låge under dess administration. Den avlastning, som för Uppsala stiftsnämnds vidkommande skulle ske i och med

ett Stockholmsstifts inrättande, måste fördenskull, efter den närmare undersökning av frågan, som i nu förevarande sammanhang möjliggjorts, bedömas såsom förhållandevis ringa. I gjorda framställningar framhölle ock stiftsnämnden i Uppsala de ecklesiastika skogarnas inom stiftet betydande areal och dessa skogars stora produktionsmöjligheter, ävensom arealens splittring å ett stort antal enheter. På goda grunder kunde alltså antagas, att stiftet i skogligt hänseende, även om den tilltänkta områdesminskningen komme att äga rum, skulle förbliva ett av de mest arbetskrävande i landet.

Det borde till belysning av behovet av de här berörda biträdestjänsterna uppmärksammas, att de nu angivna fem stiften, i avseende å arealen produktiv skogsmark å de under stiftsnämndens förvaltning eller inseeende ställda fastigheterna, utgjorde en grupp för sig med i förhållande till övriga stift de absolut högsta skogsarealsiffrorna. För ett vart av de fem ifrågavarande stiften överstege nämligen den produktiva skogsmarken å ecklesiastika löneboställen, allmänna kyrkohemman och biskopshemman tillhoppa en areal av lägst 27,000 hektar, medan samma arealsiffra för ett vart av de övriga stiften högst uppginge till i avrundat tal 17,500 hektar (för Luleå stift hade härvid skälig reducering beräknats med hänsyn till de norrländska förhållandena).

I realiteten torde inrättandet av de föreslagna tre biträdestjänsterna vid stiftsnämnderna i Uppsala, Västerås och Karlstad icke komma att innebära någon nämnvärd merbelastning av kyrkofonden. Till den del de ifrågavarande biträdenas avlöningar hittills ersatts av pastoraten, torde nämligen, generellt sett, denna kostnad dock slutligen i huvudsak hava kommit att belasta kyrkofonden, enär vederbörande pastorats utgifter för hushållningsplans upprättande utgjorde avdragsgill omkostnad vid normalavkastningsuppskattningen. Och då pastoratets omkostnad alltså i motsvarande grad sänkt den uppskattade normalavkastningen för ett löneboställe, hade pastoratet i flertalet fall erhållit åter sin omkostnad genom ökat bidrag ur kyrkofonden.

Yrkande hade framställts om beredande av ordinarie anställning jämväl å de biträdande stiftsjägmästarna, men försiktigheten bjöde likväl, bland annat med hänsyn till den förut berörda frågan om skogsindelningsarbetets ändamålsenliga ordnande, att icke för närvarande införliva med organisationen några ytterligare ordinarie skogliga befattningar utöver vad ofrånkomligt tarvades, eller en ordinarie stiftsjägmästarebefattning i varje stift och därjämte för speciellt behov, varom nedan nämnes, en skogvaktarbefattning.

Därest, på sätt här föreslagits, biträdande stiftsjägmästare bibehölles vid stiftsnämnderna i Växjö och Härnösand samt därjämte inrättades en fast biträdestjänst vid vardera av stiftsnämnderna i Uppsala, Västerås och Karlstad, torde å samtliga dessa biträdesbefattningar böra givas den anställningsform, som inom statsförvaltningen tillkomme extra ordinarie tjänster. Härigenom tillgodosåges helt möjligheten att, därest det framdeles skulle ske en avlastning i omfattningen av stiftsjägmästarens tjänsteuppgifter samt omständigheterna i övrigt så föranledde, indraga överflödig bliven biträdesbefattning.

Biträdande stiftsjägmästarebefattning syntes böra sättas i 20:e lönegraden av löneplanen för extra ordinarie tjänstemän enligt gällande avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid nyreglerade verk

inom allmänna civilförvaltningen. De övriga tre biträdesbefattningarna syntes däremot, med hänsyn till innehavarnas mera underordnade arbetsuppgifter, lämpligen kunna placeras lika med flertalet amanuenser å domkapitels- och stiftsnämndskanslierna eller i 16:e lönegraden enligt löneplanen för de extra ordinarie befattningshavarna. I detta sammanhang finge erinras om, att statskontoret i utlåtande den 28 juni 1933 och den 2 september 1936 vid fråga om möjlighet att förordna vikarie för stiftsjägmästare förordnat, att sådan vikarie i fall av ledighet för biträdande stiftsjägmästare, då alltså någon befattningshavare med reglerad avlöning icke funnes inom stiftsnämnden att tillgå såsom vikarie, borde för vikariatsavlöningsens bestämmande anses vara placerad i 16:e lönegraden i den för extra ordinarie befattningshavare gällande löneplanen.

En sådan löneplacering för dessa två grupper av biträden torde också visa sig riktigt avvägd, då en jämförelse gjordes med motsvarande befattningshavares löneställning inom domänverket. De biträdande stiftsjägmästarnas avlöning i extra ordinaries 20:e lönegrad komme således att omfatta 18—22 löneklasserna och därmed ligga emellan domänverkets ordinarie revirassistents avlöning i B 20 med löneklasserna 20—23 och dess extra ordinarie assistents avlöning i 19:e lönegraden med löneklasserna 17—22.

För de särskilda biträden i Uppsala, Västerås och Karlstad komme den föreslagna avlöningen i 16:e lönegraden, omfattande löneklasserna 14—19, att inom domänverket närmast motsvara de extra assistenternas i 15—17 löneklasserna. I förhållande till dessa komme dock stiftsjägmästarbiträdena att, förutom högre slutavlöning, erhålla förmånen av ordnade pensionsförhållanden, vilket ju icke tillkomme extra befattningshavare. I jämförelse med för närvarande till biträdena för 3 å 6 månader av året utgående månadsarvoden skulle, efter förslaget genomförande, deras månadsavlöning (inberäknat ifrågakommande lönetillägg) komma att redan efter tre års anställning, eller i löneklass 15, uppgå till kontant ungefär samma belopp som nuvarande arvode, och då hade de dock därjämte erhållit dels fast helårsanställning, dels ock genom de avdragna pensionsavgifterna garanterad fullständig pensionering.

I samband med frågan om biträdestjänsterna har den sakkunnige jämväl föreslagit fast reglering av skogvaktartjänsten för Laggåsens allmänna kyrkohemman och anför härom följande:

Utöver de förut berörda biträdessysslorna måste även förutsättas, att den nuvarande skogvaktartjänsten för Laggåsens allmänna kyrkohemman inom Karlstads stift alltjämt bibehölles. Skogen å ifrågavarande kyrkohemman stode med sina över 5,000 hektar produktiv skogsmark i en storleksklass för sig, som otvivelaktigt motiverade ett stadigvarande behov av en fast anställd och väl kvalificerad bevakningsman å skogen och ställföreträdare därstädes för stiftsjägmästaren. Lämpligen borde ock, på sätt redan berörs, denna befattning, i likhet med vad förhållandet vore för kronojägare inom domänverket, erhålla den stadigvarande anställningsform, som följde med befattnings upptagande såsom ordinarie. Den torde böra tilläggas samma lönegradsplacering som de motsvarande kronojägarbefattningarna, eller i lönegrad B 9. Avlöningen enligt denna lönegrad, varmed borde följa resekostnadsersättning med visst måttligt belopp i månaden, motsvarade helt vad av stiftsnämnden engagerad nuvarande skogvaktare för närvarande åtnjöte. Avlöningen skulle givetvis utgöra bruttolön. Till skogen

hörande skogvaktareboställe borde befattningshavaren tillförbindas arrendera av stiftsnämnden mot av denna bestämd avgäld, som finge avräknas å månadsavlöningen.

Slutligen har den sakkunnige även uttalat sig rörande vissa med den föreslagna avlöningsregleringen sammanhörande specialfrågor, befattningshavarnas pensionering, de nya befattningarnas benämning och förutsättningarna för nuvarande befattningshavares befordran till dessa befattningar utan dessamma ledigförklarande. Med avseende härå anför den sakkunnige följande:

Beträffande stiftsjägmästarnas och de fast anställda skogliga biträdenas pensioneringsförhållanden, jämväl i avseende å familjepensionering, syntes i allt böra gälla vad i sådant hänseende eljest gällde för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, med beaktande likväl att i fråga om pensionsålder borde tillämpas samma begränsning som för domänverkets motsvarande befattningshavare eller alltså 63 år för stiftsjägmästarna samt 60 år för de biträdande stiftsjägmästarna och de särskilda biträdena, liksom ock för skogvaktaren å Laggåsen.

I avseende å de ifrågavarande befattningshavarnas benämning vore att märka, att benämningen biträdande stiftsjägmästare syntes mindre lämplig, då densamma lätt kunde uppfattas såsom avseende en andre — ordinarie — stiftsjägmästare eller sådan, som enligt 6 § 2 mom., första stycket, boställsordningen förutsattes i särskilt fall kunna tillsättas. De biträdande stiftsjägmästarna vore emellertid otvivelaktigt blott assistenter åt den ordinarie stiftsjägmästaren och borde givetvis ej heller tilldelas annan funktion. En andre stiftsjägmästare åter syntes väl endast kunna komma i fråga i fall, då en stiftsnämnds skogliga förvaltningsuppgifter komme att antaga en sådan omfattning, att det bleve nödvändigt att uppdelat förvaltningsområdet å två, inbördes jämställda ordinarie stiftsjägmästare. Med hänsyn härtill och efter förebild från domänverket syntes de nuvarande biträdande stiftsjägmästarna härefter böra benämnas, förslagsvis, skogsassistenter. De tre särskilda biträdena syntes likaledes, för undvikande av en nära till hands liggande förväxling med pastoratens skogliga biträden, böra givas en särskild mot deras tjänsteställning svarande benämning, förslagsvis skogsamanuenser. Skogvaktaren å Laggåsen syntes lämpligen kunna benämnas stiftsskogvaktare.

Med hänsyn till den relativt långa övergångstid, varunder de nuvarande stiftsjägmästarna och övriga här ifrågavarande skogliga befattningshavare hos stiftsnämnderna nu innehaft sina anställningar under i viss mån provisoriska förhållanden, syntes det skäligt, att Kungl. Maj:t, därest stiftsjägmästarebefattningarna ordnades såsom ordinarie, och stiftsnämnden, därest övriga ifrågavarande befattningar inrättades såsom extra ordinarie, på sätt här föreslagits, gävos befogenhet att till de nya befattningarna befordra nuvarande tjänst innehavare, utan att dessa befattningar först behöfde ledigförklaras. Av samma skäl torde sålunda befordrad befattningshavare böra få för löneklassplacering tillgodoräkna sig sin föregående anställningstid hos stiftsnämnden.

Särskilt yttrande har till utredningen avgivits av en av de vid densamma biträdande experterna, riksdagsmannen P. J. Gustafsson, däri denne på anförda skäl förordat en uppflyttning av stiftsjägmästartjänsterna i lönegrad B 28.

De över utredningen hörda myndigheterna hava i allmänhet tillstyrkt de av den sakkunnige föreslagna ändrade grunderna såväl för den skogligena personalens anställning vid stiftsnämnderna som ock för samma personals avlöande.

Domkapitlen och stiftsnämnderna i Uppsala, Växjö och Karlstad — domkapitlet i Karlstad likväl med reservation av en ledamot för instämmande i den sakkunniges förslag — samt stiftsnämnden i Härnösand hava emellertid förordat differentiering med avseende å stiftsjägmästartjänsternas lönegradsplacering och föreslagit, att dessa tjänster i de nämnda stiften placeras i lönegrad B 28. Domkapitlen och stiftsnämnderna i Strängnäs, Lund och Luleå hava påyrkat en allmän höjning av stiftsjägmästarnas lönegradsplacering. Stiftsnämnden i Skara har jämväl uttalat sig härför men har med hänsyn till stiftssekreterarbefattningarnas placering icke velat göra något direkt yrkande därom. I fråga om de föreslagna biträdestjänsterna hava, å ena sidan, domkapitlen och stiftsnämnderna i Uppsala, Västerås och Karlstad hemställt, att även därvarande biträdestjänster placeras i 20:e lönegraden och jämsställas med de föreslagna assistenttjänsterna vid stiftsnämnderna i Växjö och Härnösand, samt, å andra sidan, stiftsnämnden i Härnösand ifrågasatt, att biträdande jägmästaren därstädes befordras till ordinarie i lönegrad B 21 eller, därest så ej kan ske, såsom extra ordinarie uppflyttas i 21:a lönegraden. Sistnämnda tre domkapitel och fyra stiftsnämnder jämte domkapitlet och stiftsnämnden i Växjö hava dessutom anmärkt mot de för ifrågavarande befattningshavare föreslagna benämningarna och för samtliga dessa förordat benämningen »stiftsjägmästareassistent».

Av myndigheternas yttranden i här omnämnda och de övriga hänseenden, varutinnan mera allmänna erinringar framförts, har jag här anledning att endast återgiva följande:

Stiftsnämnden i Uppsala: Utredningen hade bestyrkt det i sig självt naturliga sakförhållandet, att någon skillnad ej rådde emellan de biträdande stiftsjägmästarna (i Växjö och Härnösand) och övriga biträden (i Uppsala, Västerås och Karlstad) i fråga om tjänstgöringens art. Skulle någon olikhet i detta hänseende kunna åberopas, borde den gälla skogsindelningsarbetet, varmed sistnämnda tjänstemän i avsevärd utsträckning sysselsattes. Utredningen hade dock påvisat, att jämväl de biträdande stiftsjägmästarna handhade sådant arbete, inom Växjö stift till och med under större delen av året. Det förtjänade framhållas, att skogsindelningsarbetet, till följd av den viktiga roll hushållningsplanerna numera intoge i den ecklesiastiska boställagsstiftningen, krävde särskild erfarenhet och omdöme, varför det med full rätt kunde anses lika viktigt som annat å ifrågavarande tjänstemän anför-

trott förvaltningsarbete. På grund av vad som här anförts och då ingenting i utredningen angåves, som kunde giva stöd åt uppfattningen, att det arbete, som av meromnämnda biträden utfördes, skulle vara av mindre maktpåliggande art eller kräva mindre kvalifikationer än de biträdande stiftsjägmästarnas tjänstgöring, syntes det ej motiverat att i avlöningshänseende åtskilja dessa båda grupper av tjänstemän. — — — — —

Förvärvandet av en tillräcklig kännedom om boställsskogarna samt om de personer, med vilka tjänstemannen hade att samarbeta vid deras skötsel, toge inom de största skogsstiften flera år i anspråk. Innan sådan kännedom vunnits, kunde det till stiftsjägmästarens förfogande stående biträdet ej vara till full nytta. Det vore därför lika viktigt att söka undvika ombyte å dessa tjänster som å de biträdande stiftsjägmästarebefattningarna. Uppenbart torde vara att, under normala framtidsutsikter på skogsmannabanan, ingen dugande yngre kraft valde anställning hos en stiftsnämnd med därtill hörande ytterst begränsade beföringsmöjligheter, på de villkor utredningen föreslagit. Jämförelsen med de extra assistentbefattningarna inom domänverket, vilka vore rena övergångstjänster till bättre avlönade platser, vore sålunda ej berättigad. I förhållande till de båda stift — Härnösands och Växjö — där biträdande stiftsjägmästare anställdes år 1933, låge Uppsala stift i fråga om skogsmarksareal visserligen avsevärt under Härnösands stift, vilket härutinnan intog en särställning. På grund av härvarande skogars stora avkastningsförmåga vore skillnaden i årsavverkning dock ej så betydande. I Härnösands stift utgjorde årliga avverkningen omkring 133,000 kubikmeter emot i Uppsala stift 114,000 kubikmeter. Jämfört med Växjö stift låge Uppsala stift i fråga om såväl skogsmarksareal som virkesavkastning ej oväsentligt högre och detta förhållande komme ej att rubbas, även om i ett nytt stift för Stockholms stad med omnejd stiftsnämndsgöromålen för Uppsala-delen på föreslaget sätt skulle överflyttas till Strängnäs stiftsnämnd. — För de skogliga göromålens bestridande inom detta stora och svårskötta stift — antalet hos pastorat anställda skogliga biträden närmade sig här 100-talet — vore det enligt stiftsnämndens mening oavvisligen nödvändigt, att åt stiftsjägmästarens assistent bereddes en sådan löneplacering, att nämnden kunde till denna befattning förvärva och behålla en dugande tjänsteman med tillräcklig skoglig erfarenhet. Stiftsnämnden hade tidigare vid upprepade tillfällen med skarpa framhållit dessa synpunkter, varför nämnden hoppats, att de vid denna allmänna översyn av stiftsjägmästarnas och deras biträdens anställningsförhållanden skulle blivit tillbörligen beaktade. Stiftsnämnden finge därför hemställa, att några befattningar som »skogsamauenser» — en för övrigt mindre väl vald benämning — ej infördes i organisationen, utan att inom ett vart av ifrågavarande fem stift inrättades en befattning såsom »stiftsjägmästareassistent» i 20:e lönegraden för extra ordinarie tjänstemän. Även den föreslagna benämningen »skogsassistent» syntes nämligen på grund av sin alltför vidsträckta betydelse mindre lycklig, varför den på förenämnt sätt syntes med fördel kunna utbytas emot en mera distinkt benämning, i analogi med »överjägmästareassistent» inom domänverket.

Vad stiftsnämnden sålunda anført har helt biträts av *domkapitlet i Uppsala*, och härmed i det väsentliga överensstämmande uttalanden hava tillika avgivits av *stiftsnämnderna i Västerås och Karlstad*, med instämmanden däri av *domkapitlet* därsammastädes.

Domkapitlet och stiftsnämnden i Skara anse ingen tvekan råda om riktheten av att utnämningssrätten till stiftsjägmästartjänst bör ligga hos Kungl. Maj:t och framhålla dessutom lämpligheten av att bestämmelser utfärdas därhän, att stiftsjägmästaren såsom ordinarie tjänsteman icke utan särskilt tillstånd äger rätt att åtaga sig privata skogliga uppdrag.

Domkapitlet i Västerås anser sig ej kunna underlåta att inlägga en reservation mot den sakkunniges i utredningen givna karakteristik av stiftsnämnderna som organ av rent statlig karaktär.

Stiftsnämnden i Västerås, med instämmande av *domkapitlet* därstädes: Stiftsnämnden hade särskilt med hänsyn till önskemålet att såsom sökande till dessa betydelsefulla och krävande befattningar kunna erhålla dugliga och väl kvalificerade sökande, icke något att erinra emot stiftsjägmästarnas placering i lönegrad B 27. Likaså instämde stiftsnämnden i de sakkunnigas uppfattning, att alla stiftsjägmästare borde placeras i samma lönegrad. Stiftsnämnden kunde icke finna några bärande skäl som talade för en åtskillnad i löneplacering för stiftsjägmästarna. Den olikhet som kunde förefinnas i arbetsbördan för stiftsjägmästarna i de olika stiften, borde kompenseras genom ökade arbetskrafter. Enligt stiftsnämndens mening torde nämligen stiftsjägmästare i ett mindre stift icke hava mindre kvalificerat eller mindre ansvarsfullt arbete än en stiftsjägmästare i ett större. Det torde dessutom icke vara alldeles uteslutet, att arbetsbördan för stiftsjägmästaren i ett mindre stift under vissa förhållanden kunde bliva mer krävande än för stiftsjägmästaren i ett större stift med heltidstjänstgörande biträde vid sin sida, vilket kunde övertaga en stor del av det stiftsjägmästaren åvilande arbetet. En gradering vore ock så mycket mindre befogad, som man ej alltid kunde räkna med att i de största stiften erhålla de skickligaste och mest framstående stiftsjägmästarna, då förutom dugligheten även andra faktorer spelade in vid befördran såsom tjänstålder m. m. Skulle emellertid en gradering av lönerna komma till stånd, borde stiftsjägmästaren i Västerås givetvis hänföras till den högre lönegraden.

Stiftsnämnden i Växjö, ävenledes med instämmande av *domkapitlet* därstädes: Stiftsnämnden hyste betänkligheter mot förslaget, att stiftsjägmästare skulle utnännas av Kungl. Maj:t och icke — såsom hittills skett — av stiftsnämnd. En stiftsnämnd syntes nämligen äga större möjlighet att träda i personlig kontakt med blivande aspiranter än vad som lämpligen torde kunna ifrågakomma på högre ort. Det vore visserligen sant, att stiftsnämnden enligt förslaget skulle hava att avgiva förslag till tjänsten och att stiftsnämnden då hade möjlighet att förorda den sökande, som ur angivna synpunkter ansåges mest lämpad för befattningen. Härvid syntes emellertid kunna inträffa, att stiftsnämndens förslag icke följdes med hänsyn till annan sökandes tjänstetid och andra befodringsgrunder, vartill toges hänsyn. För att i största utsträckning bevara åt stiftsnämnderna det inflytande på utnämningsfrågorna, som enligt vad ovan framhållits vore av behovet påkallat, och med hänsyn till den utagningsrätt, stiftsnämnderna hittills innehaft, ville därför stiftsnämnden i underdånighet förorda och föreslå, att vid tillsättning av stiftsjägmästare stiftsnämnd hade att uppsätta tre sökande på förslag, inom vilket förslag Kungl. Maj:t hade att utnämna en till innehavare av befattningen.

Stiftsnämnden i Lund, likaså med instämmande av därvarande *domkapitel*: Stiftsnämnden ville fästa uppmärksamhet på stiftsjägmästarnas

tjänstårsberäkning enligt civila tjänstepensionsreglementet. Det stora flertalet stiftsjägmästare — den här anställde stiftsjägmästaren räknade före sitt tillträde av befattningen cirka 14 tjänstår inom domänverket — torde före sin utnämning till av dem nu innehavda befattningar varit anställda i domänverkets tjänst och i sådana tjänster därstädes, som med hänsyn till då gällande pensionsförfattnings lydelse icke varit förenade med pensionsavdrag. Skulle denna tjänstgöring icke få medräknas vid tjänstårsberäkningar, skulle knappast någon nu utnämnd stiftsjägmästare vid uppnådd pensionsålder erhålla hel pension. Då emellertid Kungl. Maj:t jämlikt 3 § 2 mom. i förenämnda pensionsreglemente och 13 § i tillämpningsföreskrifterna till samma reglemente kunde medgiva tjänstemän rätt att för tidigare anställning i statens tjänst tillgodoräkna sig tjänstår, ville stiftsnämnden hemställa, att i samband med utfärdande av den nya staten för stiftsnämnderna föreskrift måtte meddelas om att stiftsjägmästarna måtte för tjänstårsberäkning få tillgodoräkna sig dels den tid, under vilken de tjänstgjort som stiftsjägmästare, och dels den tid, varunder de varit anställda i domänverkets tjänst.

Stiftsnämnden i Göteborg: I fråga om stiftsjägmästarnas lönegradsplacement ansåge stiftsnämnden i likhet med utredningsmannen, att anledning saknades att tänka sig någon differentiering för de skilda stiften. Den föreslagna lönegraden B 27 syntes också efter förhållandena väl avvägd. För bedömning av stiftsjägmästarnas ställning i pensionsavseende vore det av vikt, att tidigare tjänstgöring i revirförvaltning finge tillgodoräknas. Det torde eljest icke vara möjligt för flertalet nuvarande stiftsjägmästare att erhålla full pension. Intet syntes vara att invända mot att stiftsjägmästare utsåges av Kungl. Maj:t efter förslag av stiftsnämnden. Nuvarande befattningshavare borde utan ansökan befordras till de reglerade tjänsterna.

Stiftsnämnden i Karlstad, i vars yttrande *domkapitlet* därstädes — med reservation av en ledamot — instämt: De sakkunniga hade genom sin utredning observerat den olika arbetsbörda, som åvilade stiftsjägmästarna i de olika stiften, och föreslagit inrättande av assistent- och skogsamanuens-tjänster i de större stiften. Genom sådan åtgärd ansåge de sakkunniga, att stiftsjägmästarna i de större stiften skulle avlastas en del av sin arbetsbörda och alla tjänsterna skulle vara likvärdiga. Stiftsnämnden, som redan tidigare framkastat tanken på en differentiering av stiftsjägmästartjänsterna i lönehänseende, kunde icke dela denna de sakkunnigas mening. Enligt stiftsnämndens mening gäve hela utredningen vid handen, att stiftsjägmästartjänsterna icke endast i fråga om arbete utan framförallt i fråga om ansvar och ekonomisk betydelse borde uppdelas i tvenne grupper, varvid tjänsterna i Växjö, Uppsala, Västerås, Karlstad och Härnösand borde sättas i en grupp och övriga tjänster i en grupp. Att den förra gruppen borde i lönehänseende placeras högre än den senare, ansåge stiftsnämnden påtagligt och ville som motiv härför framföra följande.

1. En assistent avlastade visserligen en del av arbetet från stiftsjägmästaren, men ansvaret åvilade alltid denne. Skillnaden i ansvar hos ledningen för en större och en mindre förvaltningsverksamhet torde vara påtaglig.

2. Stiftsjägmästartjänsterna vore i mycket hög grad affärsbetonade tjänster, mera i större stift än i mindre. Det ökade affärsmomentet med dess ökade ansvar kompensades inom alla företag med ökade löneförmåner. Stiftsnämnden ville i det avseendet peka på, att Karlstads stift hade lika

stor areal allmänna kyrkohemman under egen förvaltning, som alla andra stift tillsamman hade allmänna kyrkohemman och biskopshemman.

3. Stiftsnämnden förstode ej de sakkunnigas ovillighet att ingå för en differentiering av stiftsjägmästartjänsterna i lönehänseende. En sådan differentiering förekomme inom alla enskilda företag och inom skogsvårdsstyrelserna. I fråga om rent statliga tjänster förekomme en dylik lönedifferentiering inom domänverket i form av lönetillägg för mera ansvarsfulla och krävande revirförvaltaretjänster och vid årets riksdag hade lönedifferentiering blivit fastställd för stiftssekreterartjänsterna.

Stiftsnämnden i Härnösand: Vad anginge de föreslagna benämningarna »skogsassistent» och »skogsamanuens» måste stiftsnämnden mot dem rikta en allvarlig gensaga. Om möjligen titeln »skogsassistent» (som närmast intresserade stiftsnämnden i Härnösand) kunde anses användbar så att säga ur stiftsledningssynpunkt, där karaktären av biträde för tillsynen av skog väjde mera än ett klart angivande av vilka skogar det gällde, så måste ute på stiftsjägmästarnas egentliga arbetsfält förhållandet bliva omkastat. En skogsassistent kunde beteckna vilken som helst mer eller mindre forstligt utbildad person, som hade sysselsättning i skogen; uttrycket komme att närmast föra i tankarna en skogspraktikant. Det vore stiftsnämnden angeläget att dess tjänstemän, då de hade att samarbeta med folk av alla slag, kunde uppträda med tillbörlig auktoritet; för detta ändamål fordrades med nödvändighet att ordet *jägmästare* inginge i tjänstetiteln. Den respekt, som jägmästarnas grundliga utbildning och goda anseende förde med sig, vore för värdefull för att offras av rent formella hänsyn. Den nu brukade benämningen »biträdande stiftsjägmästare» ansåges av den sakkunnige oanvändbar för det den syntes avse en andre, ordinarie tjänsteman. I verkligheten kunde det icke undgås, att i detta vidsträckta stift båda tjänstemännen komme att fylla fullkomligt lika funktioner, då de befunno sig på resor, och det kunde ej med fog påstås, att den biträdande t. ex. lämnade råd och anvisningar på stiftsjägmästarens ansvar. Båda vore anställda som biträden åt stiftsnämnden och handlade sålunda på sätt och vis på stiftsnämndens ansvar, ehuru de själva vore stiftsnämndens ansvariga. Skillnaden dem emellan gällde egentligen endast föredragningen inför stiftsnämnden i skogsärenden. Stiftsnämnden funne sålunda helt naturligt, att de båda hade i hudsak samma tjänstetitel. Därest stiftsnämndens yrkande om anställningsform icke vunne nådigt bifall, förefölle, om någon ändring måste göras, benämningen »e. o. stiftsjägmästare» användbar, i likhet med t. ex. länsstyrelsernas »e. o. länsbokhållare». Denna titel skulle dessutom medföra den — visserligen oviktiga — fördelen att blanketter, som trycktes med tanke på införande vid behov av ordet »biträdande» framför det tryckta ordet stiftsjägmästare, alltjämt kunde användas utan ändring. Den från något håll föreslagna titeln »stiftsjägmästareassistent» vore avgjort att föredraga framför skogsassistent, men vore allt för tung.

Kammarkollegiet: Det föreslagna anställningssättet skulle medföra, att för samtliga berörda tjänstemän de civila tjänste- och pensionsreglementena skulle bliva i tillämpliga delar gällande. Detta skulle ytterligare medföra, att de i likhet med övriga civila statstjänstemän vid en eventuell organisationsändring bleve skyldiga att finna sig i en omplacering å annan statstjänst. Särskilt torde beträffande Strängnäs stift böra iakttagas stiftsjägmästarens skyldighet att finna sig i de ändrade förhållanden, som kunde

påkallas av ett eventuellt inrättande av ett Stockholmsstift. — Vad beträffade berörda befattningshavares inplacering i lönegrad (enligt förslaget B 27 respektive B 20, B 16 och B 9) hade kollegiet icke funnit anledning till erinran. Kollegiet ville i detta sammanhang särskilt understryka lämpligheten av att giva samtliga befattningshavare i likvärdig tjänsteställning en och samma lönegrad och i stället kompensera den i vissa fall större arbetsbördan genom ökat antal biträden, vilka synpunkter kollegiet gjort gällande i sitt den 8 januari innevarande år avgivna utlåtande i fråga om personalen vid domkapitlens kanslier.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har anfört, att det framlagda förslaget icke givit nämnden anledning till någon erinran.

Statskontoret har förklarat sig i allt väsentligt biträda vad den sakkunnige föreslagit.

Rörande det speciella organisationsproblem, som i sakkunnigutredningen behandlas i samband med frågan om stiftsjägmästarens i Visby anställningsförhållanden och som är förbundet med spørsmålet om en lämplig förvaltningsordning för de publika — enkannerligen de ecklesiastika — skogarna å Gotland, föreliggande följande uttalanden:

Stiftsnämnden i Visby: Enligt förslaget skulle stiftsjägmästaren i Visby stift få sin verksamhet i väsentlig grad förändrad genom att honom tillades även domänverkets skogar på Gotland. Stiftsnämnden ställde sig mycket tveksam till nyttan för de ecklesiastika skogarna och för den ecklesiastika boställsförvaltningen i övrigt inom stiftet av en sådan anordning. Stiftsnämnden hade de bästa erfarenheter av de ecklesiastika skogarnas förvaltning under den tid, de stått under stiftsjägmästarens uppsikt. På sätt flera gånger framhållits toges stiftsjägmästarens tid helt i anspråk för skötseln och övervakandet av stiftets skogar och för andra göromål hos stiftsnämnden, ja mer än helt, då även hans semester till största delen åtgått till tjänstegöromål. I betänkandet hade framhållits, att stiftsjägmästaren »påtagit sig» kontrollerande funktioner och handledning. Det framginge ej med önskvärd tydlighet, vad som avsetts med det påstådda »påtagandet» från stiftsjägmästarens sida. Emellertid ville stiftsnämnden vitsorda, att omfattningen av stiftsjägmästarens arbete stått i full överensstämmelse med den uppfattning, stiftsnämnden haft om vad som med hänsyn till boställenas bästa borde ankomma på honom. — — — Genom bestämmelsen, att i huvudsak all utsyning å boställsskogarna i stiftet skulle verkställas av stiftsjägmästaren, hade denne tvungits att varje år långa tider vistas ute i orterna. Nuvarande ecklesiastika lönelagstiftning nödvändiggjorde nämligen, att utstämpling skedde så gott som vart år i varje pastorat. Stiftsjägmästaren hade sålunda kommit att så gott som varje år besöka ej blott varje pastorat utan även varje boställe. Och detta hade visat sig utomordentligt fördelaktigt. Därigenom hade kunnat åstadkommas en intensifiering av och kontinuitet i det ecklesiastika skogsbruket på Gotland, som lett till att skogarna gäve ett starkt intryck av god omvårdnad. Genom att stiftsjägmästaren sålunda kommit att ärligen besöka pastoraten hade han kunnat samtidigt stå till tjänst med råd i övrigt i avseende å boställsförvaltningen, vilka varit till stor nytta och blivit högt uppskattade. Ett överflyttande på stiftsjägmästaren av ytterligare uppgifter måste få till följd, att han finge mindre tid att ägna åt stiftets angelägenheter, och detta måste leda till en

försämrad vård av stiftets skogar. — — — Härvidlag måste med skärpa framhållas den säregna naturen på Gotland, vilken gjorde, att Visby stift ej kunde siffermässigt jämföras med något annat, särskilt med hänsyn därtill att stiftsjägmästaren i övriga stift ej torde behöva i tillnärmelsevis samma omfattning ägna sig åt direkt handläggning av skogsvårdande uppgifter. På grund av det anförda ville stiftsnämnden i första hand förorda ett vidblivande av nuvarande förvaltningsystem beträffande de ecklesiastiska skogarna i Visby stift. — — —

Om stiftsnämnden alltså i första hand påyrkade ett vidblivande av nuvarande organisation, ville stiftsnämnden emellertid ej ställa sig alldeles avvisande mot det framställda förslaget till sammanslagning. En oeftergivlig förutsättning härför vore likväl, att stiftsjägmästaren finge till sitt förfogande, förutom en kronojägare för kronoskogarna, även en stiftsskogvaktare för de ecklesiastiska skogarna. Stiftsnämnden ville med skärpa framhålla, att även med en sådan anordning en sammanslagning skulle bliva till stort men för stiftet. — — — Det personliga intensiva övervakandet av skogsdriften från stiftsjägmästarens sida skulle upphöra. En viss areal ecklesiastisk skog på Gotland måste kräva större tid än motsvarande areal kronoskog, detta på grund av den ecklesiastiska skogens splittring på så betydligt större antal enheter. Vid en återförening av de ecklesiastiska skogarna och kronoskogarna skulle förmodligen de förra bliva väsentligt sämre skötta än vad nu vore fallet. Den givande personliga kontakten mellan stiftsjägmästaren och pastoraten skulle komma att till väsentlig grad upphöra.

Domkapitlet i Visby: Domkapitlet ville i huvudsak instämma i den del av förslaget, som innebure, att till stiftsjägmästartjänsten i stiftet hänlades revirförvaltarbestyren för de domänverkets skogliga administration underställda kronoskogarna på Gotland. Dock syntes det domkapitlet nödvändigt att, om ifrågavarande sammanslagning komme till stånd, stiftsjägmästaren erhöles biträde av en för de ecklesiastiska skogarna anställd stiftsskogvaktare.

Stiftsjägmästaren i Visby: I den avgivna utredningen uppgåves antalet kyrkliga skogar till 53, medan enligt stiftsjägmästarens beräkning dessa uppginge till 100. Bostälernas antal vore 107, varav ett förklarats vara allmänt kyrkohemman. Till samtliga dessa boställen funnes större eller mindre skogsareal. Genom sin belägenhet och natur i övrigt vore dock 7, åtminstone ur skogssynpunkt, sammanlagda med något angränsande större boställe. Sålunda vore skogshushållningsplaner (interims- eller andra) upprättade för 100 skogshushållningsenheter. Normalavkastningsuppskattningar vore verkställda för 97 enheter. Skogsmarksarealen beräknades för närvarande uppgå till 4,960 hektar. Härtill komme de i flera fall ganska virkesrika lövängarna, vilka i allmänhet innehölle såväl barr- som lövskog. Arealen av dessa lövängar beräknades utgöra cirka 450 hektar. Antalet skiften, innehållande skogsmark och löväng eller endera, uppginge till cirka 250. Totala årliga avverkningsbeloppet för skogs- och ängsmark utgjorde för närvarande cirka 8,500 kubikmeter. — — — Å de enskilda skogarna å Gotland hade sedan år 1908 så gott som all avsaluskog utsynats och kuberats genom skogsvårdsstyrelsens tjänstemän. Med hänsyn härtill måste det synas pastoratskyrkoråd och boställsstyrelser egendomligt, att skogen å boställena ej skulle utsynas av skogligt utbildade personer. Enär sådana personer här på Gotland praktiskt taget endast funnes inom skogsvårdsstyrelsen, funne pastoraten det naturligt, att boställsutsyningarna verkställdes genom stiftsjäg-

mästaren eller annan hos stiftsnämnden anställd skogligt utbildad person. I annat fall skulle den enskilde få stämpla publik skog men ej sin egen. Vidare kunde man ej begära, att personer utan utbildning skulle kunna verkställa nöjaktig kubering av den utsynade skogen, en detalj som vore av utomordentligt stor betydelse, helst som skogen nästan uteslutande för-såldes på rot i kubikmeter fast mått. — — — På grund av det på Gotland relativt stora antalet kyrkliga skogar, vilka oftast vore uppdelade i två eller flera skiften, försvårades arbetet betydligt. Många pastorat önskade dessutom få det årliga avverkningsbeloppet utsynat i mindre poster, vilket lockade flera spekulanter till virkesauktionerna men samtidigt ökade ut-syningsförrättarens arbete. Sålunda hade i ett av de större skogspastoraten å 3 av dess 4 boställen år 1936 utstämplat sammanlagt 629 kubikmeter, fördelade på 25 avsalu- och husbehovsposter. — — — Den i utredningen föreslagna lösningen av organisationsfrågan beträffande stiftsjägmästar-tjänsten i Visby ansåge stiftsjägmästaren vara ett beaktansvärt uppslag. Det vore dock stiftsjägmästarens bestämda åsikt, att den föreslagna anord-ningen endast vore möjlig under den förutsättningen, att en stiftsskogvakt-are anställdes, och stiftsjägmästaren vore övertygad om att såväl stiftsjäg-mästaren som kronojägaren och stiftsskogvaktaren komme att få full syssel-sättning. Säkerligen komme stiftsjägmästarens expeditjonsarbete att avse-värt ökas, varför stiftsskogvaktaren borde vara skyldig att biträda på expe-ditionen.

Kyrkoherden Björkander i Östergarn: På grund av den gotländska skogs-mar-kens ytterst ojämna produktions- och så gott som genomgående dåliga föryngringsförmåga liksom också på grund av de i allmänhet mycket dåliga avvattningsförhållandena krävde skogarna ett rent forstligt arbete av av-sevärt större omfattning och intensitet än arealernas storlek i och för sig kunde giva vid handen. — — — På grund av skogarnas karaktär av svår-föryngrade hade stiftsjägmästaren att verkställa all utstämpling utom till husbehovsvirke. I verkligheten måste han emellertid omhänderhava även utstämplingen av husbehovsvirket. Dels vore det så gott som omöjligt för pastoraten att på Gotland erhålla biträden med skoglig utbildning och kunskap i kubering, dels skulle också ett överlämnande till pastoraten av denna utstämpling i hög grad försvåra stiftsnämndens kontroll. Det syntes därför lämpligt att även utstämpling av husbehovsvirke direkt ålades stifts-jägmästaren.

Domänstyrelsen, som funnit förslaget i övrigt icke giva anledning till något uttalande från domänstyrelsens sida: Kronoskogarna å Gotland även-som Gotska Sandön tillhörde Linköpings revir. Nuvarande anordning med såväl revirförvaltaren som assistenten bosatta i Linköping hade under den tid, Gotland tillhört Linköpings revir, visat sig icke tillfredsställande sär-skilt med hänsyn till att närvaro av nämnda personal ofta krävdes vid för-rättningar av olika slag. Vid sådant förhållande syntes förslaget, att stifts-jägmästaren skulle handhava revirförvaltarbestyren för domänverkets skog-er å Gotland, vara till fördel för domänverket. Mot förslaget talade emel-lertid den i utredningen lämnade uppgiften, att stiftsnämnden i Visby vits-ordrat, att »stiftsjägmästaren därstädes haft sin tid såsom vid heltidstjänst fullt upptagen av tjänstealigganden vid stiftsjägmästarebefattningen». Vore så fallet och någon minskning i stiftsjägmästaren redan nu åliggande göromål icke kunde åstadkommas, syntes det kunna komma att möta svårig-heter att pålägga den föreslagna stiftsjägmästaren ytterligare arbeten. På

grund härav borde förslaget tillsvidare tillämpas allenast försöksvis. Styrelsen finge vidare framhålla, att förslaget syntes innebära, att Gotska Sandön undantoges från stiftsjägmästarens förvaltning. Styrelsen ansåge emellertid, att man icke borde skilja förvaltningen av kronans skogar å Gotland och Gotska Sandön, utan att förvaltningen av skogarna å nämnda ö även borde handhavas av stiftsjägmästaren. I den föreslagna ersättningen, 5,000 kronor, borde anses ingå ersättning även för förvaltningen av skogarna å Gotska Sandön. För utsyning å sagda ö torde dock av styrelsen särskilt förordnad och av domänfondens medel avlönad tjänsteman böra anlitas. — Styrelsen hölle före, att stiftsjägmästartjänsten å Gotland tillsvidare icke borde givas ordinarie karaktär utan i stället uppföras på extra stat. Vid ett godtagande i princip av den föreslagna organisationen torde domänstyrelsen sedermera bliva satt i tillfälle att avgiva förslag till erforderliga detaljföreskrifter.

Föreningen Sveriges ordinarie jägmästare och de extra jägmästarnas förbund: Befordringsförhållandena inom domänverket vore fortfarande synnerligen tryckta. En av de extra jägmästarnas förbund verkställd utredning hade givit vid handen, att medelåldern för dem, som under de närmaste tio åren kunde väntas vinna befordran till ordinarie tjänst i lönegraderna 24—26, motsvarade cirka 51 år, vilken ålder under därpå följande fem år kunde beräknas stiga ytterligare till omkring 53 år. — — — Det framlagda förslaget till ordnandet av bestyren med kyrkans och statens skogar på Gotland kunde ur ren kostnadssynpunkt synas allmännyttigt. — — — Med statens intressen såsom skogsägare vore det dock utan tvivel bäst förenligt, att statsskogarna på Gotland bibehölles under domänverkets förvaltning och att övervakandet av kyrkans skogar i Visby stift anförtröddes den statens tjänsteman, som kunde förordnas att förvalta nämnda statsskogar. Om statsmakterna skulle finna lämpligt stadfästa det framförda förslaget att anförtra vården av statsskogarna på Gotland åt stiftsjägmästaren, syntes det rättmätigt, att genom tjänstens ledigförklarande möjlighet bereddes för någon av domänverkets tjänstemän att vinna anställning såsom stiftsjägmästare, i överensstämmelse med vad som skett vid dessa befattningars tidigare ledigförklarande. Härigenom vunnnes även möjlighet att utnyttja den betydande erfarenhet av förvaltningsarbete, som de domänverkets tjänstemän, vilka kunde tänkas såsom aspiranter på ifrågasvarande stiftsjägmästarebefattning, under mångårig verksamhet i domänverkets tjänst förvärvat. Såsom konsekvens härav borde eventuellt övertalig stiftsjägmästare kunna vinna anställning i domänverket med rättighet att tillgodoräkna sig som tjänstår och för löneklassuppflyttning den tid, varunder han tjänstgjort hos stiftsnämnden.

Departementschefen.

På sätt jag inledningsvis erinrat har genom statsmakternas under fjolåret fattade beslut åvägabragts en allmän reglering av anställnings- och avlöningsförhållandena för den kanslipersonal, som enligt den gällande organisationen av domkapitlens och stiftsnämndernas verksamhet är för dessa myndigheter gemensam. Att den sålunda för stiftsnämndernas arbetskrafter i övrigt företagna regleringen icke kom att omfatta jämväl stiftsnämndernas skogligen personal — en behandlingsordning, som givetvis varit den naturliga — var enbart beroende därpå, att arbetsförhållandena för ifrågasvarande befattningshavare då ännu tarvade vissa kompletterande undersökningar.

En ingående utredning härom föreligger numera. Jag anser följaktligen, att ett uppordnande av denna personals anställnings- och löneförhållanden icke bör längre undanskjutas.

Enligt den sakkunniges utredning bör en fastare reglering av arbetskrafterna för stiftsnämndernas skogliga uppgifter kunna grundas på och i det väsentliga hållas inom den organisatoriska ram, som för personalen i fråga är för närvarande gällande. Frånser man Gotlandsstiftet, där administrationen för de kyrkliga skogarna erbjuder ett särskilt organisatoriskt problem, innebär sakkunnigförslaget beträffande de övriga stiftet, att stiftsjägmästartjänsten i samtliga dessa organiseras såsom heltidstjänst och gives den fasta ställning, som eljest tillkommer befattning å ordinarie stat, att de vid stiftsnämnderna i Växjö och Härnösand inrättade s. k. biträdande stiftsjägmästartjänsterna erhålla ställningen såsom extra ordinarie befattningar, att såsom sådan jämväl inrättas en skoglig biträdesbefattning vid en var av stiftsnämnderna i Uppsala, Västerås och Karlstad, samt att stiftsjägmästaren i Karlstad för förvaltningen av Laggåsens allmänna kyrkohemman erhåller biträde av en stiftsskogvaktare, som gives ställning såsom befattningshavare å ordinarie stat. Tillika föreslås, att utnämningssrätten vid stiftsjägmästartjänsterna förbehålles Kungl. Maj:t men att tillsättningen av övriga hithörande befattningar såsom hittills skall tillkomma vederbörande stiftsnämnd.

Vad sålunda av den sakkunnige föreslagits har jag funnit mig böra biträda.

I avseende å stiftsjägmästartjänsten i Visby har den sakkunnige funnit sig böra med stöd av den verkställda utredningen fastställa, att tillsynen och förvaltningen av de kyrkliga skogarna på Gotland, såvitt därmed förbundna arbetsuppgifter författningsenligt ankomma å stiftsjägmästaren, icke kan anses fylla det mått av stadigvarande sysselsättning, som — därest tillbörlig likställighet med stiftsjägmästartjänsterna i fastlandsstiftet skall vinnas och upprätthållas — kan läggas till grund för en dylik tjänsts organiserande såsom heltidstjänst. Det har upplysts, att en motsvarande organisatorisk svårighet mött vid uppordnandet av administrationen för kronoskogarna på Gotland, i det ej heller dessa skogar kunnat motivera upprättandet av en självständig förvaltningsenhet (revir) på ön. På grund av de omständigheter, som här berörts, har av den sakkunnige framförts förslag om en viss organisatorisk samverkan mellan de ifrågasatta båda publika skogsförvaltningarna, nämligen såtillvida, att till stiftsjägmästartjänsten skulle hänläggas revirförvaltarbestyren för de domänverket underställda kronoskogarna på Gotland. Förslaget har av domänstyrelsen i princip förordats. Stiftsnämnden i Visby har visserligen mot förslaget uttalat starka betänkligheter men förklarat, att nämnden icke ställde sig alldeles avvisande mot den ifrågasatta anordningen under förutsättning, att stiftsjägmästaren bereddes biträde av en stiftsskogvaktare för skötseln av de ecklesiastiska skogarna.

Jag finner det ifrågavarande, av de speciella förhållandena inom det lilla Visbystiftet motiverade förslaget vara värt synnerligt beaktande. De av stiftsnämnden däremot framförda betänkligheterna äro huvudsakligen grundade på bedömandet, att stiftsjägmästaren i Visby allt sedan stiftsnämndsorganisationens tillkomst skulle haft sin tjänstgöringstid fullt upptagen med arbetsuppgifter för de ecklesiastika skogarna. Jag har givetvis, i likhet med den sakkunnige, icke haft anledning ifrågasätta riktigheten av stiftsnämndens uppgift, att arbetet vid stiftsjägmästartjänsten, sådant detta hittills organiserats, kan hava tagit stiftsjägmästarens arbetskrafter i anspråk i angiven utsträckning. Den sakkunnige synes mig likväl hava framfört bärande skäl för sin uppfattning, att de funktioner, tjänstens innehavare hittills påtagit sig, och den handledning, han funnit sig böra utöva vid pastoratens skötsel av boställsskogarna, sträckt sig avsevärt utöver de åligganden, som författningen åvilat honom i tjänsten. Jag finner denna uppfattning vinna ett mycket starkt stöd i det bedömande av arbetsförhållandena vid ifrågavarande tjänst, som legat till grund för stiftsnämndens dispositioner rörande densamma under de tre första verksamhetsåren 1933—1935. Jag vill sålunda erinra om att stiftsjägmästaren i Visbystiftet — under denna med hänsyn till förvaltningsomläggningen för stiftsnämnderna och deras personal särskilt påfrestande övergångstid — ansetts utan olägenhet kunna med stiftsjägmästartjänsten, såsom utfyllnad i denna, förena uppdrag såsom skogligt biträde åt pastoraten vid skötseln av boställsskogarna. Enligt vad stiftsnämnden tidigare upplyst, innehade stiftsjägmästaren under berörda tid dylika uppdrag för praktiskt taget samtliga pastorat inom stiftet (30 av 33). Genom en under år 1935 tillkommen författningsändring meddelades allmänt förbud för stiftsjägmästare att mottaga uppdrag såsom skogligt biträde åt pastorat, och skulle sådana uppdrag, som då innehades av stiftsjägmästare, från och med 1936 års ingång avvecklas. I samband härmed hade utfärdats vissa speciella lagföreskrifter om virkesutsyning å boställsskogar av svårförnygrad natur. På sätt jag tidigare omnämnt förordnade Kungl. Maj:t den 13 december 1935 med stöd av dessa senare bestämmelser, att å skogarna till löneboställena inom Visby stift all utsyning skulle — utom i fall där stiftsjägmästaren i fråga om virke för husbehov och annat liknande ändamål icke funne så erforderligt — verkställas av stiftsjägmästaren eller annan hos stiftsnämnden anställd person med högre skoglig utbildning.

Innebörden av de här av mig angivna regleringarna har sålunda, vad angår stiftsjägmästartjänsten på Gotland, blivit den, att stiftsjägmästaren därstädes, å ena sidan, väl blivit i huvudsak bibehållen vid den skyldighet att ombestyras den virkesutsyning å boställsskogarna, som han tidigare haft att fullgöra i egenskap av skogligt biträde åt vederbörande pastorat, men att han, å andra sidan, dock skulle — fränsett utsyningsbestyret — helt

befrias från deltagande i förvaltningen av pastoratsskogarna och därmed i det väsentliga avlastas all direkt handläggning av dithörande arbetsuppgifter.

Det har i ärendet antytts, att pastoratens skogliga biträden för skötseln av boställsskogarna inom ifrågavarande stift visat sig icke fylla de krav å yrkeskunnighet, som författningsenligt böra ställas å dem. I denna omständighet skulle ligga en förklaring till att stiftsjägmästaren därstädes nödgats själv påtaga sig allehanda bestyr, som rätteligen bort ankomma å pastoratsbiträdena. Jag vill härtill anmärka, att pastoratens val av skogligt biträde skola i ett vart fall underställas stiftsnämndens prövning och avgörande, varvid stiftsnämnden har såväl möjlighet som skyldighet att upprätthålla de nödiga kompetensfordringarna för dessa uppdrag. Skulle det visa sig föreligga en bestående svårighet att inom de särskilda pastoraten uppdruva kompetenta kandidater till dessa sysslor, synes stiftsnämnden hava anledning verka för att pastoraten — gruppvis eller möjligen alla tillsammans — sammansluta sig för utseende av gemensamt skogligt biträde, ett förfarande, som i icke ringa utsträckning vunnit tillämpning inom fastlandstiften och som där, enligt vad som försports, befunnits ändamålsenligt. Därest pastoratsbiträdesfrågan i Visbystiftet erhöle en lösning i enlighet med vad här skisserats, torde uppdragen i fråga, utan de särskilda pastoratens oskäligen betungande, kunna förbindas med så gynnsamma ekonomiska villkor, att det eller de biträden, som i denna ordning bleve av pastoraten engagerade, skulle kunna helt eller huvudsakligen ägna sig åt sina ifrågavarande arbetsuppgifter. Det torde för sådant fall icke behöva befaras någon brist på kompetenta sökande till dessa uppdrag.

Jag har på grund av det anförda och med hänsyn till vad i övrigt blivit i saken upplyst icke kunnat finna annat, än att gynnsamma förutsättningar äro för handen för ett genomförande av det av den sakkunnige beträffande stiftsjägmästartjänsten i Visby framlagda organisationsförslaget. Jag kan ej heller finna att, därest i enlighet härmed de å revirförvaltare ankommande tjänstegöromål med avseende å kronoskogarna å Gotland och å Gotska Sandön varda hänlagda till stiftsjägmästartjänsten i Visbystiftet, arbetsbelastningen vid denna tjänst behöver befaras bliva för stor. För sistnämnda skogars tillsyn och förvaltning kommer enligt förslaget stiftsjägmästaren att åtnjuta biträde av en fast anställd kronojägare ävensom — enligt vad domänstyrelsen förordat — särskilt biträde av domänverkspersonal för virkesutsyningar å Gotska Sandön. Och ordnas, vilket för varje fall synes högeligen angeläget, frågan om de skogliga biträdena för pastoratsskogarna å Gotland enligt de riktlinjer, jag härförut angivit, lär stiftsjägmästaren säkerligen även komma att vinna en betydelsefull lättnad i sina allmänna kontrollerande funktioner med avseende å samma skogar. Jag finner mig ock av här anförda skäl ej kunna förorda anställandet av något särskilt biträde åt stiftsjägmästaren för den ecklesiastika skogsför-

valtningen (stiftsskogvaktare), varom stiftsnämnden hemställt. Av de å stiftsjägmästaren ankommande arbetsuppgifterna torde för övrigt — frånsett det ringa bestyret med förvaltningen av ett mindre allmänt kyrkohemman — näppeligen förekomma några uppgifter, som författningsenligt kunna överlämnas åt ett dylikt biträde med lägre skoglig utbildning.

Då jag sålunda tillstyrker, att de å revirförvaltare ankommande åliggandena med avseende å kronoskogarna å Gotland och å Gotska Sandön skola vara förenade med stiftsjägmästartjänsten i Visby, har jag dock, med hänsyn till de från stiftsnämndens sida häremot yttrade betänkligheterna, funnit försiktigheten bjuda, att denna anordning tills vidare gives karaktär av en försöksanordning. Den ifrågavarande stiftsjägmästartjänsten synes på grund härav nu böra anordnas såsom en befattning å extra stat. För regleringen av stiftsjägmästarens blivande bestyr i avseende å kronoskogarna å Gotland torde Kungl. Maj:t böra bemyndigas meddela närmare föreskrifter.

Vad härefter angår lönegradsplaceringen för stiftsjägmästarebefattningarna ansluter jag mig till den sakkunniges mening, att befattningarna i fråga böra i lönehänseende sinsemellan likställas. En sådan reglering överensstämmer också med vad hittills varit för dessa tjänster i princip gällande. Jag har även efter ett allsidigt övervägande av de omständigheter, som måste påverka frågans bedömande, funnit den av den sakkunnige för befattningarna föreslagna lönegraden B 27 skälig och lämplig. Till stiftsjägmästaren i Visby skulle följaktligen, därest dennes befattning nu anordnas såsom en befattning å extra stat, komma att utgå lön enligt en löneklass lägre än den, som komme att gälla för ordinarie befattningshavare i B 27.

Den sakkunnige har beträffande de skogliga biträdesbefattningarna vid stiftsnämnderna i Uppsala, Västerås, Växjö, Karlstad och Härnösand föreslagit, att här ifrågavarande biträden skola placeras, biträdena vid stiftsnämnderna i Växjö och Härnösand — med benämningen skogsassistenter — i lönegrad 20 samt biträdena vid de tre övriga stiftsnämnderna — med benämningen skogsamanuenser — i lönegrad 16, allt enligt gällande löneplan för extra ordinarie befattningshavare vid nyreglerade verk inom allmänna civilförvaltningen. Mot detta förslag till lönesättning, i vad det berör biträdesbefattningarna vid stiftsnämnderna i Växjö och Härnösand, har jag icke funnit anledning till erinran. Vad åter angår biträdesbefattningarna vid övriga här omförmälda stiftsnämnder, har mot förslaget framhållits, att de tjänstegöromål, som avsetts skola ankomma å dessa befattningshavare, i allt väsentligt sammanfölla med de arbetsuppgifter, som skulle utföras av de föreslagna »skogsassistenterna» vid stiftsnämnderna i Växjö och Härnösand, samt att det med hänsyn därtill måste framstå såsom följdriktigt och skäligt, att samtliga ifrågavarande biträdestjänster bereddessa samma lönegradsplacering, som för de båda sistnämnda föresla-

gits. Jag har icke kunnat undgå att finna vederbörande stiftsnämnders här framställda yrkande befogat och förordar sålunda, att jämväl de ifrågasvarande biträdesbefattningarna i Uppsala, Västerås och Karlstad varda såsom extra ordinarie tjänster placerade i lönegrad 20. Benämningen »skogsassistent» finner jag mindre lyckligt vald. Jag föreslår, att tjänstebeteckningen blir *stiftsjägmästarassistent*.

Mot placeringen av stiftsskogvaktartjänsten i Karlstads stift i lönegrad B 9 har jag intet att erinra.

Vad av den sakkunnige föreslagits i fråga om de nuvarande befattningshavarnas befordran till de föreslagna nya befattningarna och om rätt för dem att därvid för löneklassplacering tillgodoräkna sig föregående anställningstid hos stiftsnämnderna finner jag mig helt kunna biträda, dock att, därest biträdesbefattningarna vid stiftsnämnderna i Uppsala, Västerås och Karlstad, på sätt av mig förordats, anordnas såsom tjänster i lönegrad 20, dessa befattningar torde böra ledigförklaras i vanlig ordning. Frågan om erforderliga bestämmelser angående befattningshavarnas tjänste- och familjepensionering, torde komma att upptagas till prövning av chefen för finansdepartementet.

Till de i det föregående omnämnda ändringarna i ecklesiastik boställsordning och kyrkofondslagen, som bliva erforderliga i följd av vad här föreslagits, återkommer jag i annat sammanhang.

Grunder för resekostnads- och traktamentsersättningsbestämmande.

Den sakkunnige har uppgivit sig vid uppgörande av förslaget till löne reglering för stiftsjägmästarna och de andra skogligen biträdena hos stiftsnämnderna hava utgått ifrån, att nuvarande bestämmelser angående resekostnads- och traktamentsersättningar åt ifrågasvarande befattningshavare alltfört — åtminstone tills vidare — oförändrade skulle förbliva gällande. Enligt dessa bestämmelser, för vilka jag tidigare närmare redogjort, åtnjuter en var av nämnda befattningshavare ett på förhand fixerat, individuellt uträknat månatligt respenningsanslag, vilket dock på grund av ingivna årsredovisningar kan av Kungl. Maj:t för ett gånget år justeras genom tilläggsanslag, ävensom traktamentsersättning efter för stiftsjägmästare, biträdande stiftsjägmästare och andra biträden olika bestämda belopp.

I anslutning till numera för viss del av domänverkets personal tillämpade ändrade ersättningsgrunder för resor i tjänsten med egen automobil har statskontoret, jämlikt av Kungl. Maj:t meddelat uppdrag, med underdånig skrivelse den 20 januari 1938 överlämnat ett av domänstyrelsen uppgjort förslag till ändrade grunder för bestämmande av stiftsjägmästar-

nas resekostnadsersättning. Över förslaget, vilket baserats på en undersökning av domänstyrelsen, rörande vilka av de ifrågavarande befattningshaverna för närvarande disponera egen bil för sina tjänsteresor, har styrelsen inhämtat yttranden av stiftsnämnderna. Enligt detta förslag, emot vars tillämpning — tills vidare försöksvis — statskontoret förklarar sig icke hava något att erinra, skulle till stiftsjägmästarna och nuvarande två biträdande stiftsjägmästare utgå resekostnadsersättning jämlikt följande grunder:

Till tjänsteman med egen automobil:

a) *Vid resor i egen automobil:*

1. Kostnader för skatt och försäkring i avseende å automobilen samt för hyra av garage — även sådant utom bostadsorten — ersättas av stiftsnämnden enligt verifikationer, i den mån kostnaderna uppkomma.

2. Övriga med bilinnehavet normalt förenade kostnader ersättas av stiftsnämnden efter räkning för månad med 14—16 öre per kilometer, ankommande det på stiftsnämnden att inom angivna gränser i varje fall avpassa ersättningen allt efter förekommande biltyp, så att 14 öre per kilometer tillämpas för billigare standardvagnar, såsom Ford V 8 och Chevrolet, och de högre ersättningarna avvågas efter de dyrare typer, som kunna vara använda.

Tilläggsersättning för norrlandsförhållanden medgives med 1 öre per kilometer för stiftsjägmästarna i Luleå och Härnösand samt biträdande stiftsjägmästaren i Härnösand.

Vid samäkning tillkommer särskild gottgörelse med 5 öre per kilometer och medresande förrättningsman.

3. Eventuellt uppkomna kostnader för automobils förflyttning mellan olika ställen under förrättning ersättas enligt företedda verifikationer i samband med ersättning jämlikt punkt 2. Särskild kostnad för chaufför förutsattes dock icke böra uppkomma, utan torde, i fall då så svåra vägförhållanden äro rådande, att särskild chaufför eljest skulle behöva anlitas, resan lämpligen böra företagas med järnväg eller taxeautomobil.

För året må dock kostnad, som under punkt 1—3 sägs, icke ersättas med sammanlagt högre belopp än som för samma resor skulle enligt allmänna resereglementet utgått vid färd med egen automobil, för närvarande 30 öre per kilometer.

Vid ersättningsgrundernas uppgörande har förutsatts, att befattningshavare vid nyanskaffning av automobil icke väljer dyrare biltyp än för tjänsten är erforderlig, varvid inköpsvärdet ansetts icke behöva överstiga 5,000 kronor, första ringuppsättningen ej inberäknad.

b) *Vid annat färdstätt:*

Ersättning för järnvägs- och omnibusbiljetter samt kostnader i övrigt utgår enligt gällande resereglemente och utbetalas av stiftsnämnden för månad enligt företedda verifikationer.

Till tjänsteman, som icke har egen automobil:

Ersättning utgår med fast respensninganslag för månad,
till stiftsjägmästaren i Göteborg med 150 kronor
» biträdande stiftsjägmästaren i Växjö » 50 »

Beträffande de sålunda föreslagna ändrade ersättningsgrunderna har domänstyrelsen framhållit, att förslaget icke medförde någon egentlig förändring av resekostnadsersättningens storlek utan huvudsakligen innebure en omläggning av sättet för ersättningens utgående i syfte att bereda en ersättning, som med växlande körlängder så mycket som möjligt anslöte sig till de verkliga kostnaderna. Domänstyrelsen har dock tillika erinrat om vikten av att de föreslagna ersättningsgrunderna så tillämpades, att icke högre resekostnadsersättning behövde ifrågakomma än vad vid lämplig planläggning av stiftsjägmästarnas resor kunde anses berättigad. Stiftsnämnderna borde fördenskull tillse, att resor och förrättningar så kombinerades, att onödiga kostnader för t. ex. hemresor undvekes. I fall då man behövde väga kostnad för hemresa mot kostnad för natraktamente, syntes genomsnittligt kunna räknas med en total resekostnad av omkring 20 öre per kilometer.

Statskontoret har påpekat, att därest befattningshavarna efter genomförd löne reglering komme att placeras i lönegrad, särskilda bestämmelser om den reseklass, till vilken de skulle hänföras, icke bleve erforderliga, enär i så fall i detta hänseende skulle tillämpas stadgandena i kungörelsen den 27 juni 1929 (nr 211) med tilläggsbestämmelser till allmänna resereglementet.

Jag vill här erinra om följande stadganden i allmänna resereglementet och berörda tilläggsbestämmelser.

Enligt 1 § i allmänna resereglementet skall förrättningsman, i den mån ej annorlunda är eller varder stadgat, äga att vid resa inom riket för förrättning i statens ärenden åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt reglementets bestämmelser. Anses för viss grupp av befattningshavare sådan ersättning böra utgå med *lägre* belopp än i reglementet sägs, äger Kungl. Maj:t därom förordna.

Jämlikt 4 § skall sådan ersättning utgå med hänsyn tagen till den väg och det färd sätt, som för resan verkligen använts, men får ersättningen icke uppgå till sammanlagt högre belopp än som skulle utgått med det färd sätt, som — bland annat — för åstadkommande av minsta kostnad varit lämpligast. — På grund av detta stadgande torde det allt emellanåt förekomma, att full ersättning enligt reglementet för resa med egen automobil icke kan erhållas, oaktat detta färd sätt verkligen använts.

I tilläggsbestämmelserna anges, till vilken rese- och traktamentsklass en var förrättningsman är att hänföra. Sålunda hava t. ex. de befattningshavare, som placerats i lönegrad enligt den för ordinarie tjänstemän i civila avlöningsreglementet fastställda löneplan, gruppvis hänförts till viss bestämd rese- och traktamentsklass.

Bland tillämpningsföreskrifterna i dessa tilläggsbestämmelser stadgas därjämte, att om förrättningsman genom särskilda bestämmelser tillerkänts resekostnads- eller traktamentsersättning *utöver* vad enligt resereglementet skulle tillkomma honom, sådant medgivande likväl icke skall gälla.

Enligt i kungörelse nr 50/1935 utfärdat resereglemente för tjänstemän vid domänverket, med däri genom kungörelse nr 526/1936 i vissa delar vidtagna ändringar, gälla för, bland andra, de ordinarie tjänstemännen vid domänverkets skogsförvaltning i åtskilliga hänseenden särskilda bestämmelser i fråga om dem för tjänsteresor och förrättningar tillkommande resekostnads- och traktamentsersättningar. I det hänseende, som här förut berörts, stadgas sålunda i 6 § a):

»För tjänsteresa, som företages med eget motorfordon, äger domänstyrelsen medgiva, att, oaktat förrättningsmannen enligt allmänna resereglementet icke skulle varit berättigad till ersättning för sådant färdstätt, resekostnadsersättning må utgå med belopp, motsvarande förrättningsmannens verkliga, av resan föranledda kostnader för fordonet, dock högst vad förrättningsmannen skulle hava uppburit, därest ersättning beräknats för färdstättet i fråga enligt detta reglemente.»

Departementschefen.

Vad domänstyrelsen och statskontoret föreslagit till reglerande av stiftsjägmästares resekostnadsersättning vid resor i tjänsten med egen automobil, finner jag till övervägande del vara ändamålsenligt och desslikes för befattningshavarna tillgodose ett berättigat intresse. Med hänsyn till de speciella arbetsuppgifter, som ankomma på stiftsjägmästarna och övriga biträdande skogliga befattningshavare hos stiftsnämnderna, synes en dylik reglering indirekt kunna bli till fördel även för tjänsten. För alla de fall, där tjänsten får anses vara betjänt av att befattningshavaren har tillgång till ett dylikt, mera lättframkomligt fortskaffningsmedel som en automobil, torde nämligen sådana särskilda ersättningsgrunder, som här föreslagits, komma att verksamt underlätta för befattningshavaren att åt sig anskaffa och i tjänsten utnyttja en egen bil. Jag erinrar om, att motsvarande bestämmelser för närvarande tillämpas ej blott för vissa av domänverkets tjänstemän, på sätt jag förut nämnt, utan även jämlikt stadganden i kungörelserna nr 602 och 603/1934 för befattningshavare hos skogs-vårdsstyrelse och hos hushållningssällskap.

En reglering, sådan som den här föreslagna, bör dock lämpligen icke avpassas enbart med hänsyn till nuvarande tjänstinnehavare och de förhållanden, som för dessa för tillfället äro rådande, utan torde de särskilda ersättningsgrunderna för resor med egen bil böra givas en allmängiltig fastän alternativ tillämpning. Varje stiftsjägmästare liksom ock varje stiftsjägmästarassistent bör fördenskull i princip vara berättigad att få sin resekostnadsersättning bestämd efter dessa grunder, så snart han är i besittning av och i tjänsten använder egen bil. För en var åter, som icke har bil, bör, så länge så är fallet, resekostnadsersättning utgå efter de grunder, som hittills för stiftsjägmästarna och dessas biträden gällt, eller alltså med på förhand fixerat månatligt respenningsanslag, som i efterhand kan omregleras genom tilläggsersättning.

En enkel form för sådana ersättningsgrunders bestämmande skulle kunna vinnas genom förklaring, att stiftsnämndernas skogliga befattningshavare

icke skola vara omedelbart underkastade allmänna resereglementets bestämmelser, utan att för bestämmandet av resekostnads- och traktamentsersättning åt ifrågavarande befattningshavare skall i tillämpliga delar gälla vad i sådant hänseende beträffande domänverkets skogsförvaltningspersonal stadgas i förenämnda särskilda resereglemente för domänverket. Den särskilda prövningsrätt, som enligt detta reglemente i vissa fall tillagts domänstyrelsen, bör dock för stiftsnämndernas skogspersonal förbehållas Kungl. Maj:t, där densamma icke för visst hänseende medgives stiftsnämnden. Sålunda bör det få ankomma på stiftsnämnden att bedöma, huruvida bestämt månatligt respenningsanslag skall till befattningshavare utgå eller denne skall erhålla resekostnadsersättning enligt de särskilda grunderna för resor i egen automobil, liksom givetvis även att granska och pröva ingivna reseräkningar och verifikationer. Vid ersättningarnas utmätande synas samtliga stiftsjägmästare böra jämföras med i reglementet avsedd ordinarie skogstjänsteman, vars »tjänstgöringsområde omfattar ett distrikt». Beträffande assistenterna åter synes det böra ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma ersättningsgrunderna i anslutning till vad för domänverkets motsvarande extra ordinarie befattningshavare tillämpas.

Emot detaljbestämmelserna i de föreslagna särskilda ersättningsgrunderna för resor i egen bil har jag ej annat att erinra, än att desamma torde böra förtydligas så, att därav framgår, att medgivna tilläggsersättningar dels för norrlandsförhållanden och dels vid samäkning icke äro avsedda att medräknas i den stadgade maximiersättningen (för närvarande 30 öre per kilometer). Vidare synes det böra förbehållas stiftsnämnden att beträffande en var befattningshavare med hänsyn till för honom beräknelig resefrekvens och andra föreliggande omständigheter pröva, huruvida uppkommen kostnad för skatt och försäkring skall omedelbart till fullo ersättas befattningshavaren, eller om sådan ersättning skall helt eller delvis innestå till budgetårets utgång. Därigenom möjliggöres, att sammanlagda ersättningen för årets resekostnader skulle för en befattningshavare med liten resefrekvens kunna regleras, utan att redan uppburen ersättning behövde återkrävas. En viss tvekan hyser jag angående lämpligheten av den föreslagna bestämmelsen om kilometerersättningens anpassande efter förekommande biltyp. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att taga förslaget på denna punkt i närmare övervägande vid utfärdandet av bestämmelser i ämnet.

Jag anser mig alltså böra förorda, att stiftsjägmästarna och deras assistenter i samband med den för dem härförut föreslagna löneregleringen tillerkännas resekostnads- och traktamentsersättningar enligt av mig nu angivna allmänna och — för resor i egen automobil — särskilda grunder samt att för fall, där de senare icke prövas tillämpliga, vederbörande befattningshavare medgives åtnjuta respenningsanslag med av Kungl. Maj:t för månad bestämda belopp.

Avlönings- och övriga kostnaders bestridande.

I samband med det förslag till avlöningsreform för stiftsjägmästarna och övriga skogligen biträden hos stiftsnämnderna, som av den härför utsedde sakkunnige framlagts och för vilket jag förut redogjort, har samme sakkunnige även föreslagit förändrad ordning för ifrågavarande avlöningars och andra med stiftsnämndernas verksamhet i allmänhet förbundna kostnaders bestämmande och bestridande.

Härtill har den sakkunnige inledningsvis anfört, bland annat, följande:

Jämlikt 6 § i ecklesiastik boställsordning, i den lydelse paragrafen alltfört ägde, vore lagt i Kungl. Maj:ts hand att bevilja erforderliga anslag ur kyrkofondens för gäldande av kostnaderna för stiftsnämndernas verksamhet.

Genom beslut av statsmakterna år 1937 skulle prövningen av domkapitlens och stiftsnämndernas behov av personal för dessa myndigheters gemensamma kanslier ske i ett sammanhang, och hade också berörda personal i denna ordning fått sina anställnings- och avlöningsförhållanden för innevarande budgetår bestämda. Denna behandlingsordning innebure följaktligen, att prövningen av omförmälda personalbehov även till den del, det avsåge stiftsnämndens ämbetsverksamhet, nu ägt rum och jämväl i fortsättningen vore avsedd att äga rum under riksdagens omedelbara medverkan. I samma ordning prövades tillika anslagsbehovet för expenser och andra omkostnader för domkapitlens och stiftsnämndernas gemensamma kanslier, däri inberäknat expenser för stiftsjägmästarna. I samband härmed bestämdes också av Kungl. Maj:t och riksdagen storleken av kyrkofondens bidrag till ersättande av å stiftsnämnderna belöpande avlöningar och andra kostnader av nu angivna slag. Det syntes i betraktande av här berörda omständigheter ligga i sakens natur, att, därest ett allmänt uppordnande av organisationen jämväl beträffande stiftsnämndernas skogligen personal nu ägde rum samt dessa befattningshavare i samband härmed nu finge sina anställnings- och avlöningsvillkor reglerade, bestämmandet jämväl av antalet sådana ordinarie befattningshavare hos stiftsnämnderna, liksom av erforderliga anslag till kostnaderna för den skogligen personalens avlöning och för stiftsnämndernas verksamhet över huvud taget, nu borde överflyttas från Kungl. Maj:t till Kungl. Maj:t och riksdagen. Riksdagens medverkan i förevarande avseende skulle sålunda, i likhet med vad för närvarande gällde i fråga om domkapitlens och stiftsnämndernas kanslipersonal, komma att innefatta prövning för varje budgetår av uppgjorda förslag till särskilda personalförteckningar, innefattande antal och lönegradsplacering för samtliga skogligen befattningshavare vid en var stiftsnämd, ävensom prövning av i anslutning därtill uppgjorda förslag till avlönings- och omkostnadsstater för budgetåret samt anvisande av medel därtill. Härigenom bleve såväl grunderna för dessa omkostnaders beräkning som ock kyrkofondens bidragsskyldighet därtill underställda riksdagens godkännande, men den definitiva fördelningen stiftsnämnderna emellan av för ifrågavarande ändamål anvisade medel skulle — fränsett vad belöpte å avlöningar till ordinarie befattningshavare — alltjämt ankomma på Kungl. Maj:t. I konsekvens härmed borde, tillsammans med övriga här angivna

omkostnader för stiftsnämndernas verksamhet, i anslagen jämväl upptagas utgående arvoden och andra ersättningar till stiftsnämndernas ledamöter samt förekommande ersättningar till av stiftsnämnderna anlitade sakkunniga, som i 17 § stiftsnämndsinstruktionen avsåges, fastän dessa ersättningar såsom hittills borde av Kungl. Maj:t fördelas å stiftsnämnderna och i fråga om stiftsnämndernas ledamöter därjämte av Kungl. Maj:t till beloppen bestämmas.

I enlighet härmed borde samtliga ifrågavarande kostnader helt redovisas över riksstaten. För ändamålet torde därvid de under åttonde huvudtiteln hittills uppförda anslagen till domkapitlens avlönings- och omkostnadsstater (C 1 och C 2) böra sammanföras med motsvarande nu erforderliga anslag för stiftsnämndernas verksamhet. Ifrågavarande anslag skulle alltså härefter avse: *Domkapitlen och stiftsnämnderna* och, såsom förut, utgöras av ett *avlöningsanslag*, omfattande dels domkapitlens avlöningsstat med vad däri nu inginge, dels en stiftsnämndernas avlöningsstat med däri ingående avlöningar till stiftsjägmästarna och deras biträden jämte arvoden till stiftsnämndernas ledamöter och ersättningar åt av stiftsnämnderna anlitade sakkunniga, samt ett *omkostnadsanslag*, omfattande dels domkapitlens omkostnadsstat med därå nu upptagna utgifter, dels en stiftsnämndernas särskilda omkostnadsstat med å denna upptagna resekostnads- och traktamentsersättningar samt vissa andra kostnadsersättningar till de förutberörda skogligen befattningshavarna och till stiftsnämndernas ledamöter ävensom hyreskostnader för lokaler åt stiftsjägmästare. Av denna reglering följde därjämte, att vid bestämmandet av det under åttonde huvudtiteln under diverse (N. 15) uppförda förslagsanslaget till *provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst* även borde beräknas visst belopp till sådan avlöningsförstärkning åt stiftsnämndernas skogligen befattningshavare. Erinras finge i detta samband, att expensutgifter för stiftsnämndernas verksamhet — utöver härförut omförmälda kostnadsersättningar samt hyror — för närvarande bestredes av anslag till domkapitlen.

Då de — genom en sålunda föreslagen reglering — i riksstaten tillkomna utgifterna allt framgent syntes böra, i sista hand, gäldas med kyrkofondsmedel, förutsatte emellertid denna redovisning av kostnaderna för stiftsnämndernas verksamhet, att erforderliga medel för dessa utgifters bestridande från kyrkofonden tillfördes statsregleringen, eller med andra ord en anordning, analog med den statsmakterna från och med innevarande budgetår vidtagit med avseende å domkapitlens kostnader för den kanslipersonal, som beräknades vara sysselsatt med arbete för stiftsnämndernas räkning.

Efter vissa överväganden beträffande det budgettekniska förfarandet med avseende å här angivna ersättningsmedel från kyrkofonden gör den s a k k u n n i g e några erinringar rörande ersättningsens upptagande och beräkning i riksstaten av, i huvudsak, följande innehåll:

Ersättningen för de kostnader för domkapitlens och stiftsnämndernas gemensamma kanslier, som enligt för budgetåret fastställda grunder skulle gäldas av kyrkofonden, upptoges tillhopa med den för samma år beräknade ersättningen för de kostnader för stiftsnämndernas verksamhet, varom i förevarande sammanhang närmast vore fråga, varvid däri givetvis även

skulle inräknas ersättning för vad under det särskilda anslaget till provisoriska avlöningsförstärkningar beräknades för de skogliga befattningshavarnas avlönande.

I likhet med vad för närvarande vore fallet i fråga om kyrkofondens andel i domkapitlets kostnader borde ersättningen från kyrkofonden för de ytterligare kostnader för stiftsnämndernas verksamhet, vilka nu ifrågasatts skola bestridas från anslag å riksstaten, icke beräknas på grundval av anslagens belastning utan efter anslagens i riksstaten år från år angivna storlek. Vidare borde — likaledes i anslutning till vad som skett med avseende å domkapitlets personalkostnader för stiftsnämnderna — vid ersättningens bestämmande bortses från kostnader för dyrtidstillägg, vilka kostnader åtminstone i viss mån kunde anses kompenserade därigenom, att avlöningsposten till ordinarie tjänstemän beräknades efter högsta löneklassen i den fastställda lönegraden.

Vid 1937 års riksdagsbehandling av domkapitlets personalkostnader hade frågan om kostnaderna för personalens pensionering icke närmare berörts. Härav torde få dragas den slutsatsen, att något bidrag från kyrkofonden för sådant ändamål därvidlag icke tänkts skola utgå. Med hänsyn till osäkerheten i den uppskattning, som kunnat verkställas med avseende å arbetsbördans fördelning mellan domkapitels- och stiftsnämndsärenden, syntes väl anledning icke heller föreligga att i fråga om dessa kostnader för kanslipersonalen upprätthålla principen om kyrkofondens bidragsskyldighet. Annorlunda torde emellertid förhållandet kunna sägas vara, då fråga bleve om stiftsjägmästarna och deras biträden, vilka, i princip, skulle helt avlönas av kyrkofondsmedel. Då ersättning beredd statsregleringen för löneutgifterna för dessa befattningshavare, torde kyrkofonden böra lämna gottgörelse jämväl för de pensioneringskostnader, som för dem uppkomme. Detta torde lämpligen kunna ordnas så, att framdeles ifrågakommande utbetalning av pensioner för nämnda skogliga personal i vanlig ordning verkställdes å vederbörliga anslag under elfte huvudtiteln och att, vad därigenom under ett budgetår för ändamålet av statsverket bestritts, under ett följande budgetår tillgodofördes statsregleringen genom motsvarande höjning av den i riksstaten upptagna ersättningen från kyrkofonden. Med detta förfaringssätt vunnes, att hänsyn till pensioneringskostnaderna för stiftsjägmästarna och deras biträden icke behövde tagas vid beräkningen av ersättningen från kyrkofonden för kostnaderna för stiftsnämndernas verksamhet, innan sådan pensionering ifrågakomme, och att, när sedermera så bleve fallet, erforderligt ersättningsbelopp därtill då tillika kunde exakt bestämmas.

Den sakkunnige har i anslutning till vad av honom föreslagits uppgjort utkast till personalförteckningar för den skogliga personalen vid stiftsnämnderna ävensom preliminärt beräknat de med hänsyn till härförut berörda stiftsnämndsomkostnader för helt budgetår erforderliga anslagsökningarna för »domkapitlet och stiftsnämnderna» och för »provisorisk avlöningsförstärkning» samt den därav betingade höjningen jämväl av kyrkofondens bidrag till statsregleringen. Till sist har den sakkunnige tillika lämnat en redogörelse för den av honom utförda anslagsberäkningen med avseende å de föreslagna avlönings- och omkostnadsstaterna för stiftsnämnderna.

Av denna den sakkunniges redogörelse inhämtas följande:

De i avlöningsstaten ingående anslagsposterna 1. *avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat* (förslagsanslag) 115,300 kronor samt 3 a. *avlöningar till icke-ordinarie personal, grundavlöningar m. m.* (bestämt anslag) 20,000 kronor hade vid anslagsberäkningen upptagits enligt vedertagna beräkningsgrunder och alltså bestämts, den förra efter högsta löneklass och den senare efter lägsta löneklass i vederbörande lönegrad och dyrortsgrupp. Anslagsposten 2 a. *arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, grundbelopp* (bestämt anslag) 25,900 kronor hade i avlöningsstaten upptagits till belopp, varmed ifrågavarande arvoden till stiftsnämndernas ledamöter för närvarande utginge. I avlöningsstaten under 2 b. upptaget anslag, *ersättning till vissa sakkunniga* (förslagsanslag) 2,400 kronor, hade med hänsyn till kostnadens svårberäknelighet angivits utgå förslagsvis. Anslagsposten hade beräknats med ledning av vissa uppgifter i stiftsnämndernas senaste anslagsäskanden. Av de två återstående i avlöningsstaten ingående anslagsposterna hade den under 3 b. *avlöningsförhöjningar m. m.* (förslagsanslag) 2,800 kronor beräknats genomgående på grundval av två löneklassuppflyttningar samt den under 4. *särskilda löneförhöjningar till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän* (förslagsanslag) 1,200 kronor upptagits till belopp, motsvarande vad enligt gällande avlöningsbestämmelser skulle tillkomma dels stiftsjägmästaren i Luleå i provisoriskt dyrortstillägg, dels de extra ordinarie befattningshavarna i provisoriskt lönetillägg.

Som vid den föreslagna regleringen förutsatts, att i avseende å resekostnads- och traktamentsersättningar åt såväl stiftsjägmästarna som dessas biträden samma regler, som för närvarande vore bestämda, i huvudsak skulle förbliva gällande tills vidare, har å omkostnadsstaten anslagsposten till sådana kostnadsersättningar under 1. *reseersättningar m. m.* (förslagsanslag) 77,000 kronor upptagits till belopp, varmed kyrkofonden i sådant hänseende för senaste budgetår belastats, med tillägg dock av vad dels i dylika ersättningar ytterligare kunde beräknas behöva utgå för skogsmanuenserna, därest dessa bleve helårsanställda, dels enligt numera i åtskilliga fall lämnade medgivanden borde beräknas till bidrag åt stiftsjägmästare för deltagande i vissa exkursioner. Vad slutligen beträffade anslagsposten å omkostnadsstaten under 2. *hyror för tjänstelokaler åt stiftsjägmästarna hos stiftsnämnderna i Uppsala, Västerås och Visby* (förslagsanslag) 2,700 kronor hade denna anslagspost beräknats helt till belopp, som för närvarande anvisats till angivna hyror. Därutöver för innevarande budgetår till stiftsnämnderna i Skara och Göteborg anvisade hyresanslag hade antagits efter 1938 års slut icke vidare behöva utgå, enär domkapiteln uti ifrågavarande stift då torde fått sina expeditiionslokaler erforderligt utvidgade.

Beträffande den föreslagna ersättningen från domänfonden till kyrkofonden för stiftsjägmästarens i Visby övertagande av vissa förvaltningsuppgifter för kronoskogarna å Gotland anmärker slutligen den sakkunnige följande:

Ifrågavarande ersättningsbelopp, beräknat till i avrundat tal 5,000 kronor, syntes lämpligen bära av domänstyrelsen för varje år inlevereras till statskontoret för att på så sätt direkt tillgodoföras kyrkofonden. Hänsyn till denna likvid behövde fördenskull icke tagas vare sig vid beräkningen av för stiftsnämnderna erforderliga anslag å riksstaten eller vid bestämmandet av kyrkofondens bidrag till dessa anslags ersättande.

Gentemot vad den sakkunnige i fråga om kostnadernas bestridande sålunda föreslagit, hava de häröver hörda myndigheterna i stort sett icke haft något att erinra.

Stiftsnämnden i Lund har emellertid, med instämmande av *domkapitlet* därstädes, framhållit följande: Stiftsnämnden hade icke något att erinra mot att i avlönings- och omkostnadsstaten upptoges — förutom rese- och traktamentsersättningar åt stiftsjägmästarna — arvoden och reseersättningar åt stiftsnämndens ledamöter samt ersättningar till av stiftsnämnderna anlitade sakkunniga. Därvid ville stiftsnämnden understryka det oavvisliga behovet av att anslagen till reseersättningar och till sakkunnigersättningar gaves karaktären av förslagsanslag. Den fastighetsförvaltning, som stiftsnämnden utövade, förutsatte möjlighet, prövad efter behovet i förekommande fall, att utsätta stiftsnämndssyner och tillkalla sakkunniga. Anslagen borde därför vara så utmätta, att utsättande av en stiftsnämndssyn eller tillkallande av sakkunniga ej omöjliggjordes genom det till varje stiftsnämnds disposition ställda anslagens eventuella ringa storlek. Stiftsnämnden föresloge höjning i förslagsanslaget till ersättning åt sakkunniga till 6,000 kronor. Sakkunniga kunde vara arkitekter, lantbruksingenjörer, konsulenter m. fl., som icke åtnöjdes med allenast rese- och traktamentsersättningar utan därutöver måste gottgöras med särskilt arvode.

Domkapitlet och stiftsnämnden i Härnösand hava förutsatt, att, då avlöningarna till de skogliga befattningshavarna hos stiftsnämnderna komme att upptagas i riksstaten under ett för domkapitlet och stiftsnämnderna gemensamt anslag, därav borde följa, att dessa befattningshavare skulle uppföras på domkapitlets expeditions avlöningslista och deras löner bokföras i domkapitlets räkenskap. Därigenom skulle enligt dessa myndigheters mening betydliga förenklingar kunna vinnas.

Kammarkollegiet, som icke funnit anledning till erinran beträffande den föreslagna avlöningsstatens redovisning över riksstaten, anmärker dock, att försiktigheten torde bjuda, att i statförslaget bland omkostnader jämväl inräknades hyresersättning för tjänstelokal åt stiftsjägmästaren i Skara, enär för detta stift möjligheten att bereda stiftsjägmästaren därstädes lokaler inom domkapitlets tjänstelokaler icke vore klar.

Statskontoret ifrågasätter med avseende å den budgettekniska redovisningen av kyrkofondens bidrag till domkapitlet och stiftsnämnderna, att detta bidrag i enlighet med det redovisnings sätt, som jämlikt beslut av 1937 års riksdag kommit till användning i fråga om kyrkofondens bidrag till domkapitlets avlöningar och omkostnader, redovisas såsom uppördsmedel å respektive anslag.

Departementschefen.

Vad av den sakkunnige i samband med den föreliggande löneregleringsfrågan framhållits till stöd för en redovisning över riksstaten av de ifrågasvarande löne- och övriga utgifterna för stiftsnämndernas verksamhet, finner jag vara välgrundat och — till sin huvudlinje — följdriktigt ansluta sig till statsmakternas beslut år 1937 med avseende å domkapitlets och stiftsnämndernas gemensamma kanslikostnader. Jag anser mig fördenskull böra förorda en dylik reform. Beträffande den budgettekniska redovisningen av de ersättningsmedel från kyrkofonden, som i så fall böra tillföras statsregle-

ringen ej mindre för de omnämnda kanslikostnaderna jämlikt 1937 års beslut än även för nu tillkommande övriga kostnader för stiftsnämndernas verksamhet, ansluter jag mig i princip till vad statskontoret föreslagit. I övriga delar — såväl i fråga om den nu närmast aktuella redovisningen å domkapitlens och stiftsnämndernas avlönings- och omkostnadsstater och under anslaget till provisorisk avlöningsförstärkning som även med avseende å den framtida redovisningen av uppkommande pensioneringskostnader för stiftsnämndernas skogliga befattningshavare — synes mig den sakkunniges förslag kunna läggas till grund för Kungl. Maj:ts hemställan till riksdagen. Personalförteckningarna böra emellertid, därest av mig förordade ändringar i de föreslagna lönegradsplaceringarna godkännas, korrigeras i enlighet härmed, vilket i sin tur föranleder omräkning av avlöningsposterna i stiftsnämndernas avlöningsstat. I enlighet med stiftsnämndens och domkapitlets i Lund förslag anser jag anslaget för sakkunniga vid stiftsnämndssyner m. m. böra höjas till 6,000 kronor, räknat för helt år. Med hänsyn till den föreslagna omläggningen av grunderna för bestämmande av resekostnads- och traktamentsersättningar åt stiftsjägmästarna och de övriga skogliga befattningshavarna och i samband därmed eventuellt erforderlig höjning i respenninganslag synes även anslaget för reseersättningar m. m. å stiftsnämndernas omkostnadsstat böra något ökas. Slutligen lär det beräknade hyresanslaget å samma omkostnadsstat, på grund av vad kammarkollegiet anmärkt, böra höjas med 300 kronor. — Vad domkapitlet och stiftsnämnden i Härnösand anfört rörande utbetalningen av här ifrågakvarande befattningshavares löner, lär, i mån så befinnes ändamålsenligt, kunna av Kungl. Maj:t övervägas i samband med anvisande av de härför erforderliga medlen.

Enär beträffande förenämnda författningsändringar, vilka jag i annat sammanhang kommer att närmare beröra och vilka till en del äga samband med nu föreliggande reformförslag, yttrande torde böra inhämtas av kyrkomötet, lär den föreslagna avlöningsreformen icke kunna vinna tillämpning förrän från och med den 1 januari 1939 eller för senare hälften av budgetåret 1938/39. De i den sakkunniges förslag för helt budgetår beräknade anslagen böra ock fördenskull, med beaktande av de höjningar däri, som av mig angivits, halveras för att avse endast det sålunda ifrågakommande budgethalvåret.

Enligt mitt förslag skulle alltså vid stiftsnämnderna komma att från och med den 1 januari 1939 finnas anställda följande antal ordinarie och icke-ordinarie skogliga befattningshavare, nämligen:

Ordinarie tjänstemän:

11 stiftsjägmästare (Uppsala, Linköping, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lund, Göteborg, Karlstad, Härnösand och Luleå)	lönegrad B	27
1 stiftsskogvaktare (Karlstads stift)	»	B 9

Tjänstemän å extra stat:

1 stiftsjägmästare (Visby) lönegrad B 27

Extra ordinarie tjänstemän:

5 stiftsjägmästarassistenter (Uppsala, Västerås, Växjö,
Karlstad och Härnösand) » 20

De för det angivna budgethalvåret erforderliga anslagen å de särskilda staterna för stiftsnämndernas avlöningar och omkostnader skulle vid bifall till mitt förslag komma att uppgå till följande belopp:

A v l ö n i n g a r.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	53,100	
2. Avlöning till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	4,300	
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:			
a. Grundbelopp	kronor	12,950	
b. Ersättning till sakkunniga för biträde vid syn av stiftsnämnd m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3,000	kronor 15,950
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a. Grundavlöningar m. m.	kronor	11,650	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	1,750	» 13,400
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	650	
	Summa kronor	87,400	

O m k o s t n a d e r.

1. Reseersättningar m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	39,100
2. Hyror för tjänstelokaler åt stiftsjägmästarna vid stiftsnämnderna i Uppsala, Skara, Västerås och Visby, <i>förslagsvis</i>	»	1,500
	Summa kronor	40,600

Den föreslagna avlöningsregleringen skulle därjämte, såsom förut nämnts, påkalla visst anslag till provisorisk avlöningsförstärkning åt stiftsnämndernas ifrågavarande befattningshavare. Anslagsbehovet i berört avseende beträffande stiftsnämnderna skulle, vid beräkning för ett budgethalvår, komma att stanna vid 1,200 kronor. Då denna utgiftsökning sålunda blir av förhållandevis ringa betydelse, torde detta anslagsbehov icke behöva särskilt påverka beräkningen för budgetåret av vederbörande anslag.

Det bidrag, som för nästa budgetår komme att erfordras från kyrkofonden till ersättande av anslag, som enligt mitt förslag skulle för här ifråga-

komna kostnader under senare hälften av budgetåret utgå från riksstaten, borde i enlighet med de utförda anslagsberäkningarna kunna fixeras till (87,400 + 40,600 + 1,200 =) 129,200 kronor. Jämlikt vad statskontoret förordat, skulle detta ersättningsbelopp i riksstaten redovisas såsom upp-
bördsmedel å respektive anslag. Den för budgetåret 1938/39 erforderliga avräkningen å huvudtiteln beträffande kyrkofondens bidrag till kostnaderna för stiftsnämndernas verksamhet lär för denskull nu lämpligen böra ske å anslagen till *domkapitlen och stiftsnämnderna*. Med hänsyn till det i allmänhet tillämpade budgettekniska förfarandet torde dock avräkningen med kyrkofonden innevarande år icke kunna utföras helt på ett enda anslag, utan lär densamma för undgående av en sammanblandning av avlöningskostnader och övriga omkostnader böra verkställas å båda anslagen, för *avlöningar* och för *omkostnader*. I sådant syfte böra emellertid, å ena sidan, domkapitlens och stiftsnämndernas avlöningsstater och, å andra sidan, nämnda myndigheters omkostnadsstater var för sig sammanslås till en huvudsumma, varå vederbörligt kyrkofondsbidrag därpå avräknas.

Avd. 2. Anslagsberäkningar för budgetåret 1938/39.

Förslagsanslaget till domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar.

Ur detta anslag bestridas, såsom redan i det föregående berörts, jämlikt beslut av 1937 års riksdag avlöningskostnaderna för den vid domkapitlen och stiftsnämnderna anställda personalen — dock ej för stiftsjägmästare och den skogliga personalen i övrigt — samt dessutom arvoden och andra ersättningar till vissa domkapitelsledamöter m. fl. Av förstnämnda avlöningskostnader bestrider staten hälften och kyrkofonden hälften. Dock gäldar staten hela kostnaden för den vid domkapitlet i Stockholm ur avlöningsstaten avlönade personalen. Staten betalar likaledes nämnda arvoden och andra ersättningar. Kyrkofondens bidrag återfinnes i form av särskilda uppborrdsmedel i den av 1937 års riksdag för domkapitlen fastställda avlöningsstaten, vilken jämte därtill hörande bestämmelser är avtryckt å sid. 350 f. i statsliggaren för budgetåret 1937/38. Avlöningsstaten slutar på 232,500 kronor, med vilket belopp förevarande anslag är uppfört för innevarande budgetår.

Domkapitlet i Visby har i sina anslagsäskanden för budgetåret 1938/39 hemställt, att arvodena för ifrågakommande ledamöter av domkapitlet måtte höjas från 300 kronor till 500 kronor och att 200 kronor måtte anvisas till extra befattningshavare, renskrivning m. m. vid domkapitlet.

Domkapitlen i Uppsala, Skara och Göteborg hava hemställt om en höjning av de för sistnämnda ändamål anvisade anslagsmedlen med respektive 600 kronor till 1,800 kronor, 300 kronor till 2,100 kronor och 700 kro-

nor till 2,500 kronor. Beträffande de till stöd för de nu nämnda förslagen anförda skälen hänvisas till handlingarna. De övriga domkapitlen synas icke hava för nästa budgetår ifrågasatt någon ändring i dispositionen av förevarande avlöningsanslag.

Statskontoret har i utlåtande den 24 september 1937 förklarat sig icke kunna tillstyrka, att de av 1936 års riksdag godtagna arvodesbeloppen för domkapitelsledamöterna redan nu gjordes till föremål för omprövning. Med hänsyn till att de olika domkapitlens behov av arbetskrafter underkastats prövning så nyligen som vid 1937 års riksdag, därvid hänsyn tagits till såväl Uppsala som Göteborgs domkapitels nyssberörda framställningar, syntes den begärda anslagshöjningen för dessa domkapitel kunna för närvarande anstå. Till den av Skara domkapitel begärda ökningen, vilken avsåge att bestrida ersättning för städning, torde hänsyn böra tagas vid beräkningen av omkostnadsanslaget. Den av Visby domkapitel begärda anslagsförstärkningen med 200 kronor har av statskontoret avstyrkts.

Vid den av 1937 års riksdag beslutade regleringen av personalen vid domkapitlen och stiftsnämnderna inrättades bland annat en kansliskrivarbefattning på ordinarie stat vid *domkapitlet i Skara*. Såsom framgår av sid. 49 i propositionen nr 97/1937, förutsattes, att en vid stiftsnämnden därstädes anställd tjänsteman skulle erhålla den nyinrättade befattningen samt därvid komma i åtnjutande av ett personligt lönetillägg å 1,200 kronor. Vidare anvisades medel till ett extra ordinarie kanslibitråde i 7 lönegraden vid ifrågavarande domkapitel. Det förutsattes emellertid, att dessa medel skulle stå till förfogande, endast om den nyssnämnde tjänstemannen erhöle kansliskrivartjänsten och så länge han kvarstode å densamma, ävensom att det under denna tid icke vore erforderligt att anvisa särskilda medel till extra befattningshavare, renskrivning m. m. vid domkapitlet.

Sedan domkapitlet i Skara anmält, att sådana förhållanden inträtt, att omförmälde tjänsteman icke kunde tillträda kansliskrivartjänsten, beslutade Kungl. Maj:t den 4 juni 1937, att den nyssnämnda kanslibiträdets-tjänsten icke skulle inrättas samt att av de därigenom besparade medlen ett belopp av 1,800 kronor skulle utgå till extra befattningshavare, renskrivning m. m. vid ifrågavarande domkapitel.

Sedermera har domkapitlet i Skara hemställt om anvisande av medel till anställande av en amanuens i 16 lönegraden från och med den 1 juli 1938.

Domkapitlet har — efter att hava erinrat om vad vid 1937 års riksdag enligt det nyss sagda förekommit — framhållit, att vid fastställandet av personalförteckningen för domkapitlet hänsyn icke tagits till den förändrade situationen beträffande kansliskrivartjänsten. Den för domkapitlet fastställda personalorganisationen hade härigenom kommit att avvika från den för övriga jämförliga domkapitel fastställda. Det vore angeläget, att domkapitlet, som enligt vad statistiken utvisade, vore ett av de mest arbets-tyngda, erhöle en mot dess arbetsbörda svarande personalstat.

Den förändrade situationen vid domkapitlet i Skara, vilken icke kunde förutses, då Kungl. Maj:t för 1937 års riksdag framlade förslag till personalreglering vid domkapitlet och stiftsnämnderna, synes nödvändiggör bifall till domkapitlets framställning om anvisande av medel till en amanuens-tjänst i 16 lönegraden. De medel, som kunna disponeras genom att den förutnämnda icke-ordinarie kanslibiträdestjänsten vid domkapitlet icke inrättats, torde med hänsyn till arbetsbelastningen böra även i fortsättningen i erforderlig utsträckning disponeras till extra befattningshavare, renskrivning m. m. Bortfallandet av sistnämnda tjänst synes mig alltså icke böra motivera någon minskning av förevarande avlöningsanslag. Däremot bör det förutnämnda personliga lönetillägget å 1,200 kronor indragas.

I likhet med statskontoret och på av detta ämbetsverk anförda skäl kan jag icke tillstyrka de av domkapitlet i övrigt föreslagna förändringarna i fråga om dispositionen av förevarande anslag.

Vid bifall till vad nu föreslagits, bör delposten till Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t: Grundbelopp minskas med 1,200 kronor till 39,650 kronor, delposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal höjas med den med vederbörliga pensionsavdrag minskade grundlönen för en befattningshavare i 16 lönegraden, d. v. s. med i runt tal 3,300 kronor till 96,600 kronor, delposten till avlöningsförhöjningar m. m. till samma personal höjas med i runt tal 500 kronor till förslagsvis 6,500 kronor och delposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän med 200 kronor till förslagsvis 4,870 kronor. Utgiftsökningen utgör alltså $(-1,200 + 3,300 + 500 + 200 =)$ 2,800 kronor. Utgiftssidan i vederbörande avlöningsstat bör sålunda höjas med det sistnämnda beloppet till 421,300 kronor.

Vid bifall till det i det föregående framlagda förslaget om lönereglering för stiftsjägmästarna och annan skoglig personal bör utgiftssidan vidare höjas med 87,400 kronor.

Avlöningsstatens utgiftssida kommer alltså att sluta på inalles $(421,300 + 87,400 =)$ 508,700 kronor.

Å andra sidan bör det å avlöningsstatens inkomstsida upptagna bidraget från kyrkofonden höjas med dels kyrkofondens bidrag till kostnaderna för den förutnämnda amanuensen, d. v. s. med $\frac{3,300 + 500 + 200}{2} = 2,000$

kronor, dels ock kyrkofondens bidrag till ej blott de enligt avlöningsstaten utgående lönerna till den skogligen personalen m. m. (87,400 kronor) utan även den provisoriska avlöningsförstärkningen för sistnämnda personal (1,200 kronor), alltså $(87,400 + 1,200 =)$ 88,600 kronor. Inkomstsidan bör alltså höjas med $(2,000 + 88,600 =)$ 90,600 kronor till 276,600 kronor.

Avlöningsstatens slutsumma kommer sålunda att utgöra $(508,700 - 276,600 =)$ 232,100 kronor, med vilket belopp förevarande anslag bör uppföras för nästa budgetår.

**Förslagsanslaget till domkapitlen och stiftsnämnderna:
Omkostnader.**

Jämlikt beslut av 1937 års riksdag bestridas enligt det föregående ur detta anslag icke blott omkostnader för domkapitlen utan även de på stiftsnämnderna och stiftsjägmästarna belöpande expensutgifterna, i den mån dessa utgifter icke avse kostnader för anskaffande av lokaler för stiftsjägmästarna. Kyrkofonden bestrider hälften av de beräknade sammanlagda expenskostnaderna vid samtliga domkapitel utom Stockholms. Anslaget disponeras jämlikt en omkostnadsstat, på sätt framgår av sid. 353 ff. i statsliggaren för budgetåret 1937/38, och är för innevarande budgetår uppfört med 68,400 kronor. Kyrkofondens bidrag, vilket i omkostnadsstaten är upptaget såsom särskilda uppbördsmedel, utgör för närvarande 27,720 kronor.

Av *domkapitlens* anslagsäskanden för budgetåret 1938/39 inhämtas följande:

Reseersättningar. *Domkapitlen i Uppsala, Göteborg och Visby* hava begärt en höjning av anslagsmedlen till resekostnads- och traktamentsersättningar åt domkapitelsledamöter med respektive 200 kronor till 1,500 kronor, 300 kronor till 1,800 kronor och 650 kronor till 2,650 kronor. *Domkapitlet i Luleå* har ifrågasatt en minskning av motsvarande till domkapitlet anvisade anslagsmedel med 1,000 kronor till 4,000 kronor. Ifrågasvarande anslagsmedel skulle alltså höjas med inalles (200 + 300 + 650 — 1,000 =) 150 kronor.

Domkapitlen i Göteborg, Luleå och Visby hava ifrågasatt en höjning av anslagsmedlen till resekostnads- och traktamentsersättningar åt stiftssekreterarna med respektive 50 kronor till 150 kronor, 150 kronor till 400 kronor och 500 kronor till 650 kronor, alltså med inalles (50 + 150 + 500 =) 700 kronor.

Slutligen har *domkapitlet i Göteborg* hemställt om en höjning av anslagsmedlen till resekostnads- och traktamentsersättningarna åt särskilda av domkapitlet förordnade utredningsmän med 50 kronor till 150 kronor.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för de framställda förslagen, vilka alltså innebära en sammanlagd höjning av anslagsmedlen till reseersättningar med (150 + 700 + 50 =) 900 kronor, hänvisas till handlingarna.

Statskontoret har i utlåtande den 24 september 1937 anfört: Vad beträffade posten till reseersättningar hade statskontoret icke funnit anledning till erinran mot de av de olika domkapitlen gjorda framställningarna i vidare mån än att *Visby domkapitel* icke torde böra beviljas högre belopp till reseersättningar åt stiftssekreteraren än för löpande budgetår. Den ringa ökning (400 kronor) av det för budgetåret 1937/38 anvisade beloppet, 32,100 kronor, varom vid sådant förhållande skulle bliva fråga, syntes icke behöva föranleda, att av riksdagen äskades ytterligare medel å ifrågasvarande, förslagsvis betecknade anslagspost utöver det för löpande budgetår anvisade beloppet, 34,000 kronor.

Expenser. Domkapitlen i Uppsala, Linköping, Skara, Strängnäs, Härnösand och Visby hava hemställt om höjning av anslagsmedlen till bränsle, lyse och vatten med respektive 25 kronor till 250 kronor, 325 kronor till 800 kronor, 775 kronor till 1,500 kronor, 125 kronor till 700 kronor, 200 kronor till 900 kronor och 50 kronor till 175 kronor eller med tillhoppa 1,500 kronor.

Domkapitlen i Uppsala, Linköping och Skara hava föreslagit en höjning av anslagsmedlen till övriga expenser med respektive 200 kronor till 6,100 kronor, 1,400 kronor till 4,500 kronor och 2,700 kronor till 5,900 kronor, varemot domkapitlet i Visby föreslagit en anslagsminskning med 400 kronor till 2,800 kronor. Ifrågakvarande anslagsmedel skulle således ökas med sammanlagt 3,900 kronor.

Anslagsmedlen till expenser skulle alltså höjas med sammanlagt (1,500 + 3,900 =) 5,400 kronor. Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de begärda anslagsökningarna, hänvisas till handlingarna i ärendet.

Statskontoret har i sitt ovannämnda utlåtande förklarat sig icke hava funnit anledning till anmärkning mot framställningarna om anslag till bränsle, lyse och vatten. Beträffande anslagsmedlen till övriga expenser har statskontoret i sitt ovannämnda utlåtande ävensom i utlåtande den 20 oktober 1937 tillstyrkt höjning av anslagen till domkapitlen i Uppsala, Linköping, Skara och Härnösand med respektive 200 kronor, 900 kronor, 2,400 kronor och 200 kronor, varemot ämbetsverket föreslagit minskning av anslagen till domkapitlen i Strängnäs, Luleå, Visby och Stockholm med respektive 300 kronor, 200 kronor, 450 kronor och 700 kronor.

Vid bifall till vad statskontoret förordat skulle alltså, vid i övrigt oförändrade förhållanden, anslagsmedlen till bränsle, lyse och vatten ökas med 1,500 kronor till 7,750 kronor och anslagsmedlen till övriga expenser med 2,050 kronor till 53,100 kronor samt hela anslagsposten till expenser sålunda uppföras med (7,750 + 53,100 =) 60,850 kronor.

Statskontorets ifrågakvarande förslag grundar sig på en omfattande undersökning rörande domkapitlens och stiftsnämndernas nuvarande medelsförbrukning. Ämbetsverket har med ledning av denna undersökning förklarat sig förutsätta, att domkapitlen, respektive stiftsnämnderna i Uppsala, Skara, Växjö och Luleå komma att vidtaga åtgärder i besparande syfte, så att vid beräkningen av anslagsbehovet för budgetåret 1939/40 hänsyn kunde tagas till resultatet av dylika åtgärder.

Publikationstryck. Domkapitlet i Strängnäs har framställt yrkande om höjning av ifrågakvarande anslagsmedel med 75 kronor till 500 kronor.

Statskontoret har i sitt förenämnda utlåtande den 24 september 1937 anført, att, med hänsyn till den totala anslagsbelastningen under budgetåret 1936/37, det icke syntes erforderligt, att av riksdagen äska ökat belopp för ifrågakvarande ändamål.

I skrivelse den 27 november 1935 framlade domkapitlet i Uppsala för Kungl. Maj:t förslag om beredande åt domkapitlet och stiftsnämnden av utökade och förbättrade expeditionslokaler genom en ombyggnad av det nuvarande domkapitelshuset för en beräknad kostnad av 45,000 kronor. Därvid anhöll domkapitlet, att ett av byggnadsrådet R. Hjorth upprättat förslag till en mindre ombyggnad och utvidgning av domkapitlets lokaler

i domkapitelshuset jämte intilliggande tre rum i domtrapphuset måtte godkännas, med rätt för domkapitlet att göra de mindre avvikelser, som vid byggnadsföretagets verkställande kunna finnas påkallade, samt att för möjliggörande av samma byggnadsförslags utförande *dels* en årlig hyresersättning av statsmedel måtte beredas Uppsala domkyrka med 3,459 kronor för år, motsvarande amortering och förräntning efter 4 $\frac{1}{2}$ procent av byggnadskapitalet, 45,000 kronor, under 20 år, eller, om sådan hyresersättning ej kunde lämnas, att ett anslag å 45,000 kronor av statsmedel måtte beviljas domkapitlet för omförmälda byggnadsföretag, *dels ock* att hyresersättning måtte tills vidare, så länge de ovan angivna tre rummen av den nya expeditionslokalen disponerades för stiftsjägmästarens och hans personals räkning, ur kyrkofonden utgå till Uppsala domkyrka med 1,400 kronor för år.

I ärendet avgåvos utlåtanden av stiftsnämnden i Uppsala, kammarkollegiet, statskontoret, byggnadsstyrelsen och riksantikvarieämbetet.

Statskontoret har beträffande formen för bidraget ansett sig böra giva företräde åt det alternativ, enligt vilket ett engångsanslag skulle för ändamålet beviljas. *Byggnadsstyrelsen* har godkänt det föreliggande ombyggnadsförslaget. Mot de beräknade kostnaderna har styrelsen uttalat erinran allenast såtillvida, att till omförmälda belopp å 45,000 kronor borde läggas ett av riksantikvarien angivet belopp av 500 kronor för kulturhistorisk kontroll av arbetena. *Kammarkollegiet* har hemställt om bifall till framställningen på så sätt, att av statsmedel beviljades omförmälda engångsanslag å 45,000 kronor samt att i sinom tid hyresersättning måtte för de av stiftsjägmästaren och hans personal disponerade rummen i de nya lokalerna ur kyrkofonden till Uppsala domkyrka utgå 1,400 kronor för år.

I skrivelse den 12 oktober 1937 har *domkapitlet* sedermera anfört följande:

Med hänsyn till den sedan år 1935 inträdda stegringen av byggnadskostnaderna hade domkapitlet numera låtit företaga en omräkning av kostnaden för ovannämnda ombyggnad. Enligt den sålunda verkställda omräkningen skulle numera för ändamålet erfordras — utöver det ursprungliga kostnadsbeloppet 45,000 kronor — 9,000 kronor eller alltså tillhoppa 54,000 kronor.

Tillika upplyste domkapitlet, att de ovanberörda tre rummen i domtrapphuset, efter företagen mindre, av domkyrkan bekostad reparation, redan tillagts domkapitlets expeditionslokal samt att de numera disponerades av stiftsjägmästaren och hans personal. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 18 juni 1937 hade för budgetåret 1937/38 till hyra för dessa rum anvisats ett belopp av 1,000 kronor att utgå ur kyrkofonden. Det återstående hyresbeloppet, 400 kronor, hade däremot icke ansetts böra bestridas direkt ur kyrkofonden, då en del av expeditionslokalen disponerades för ett skogligt biträde, som sysslade med upprättande av skogshushållningsplaner för de ecklesiastika löneboställena. Detta hyresbelopp gäldades i stället av vederbörande pastorat, som dock vid fastställande av normalavkastningen vid respektive boställen gottgjordes denna utgift, genom att avdrag för

densamma medgåves från boställets inkomster. Den komme sålunda att i sista hand stanna på kyrkofonden därigenom att den minskade inkomsten från bostället föranledde större prästlönetillskott från kyrkofonden. Härvid bortsåges från det fåtal pastorat, som vore »självförsörjande» och som själva finge vidkännas denna utgift. Frågan om den ovanberörda hyresersättningen å 1,400 kronor vore alltså redan ordnad.

Under meddelande härom finge domkapitlet i och för möjliggörande av ovanberörda byggnadsföretags genomförande hemställa, *antingen* att en årlig hyresersättning av statsmedel måtte beredas Uppsala domkyrka med 4,200 kronor, motsvarande med uppåt avrundat belopp amortering och förräntning efter 4 $\frac{1}{2}$ procent av byggnadskapitalet, 54,000 kronor, under 20 år, *eller ock*, om sådan hyresersättning ej kunde lämnas, att ett anslag å 54,000 kronor av statsmedel anvisades domkapitlet till oförmälda byggnadsföretag.

Vad till en början angår anslagsposten till *reseersättningar*, finner jag mig icke böra tillstyrka någon höjning av de för innevarande budgetår utgående anslagsmedlen. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, därest vid något domkapitel så skulle visa sig erforderligt, bevilja ytterligare medel för ifrågavarande ändamål. Anslagsposten bör alltså uppföras med oförändrat belopp, 34,000 kronor.

Departement-
schefen.

Beträffande anslagsposten till *expenser* ansluter jag mig i huvudsak till statskontorets förslag. Anslagsposten bör höjas från 57,300 kronor med 3,500 kronor till 60,800 kronor. Jag förutsätter, att domkapiteln och stiftsnämnderna i enlighet med vad statskontoret anfört vidtagna åtgärder för nedbringande av expensutgifterna.

Jag anser mig icke böra tillstyrka någon höjning av anslagsposten till *publikationstryck*, vilken bör uppföras med oförändrat belopp, 5,900 kronor.

Jag finner det skäligt, att staten beviljar anslag till beredande av ökade och förbättrade lokaler åt domkapitlet i Uppsala. Dessa lokaler äro både till storleken och beskaffenheten mycket bristfälliga. Jag föredrager i detta fall det alternativet, att domkyrkan bekostar byggnadsföretaget men under tjugo år erhåller en årlig hyresersättning. Denna ersättning synes mig skäpligen kunna bestämmas till 4,000 kronor. Ifrågavarande anslagsmedel torde böra uppföras såsom en särskild post i omkostnadsstaten. Hälften av nämnda belopp eller 2,000 kronor, bör på vanligt sätt gäldas av kyrkofonden genom omföring av medel till förevarande anslag från kyrkofonden.

Vid bifall till vad jag nu förordat skulle utgifterna under omkostnadsanslaget ökas med sammanlagt (3,500 + 4,000 =) 7,500 kronor till 104,700 kronor.

Bidraget från kyrkofonden bör emellertid samtidigt ökas med $\frac{7,500}{2} =$ 3,750 kronor till 31,470 kronor. De såsom särskilda uppbördsmedel nu uppförda hyrorna å tillhopa 1,080 kronor för vaktmästarbostäder vid domkapiteln i Linköping, Västerås och Luleå böra vidare enligt domkapitlens beräkningar höjas med 30 kronor till 1,110 kronor. Förevarande omkost-

nadsanslag skulle alltså för nästa budgetår höjas med (7,500 — 3,750 — 30 =) 3,720 kronor till (68,400 + 3,720 =) 72,120 kronor.

Med beaktande av de förändringar, som bliva en följd av det förut framlagda förslaget om bestridande av de på stiftsjägmästarna m. fl. belöpande kostnaderna för reseersättningar m. m. och lokalhyror, skulle omkostnadsanslaget för budgetåret 1938/39 beräknas enligt följande

Omkostnadsstat:

Utgifter:

1. Reseersättningar m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	73,100
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	60,800
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	5,900
4. Hyresersättning till Uppsala domkyrka	»	4,000
5. Hyror för tjänstelokaler åt stiftsjägmästarna i Uppsala, Skara, Västerås och Visby, <i>förslagsvis</i>	»	1,500
		<hr/>
	Summa kronor	145,300

Särskilda uppbördsmedel:

Hyror för vaktmästarbostäder vid domkapitlen i Linköping, Västerås och Härnösand kronor 1,110

Bidrag från kyrkofonden » 72,070 kronor 73,180

Summa nettoutgift kronor 72,120.

För ändamålet bör anvisas ett anslag av i runt tal 72,200 kronor, motsvarande en anslagshöjning med 3,800 kronor.

Enligt det sålunda framlagda förslaget kommer hyresersättning för de lokaler, som disponeras av stiftsjägmästaren och hans personal vid domkapitlet i Uppsala, att från och med den 1 januari 1939 utgå ur omkostnadsstaten men helt gäldas av kyrkofonden genom omföring från fonden till anslaget av ett motsvarande belopp. Med hänsyn härtill är det framdeles icke erforderligt att, såsom domkapitlet förutsatt, för ändamålet anvisa särskilt bidrag ur kyrkofonden.

Slutligen må framhållas, att vid beräkningen av anslagsmedlen till övriga expenser vid domkapitlet i Skara hänsyn i viss utsträckning tagits till en av domkapitlet ifrågasatt utökning av expeditionslokalerna. Jag ämnar framdeles framlägga förslag om upptagande av dessa byggnadsarbeten å den särskilda anslagsplan för beredskapsarbeten, som chefen för finansdepartementet i annat sammanhang ifrågasatt skola komma till stånd. Vid fastställande av omkostnadsstaten för domkapitlet för nästa budgetår böra beaktas de förändringar i medelsanvisningen till domkapitlet i Skara, som böra vidtagas, därest oförmälda byggnadsföretag icke under nästa budgetår skulle komma till utförande.

Avd. 3. Hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1. besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall på sätt ovan angivits från och med den 1 januari 1939 äga tillämpning å skoglig personal hos stiftsnämnderna;

2. fastställa följande personalförteckning för den skogliga personalen hos stiftsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med den 1 januari 1939:

Befattning.	Personalförteckning:	Lönegrad.
	<i>Tjänstemän å ordinarie stat.</i>	
11 stiftsjägmästare		B 27
1 stiftsskogvaktare		B 9
	<i>Tjänsteman å extra stat.</i>	
1 stiftsjägmästare		B 27;

3. godkänna följande avlöningsstat för domkapitlen och stiftsnämnderna, att tillämpas, såvitt angår skoglig personal hos stiftsnämnderna m. m., under tiden den 1 januari—den 30 juni 1939 och, i övrigt, under budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat:

Utgifter:

I. Kanslipersonal hos domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*. kronor 272,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:
 - a. Grundbelopp kronor 39,650

Anm.: Arvodet till sekreteraren vid Stockholms domkapitel utgör 5,700 kronor samt kan efter 3 år höjas med 360 kronor, efter 6 år med ytterligare 360 kronor och efter 9 år med än ytterligare 360 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 225.

b.	Arvodesförhöjning till sekreteraren vid Stockholms domkapitel, <i>förslagsvis</i>	kronor	1,080	
c.	Vikariatsersättningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	600	kronor 41,330
3.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a.	Grundavlöningar m. m.	kronor	96,600	
b.	Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	6,500	» 103,100
4.	Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	4,870	
			<u>Summa</u>	kronor 421,300.

II. Skoglig personal hos stiftsnämnderna m. m.

1.	Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	53,100	
2.	Avlöning till tjänsteman å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	4,300	
3.	Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:			
a.	Grundbelopp	kronor	12,950	
b.	Ersättning till sakkunniga för biträde vid syn av stiftsnämnd m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3,000	» 15,950
4.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a.	Grundavlöningar m. m.	kronor	11,650	
b.	Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	1,750	» 13,400
5.	Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	650	
			<u>Summa</u>	kronor 87,400.

III. Sammanfattning.

I. Kanslipersonal hos domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.	kronor 421,300
II. Skoglig personal hos stiftsnämnderna m. m.	» 87,400
	<u>Summa kronor 508,700</u>

Särskilda uppbördsmedel:

Bidrag från kyrkofonden	kronor 276,600
	<u>Nettoutgift kronor 232,100;</u>

4. till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 232,100;

5. medgiva, att ersättning till skoglig personal hos stiftsnämnderna för resor i tjänsten må från och med den 1 januari 1939 utgå enligt de grunder, som av mig i det föregående förordats;

6. till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 72,200.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lars Tunberg.

Vissa uppgifter till belysande av omfattningen av den skogligen personalens arbetsbörda.

Stifts- nämnden i	Diariet förda ärenden			Produktiv skogsmark, hektar				Antal		
	1934	1935	1936	lönebo- ställen	allm. kyrko- hem- man	biskops- hemman	Summa	Fastig- heter ¹	Arren- degårdar ¹	Präst- gårdar ²
Uppsala	2,115	2,823	3,102	33,827	658	864	35,349	327	721	240
Linköping . . .	813	1,064	1,130	17,459	75	—	17,534	368	389	188
Skara	1,142	972	1,011	15,912	267	717	16,896	381	487	161
Strängnäs . . .	490	722	857	10,240	411	—	10,651	209	329	146
Västerås	945	981	959	26,916	262	205	27,383	203	293	164
Växjö	960	1,862	1,534	³ 29,718	537	1,421	31,676	425	452	247
Lund	2,446	3,331	2,272	7,313	273	—	7,586	845	845	247
Göteborg	820	893	882	12,119	403	—	12,522	294	339	195
Karlstad	1,394	1,220	1,418	22,366	6,588	—	28,954	152	945	135
Härnösand . . .	723	667	648	60,243	650	—	60,893	125	386	141
Luleå	743	717	769	27,422	—	—	27,422	77	1,063	114
Visby	251	287	237	4,917	43	—	4,960	107	254	36

¹ Uppgifterna hämtade ur 1934 års domkapitelssakkunnigas betänkande, sid. 23, med tillägg enligt uppgifter från stiftsnämnderna angående antal biskopshemman och däri ingående arrendegårdar.

² Uppgifterna hämtade ur 1934 års domkapitelssakkunnigas betänkande, sid. 23.

³ Häre ingå 400 hektar för placering av prästlönefonder samt 131 hektar till ett donationshemman.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Avd. 1. Stiftsnämndernas skogliga personal	2
Anställnings- och löneförhållanden	2
Departementschefen	42
Grunder för resekostnads- och traktamentsersättnings bestämmande	47
Departementschefen	50
Avlönings- och övriga kostnaders bestridande	52
Departementschefen	56
Avd. 2. Anslagsberäkningar för budgetåret 1938/39	59
Förslagsanslaget till domkapitlen och stiftsnämnderna:	
Avlöningar	59
Departementschefen	61
Förslagsanslaget till domkapitlen och stiftsnämnderna:	
Omkostnader	62
Departementschefen	65
Avd. 3. Hemställan	67